

# افق حوزه

امام خامنه‌ای در دیدار هزاران نفر از مردم آذربایجان شرقی

## انتخابات راه درست

راه اصلاح کشور انتخابات است. آن کسانی که دنبال این هستند که مشکلات را برطرف کنند، ترمیم کنند بایستی به انتخابات رو کنند راه درست انتخابات است.



آیت‌الله غروی

### برای پیشرفت بهتر حوزه‌های علمیه نیاز به حضور نخبگان داریم



عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: قبل از اینکه از ظرفیت نخبگان حوزوی در خارج از حوزه استفاده شود، در درون حوزه در تمام رشته‌ها به افراد مستعد نیاز داریم. به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد مقدس، آیت‌الله سیدمحمد غروی، عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ۱۹ بهمن در جمع طلاب استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه کشور که در رواق حضرت زهرا (ع) حرم مطهر رضوی برگزار شد، با بیان اینکه در ارتباط با استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه، کارهای بسیار خوبی صورت گرفته است که حمایت‌های خوبی نیز از سوی بزرگان حوزه و با پشتیبانی مقام معظم رهبری صورت گرفته است، افزود: حوزه علمیه خودش نظام دارد؛ درس‌ها و رشته‌های تخصصی که در حوزه وجود دارد، زمینه‌ای است که استعدادهای برتر کار خود را ادامه دهند؛ البته باید مراکز نخبگانی نیز در کنار حوزه، برای افراد نخبه با حمایت‌های مالی و معنوی سرمایه‌گذاری کنند.

فرآیند رصد و انجام مصاحبه‌ها توسط این دفتر انجام می‌شود؛ همچنین توانمندسازی استعدادهای برتر که متأسفانه در سال‌های اخیر کمتر به آن توجه شده است، پیگیری خواهد شد و کارگاه‌ها و دوره‌های آموزشی در آینده راه‌اندازی می‌شود؛ لذا تلاش شده است، در ایجاد مختلف، وی توانمندسازی و حمایت‌های مادی و معنوی را از دیگر اقدامات مرکز نخبگان حوزه بیان کرد و یادآور شد: غایت همه این فعالیت‌ها برای نخبگان، ارائه خدمت و پاسخگویی به نیازهای حوزه علمیه، نظام اسلامی و جامعه است.

وی خطاب به طلاب حاضر در این نشست به‌عنوان استعدادهای برتر، گفت: به برنامه‌های خود ادامه دهید و منتظر نباشید که حوزه علمیه برای شما کاری انجام دهد؛ بلکه کار و فعالیت خود را در حوزه پیدا کنید و ادامه دهید. نماینده شورای عالی در هیأت امنای بنیاد ملی نخبگان، خاطرنشان کرد: امیدوارم کسانی که به‌عنوان استعدادهای برتر حوزه علمیه مطرح شدند، حرکت علمی‌شان سریع‌تر، عمیق‌تر و ریشه‌دار در زمینه‌های که مورد توجه خودشان است، عمل کنند.

آیت‌الله غروی تأکید کرد: قبل از اینکه ظرفیت نخبگان حوزوی در خارج از حوزه استفاده شود، در درون حوزه در تمام رشته‌ها به افراد مستعد نیاز داریم. در حوزه‌های علمیه کشور استادان، علما و فضیای زیادی حضور دارند که باید تقویت شود.

#### ● مطالبات استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه پیگیری می‌شود

مدیر دفتر امور نخبگان و استعدادهای برتر حوزه‌های علمیه نیز در این مراسم، گفت: این دفتر سه مسئولیت را دنبال می‌کند؛ بعد اول شناخت و شناسایی استعدادهای برتر است؛



### فردای قیامت خواهند پرسید که چرا به فلانی رای دادید؟!

● علامه مصباح یزدی

● ما باید بدانیم مشارکت در انتخابات به معنی شریک شدن در نتایج رفتار شخصی است که انتخاب می‌شود. به عبارت دیگر، رأی ما به هر یک از نامزدها به این معنی است که از الان رفتارهایی را که به صورت قطعی و یقینی یا بر اساس ظن و گمان پیش‌بینی می‌کنیم در آینده، پس از به دست گرفتن قدرت، توسط آن شخص انجام شود، امضاء و تأیید کرده‌ایم و ما هم در ثواب و عقاب آنها شریک هستیم.

● ما تکلیف واجب شرعی داریم که فرد اصلاح را شناسایی کنیم و به او رأی بدهیم و اگر در شناسایی اصلاح کوتاهی کنیم یا بعد از شناختن او به دیگری رأی بدهیم، گناه بزرگی مرتکب شده‌ایم. بر خلاف تصور رایج، رأی ملک شخصی افراد نیست که آن را به هر کس مایل باشند واگذار کنند.

● ما در برابر رأی خود مسؤول هستیم و روزی از ما سؤال می‌کنند که چرا به فلان شخص رأی دادی. ما باید برای کار خود حجتی داشته باشیم؛ بنابراین باید سعی کنیم به کسی رأی بدهیم که عملکرد آینده او برای دین و به نفع اسلام باشد؛ لذا اگر به واسطه رأی ما چنین کسی زمام قدرت را در دست بگیرد، ما هم در گناه سکوت یا تأیید چنین اعمالی توسط او شریک هستیم. چون بدون رأی ما او به قدرت نمی‌رسد.

● اگر کسی بخواهد برای یک امر شخصی، کس دیگری را وکیل خود کند، باید در حد آن وکالت به او اعتماد داشته باشد و سپس او را در اموری همچون خریدوفروش ملک، شوهر دادن دختر و زن دادن پسر به وکالت بزرگیند. چگونه می‌توان اختیار جامعه را در دست کسی سپرد که حتی تا این اندازه نیز نمی‌توان به او اعتماد کرد، آن هم کسی که دارای سوابق سوئی است و بارها خیانت خود را اثبات کرده است؟!

● اگر یقین داشته باشیم که به ریاست رسیدن کسی، قطعاً به ضرر اسلام و ارزش‌های اسلامی است، ولو هزاران مزیت و منفعت دیگر هم داشته باشد، رأی دادن به او هیچ حجت شرعی ندارد، مگر آنکه امر دایر مدار بین او و کسی شود که صد در صد از او بدتر است. در میان این دو قطب باید مجموع امتیازات را در نظر گرفت و اولویت را به اهتمام به احیاء ارزشهای اسلامی داد.



● حضرت آیت‌الله علوی گرگانی

● خداوند می‌فرماید «وکل صغیر وکبیر مستطر» به این معنا که خداوند بر کوچک و بزرگ اعمال انسان نظارت دارد، پس لازم است انسان نیز اعمال خود را محاسبه کند؛ لذا نامزدها باید مراقبت کنند تا در تبلیغات و مسائل مربوط به انتخابات موازین شرعی و دینی رعایت شود. و نباید به تخریب دیگران بپردازند، بلکه تنها باید برنامه‌ها و طرح‌های خود را بیان کنند.

● باید مسئله انتخابات را بسیار جدی و مهم بدانیم؛ چرا که چشم همه دشمنان انقلاب به این حماسه‌هاست؛ لذا با حضور گسترده در انتخابات و انتخاب اصلاح، دنیای استکبار را ناامید کنیم و حماسه دیگری را رقم بزنیم.

● ایجاد زمینه حضور گسترده مردم و انتخاب فرد اصلاح و متدین و سپردن مسئولیت امور کشور به دست ایشان می‌تواند در پیشرفت و شکوفایی و اقتدار کشور نقش به‌سزایی داشته باشد و آینده بهتری را رقم خواهد زد.

● شرکت مردم در انتخابات و رأی به فرد متعهد و متدین و دلسوز می‌تواند اقتدار کشور را افزایش داده و قدرت چانه‌زنی ایران اسلامی را در صحنه بین‌المللی و منطقه‌ای افزایش دهد.

● فرد اصلاح باید خداترس، متدین، پاک دست، مدیر، دارای کابینه قوی و معتقد به خودباوری و ایفای نقش جوانان متدین و انقلابی باشد و مطیع ولایت فقیه باشد.

● نامزدهای انتخابات باید به معرفی خود و برنامه‌ها و کابینه مد نظر خود بپردازند و از تخریب دیگران و دروغگویی و افترا به دیگران بپرهیزند.

● انتظار ما از ملت بزرگ و نجیب ایران اسلامی این است که سرنوشت مملکت را به دست شخصی اصلاح‌بسیارند تا سرنوشت این ملت را به وجه احسن انجام دهد و در انتخابات با آبروی مردم و سایر منتخبین بازی نکنند و کاری نکنند که دشمن از رفتار آنها شاد شود و نهایت اینکه با سخنان خود بهانه در دست دشمن ندهند.



امام خامنه‌ای در دیدار هزاران نفر از مردم آذربایجان شرقی

# انتخابات راه درست با اتحاد پیروز شدیم و با اتحاد باید ادامه بدهیم

رهبر معظم انقلاب اسلامی یک‌شنبه ۲۹ بهمن در دیدار هزاران نفر از مردم استان آذربایجان شرقی، «نگاه به خود» برای «تقویت نقاط قوت، کامیابی و رفع نقاط ضعف» و نگاه هوشمندانه و بدون انفعال به دشمن را دو وظیفه مهم و اساسی برشمردند و با تأکید بر اهمیت وحدت ملی و انتخابات ۱۱ اسفند به عنوان راه حل مشکلات و اصلاح امور، همه را به شرکت پرشور در این رویداد مهم ملی فراخواندند و نکات مهمی را در باب چگونگی انتخاب نامزد اصلاح، اتقان و سلامت انتخابات و پرهیز از بداخلاقی‌های انتخاباتی بیان کردند.

سفارت انگلیس حکمرانی می‌کرد.

رهبر معظم انقلاب افزودند: اکنون درست در نقطه مقابل آن نظام منحط، مردم مالک کشور و نظام هستند و با انتخاب مستقیم یا غیرمستقیم مسئولان اصلی کشور، جهت حرکت مملکت را تعیین می‌کنند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ایجاد خودباروری ملی و احساس توانایی در عرصه‌های مختلف علم و فناوری، دفاعی، پزشکی و دیگر زمینه‌ها را دیگر دستاورد مهم انقلاب برشمردند و افزودند: این اعتماد به‌نفس، برخلاف دوران طاغوت در عرصه بین‌المللی و مواجهه با قدرت‌ها نیز مشهود است.

گسترش فکر و ارزش‌های انقلاب به‌ویژه در منطقه، توفیق نسیی در جلوگیری از گسترش فرهنگ غربی به عنوان فرهنگ غالب، تشکیل گروه‌های خودجوش مردمی در همه زمینه‌ها و گسترش خدمات به همه مناطق کشور و پرورش دانشمندان جهانی در رشته‌های مختلف از دیگر موفقیت‌هایی بود که رهبری در ارزیابی حرکت انقلاب به آنها اشاره کردند.

ایشان در همین زمینه افزودند: برخی به‌حق نگران افزایش به خارج رفتن برخی متخصصان هستند؛ اما روی دیگر این مسئله، قدرت ایران در صدور افراد متخصص و اثرگذار است.

رهبر انقلاب در تبیین بخش دیگری از ابعاد وظیفه نگاه به خود، یعنی شناخت نقاط ضعف و تلاش برای برطرف کردن آنها، گفتند: در کنار نقاط قوت، نقاط ضعفی هم داریم که کم هم نیستند؛ از جمله اینکه ما در ساخت یک اقتصاد قوی ملی عقب هستیم و با وجود کارهای خوب انجام شده اما در عدالت اجتماعی، اقتصادی و قضایی که از برترین شعارها و بزرگ‌ترین اهداف انقلاب بوده تا نقطه مطلوب فاصله زیادی داریم.

عقب بودن در ریشه‌کنی آسیب‌های اجتماعی همچون طلاق و اعتیاد و مشکلات اخلاقی و همچنین فاصله داشتن با سبک زندگی اسلامی از جمله دوری از اسراف و اشرافی‌گری از دیگر نقاط ضعفی بود که رهبر انقلاب، کار و تلاش برای رفع آنها را وظیفه همه دانستند.

ایشان در تبیین وظایف همگانی برای تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف، وظیفه دولت و مجلس و دیگر مراکز رسمی را عزم راسخ، کار مداوم، سلامت در عمل، صداقت با مردم و ترجیح منافع ملی بر سود شخصی خواندند و افزودند: امروز بحمدالله مسئولان ارشد کشور از این امتیازات برخوردارند؛ اما این خصوصیات مثبت باید در همه سطوح مسئولان حاکمیتی گسترش یابد.کنند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای وظیفه نخبگان را هم، احساس مسئولیت برای شناسایی خلاها و منافع خطر و کمک فکری به مسئولان برای بستن آنها برشمردند و در تبیین وظایف متعدد جوانان گفتند: امروز جوانان زبده زیادی در بدنه دولت مشغول به کار شده‌اند، جوانان که پیشران جامعه هستند باید آمادگی و صلاحیت‌های لازم را برای حضور در میدان‌های گوناگون فردا و ایفای مسئولیت‌های سنگین در خود ایجاد کنند.

ایشان وظیفه عموم مردم را حفظ اتحاد ملی و حمایت از مسئولان و خدمتگزاران و کارهای خوب خواندند و گفتند: همه توجه داشته باشند که انجام دادن این وظایف و مسئولیت‌ها، عمل جهادی در مقابل دشمن است؛ چراکه آنها نمی‌خواهند این وظایف محقق شود و به‌همین علت با هر کار خوبی که در جمهوری اسلامی انجام شود، مخالف هستند.

رهبر انقلاب پس از تبیین ابعاد وظیفه اساسی نگاه به خود، در بیان وظیفه مهم دوم، یعنی «نگاه به دشمن»، گفتند: باید از دشمن و مکر و حیله و ابزارهای آن غفلت نکنیم و ضمن اینکه دشمن را ضعیف و ناتوان فرض نمی‌کنیم از او و تهدید و فشار و عریه‌دکشی‌هایش هم تریسیم.

ایشان علت نیرنگ‌ها و فشارهای عصبی بدخواهان ایران را نقاط قوت و پیشرفت‌های انقلاب اسلامی دانستند و افزودند: نباید در مقابل دشمن منفعل شد؛ چراکه سیاست آنها تحقیر و منفعل کردن طرف مقابل است.

در ابتدای این دیدار، حجت‌الاسلام والمسلمین آل‌هاشم نماینده ولی فقیه در استان آذربایجان شرقی و امام جمعه تبریز، مردم منطقه آذربایجان را علمدار مبارزات انقلابی ملت برشمرد که در مقاطع مختلف تاریخی، دشمنان و اختلافاً افکنان را مایوس و مغلوب کرده‌اند.

## کنگره بین‌المللی «بقیع، مدفن امامان و اصحاب» برگزار می‌شود

شده: این آثار، حاصل پیش‌نشست‌ها، پژوهش‌ها، ویژه‌نامه‌ها و… بوده است.
علیرزاده با بیان اینکه حدود ۵۰ مقاله به چاپ رسیده است، ابراز کرد: بانک اطلاعاتی شبکه‌های اجتماعی برای این کنگره راه‌اندازی شد که به یک پایگاه جامع و ویژه برای حرم بقیع تبدیل شده است.

وی با اشاره به اینکه نگاه‌ها و کلیپ‌هایی به این منظور تولید و شبکه‌های پیام‌رسان اجتماعی در اینتا، بله، گپ، تلگرام و اینستاگرام پخش شده است، ابراز کرد: ماکتی از بقیع پیش از تخریب احداث و رونمایی شد. رئیس پژوهشکده حج و زیارت با اشاره به اینکه ماکت ضریح بقیع نیز ساخته شد، مطرح کرد: با مراکز همسو همکاری مطلوبی داریم و تلاش می‌کنیم، این ارتباط را با مراکز بین‌المللی نیز داشته باشیم. در این زمینه با ۳۰ مرکز جهانی و داخلی حوزوی و دانشگاهی ارتباط داریم.

در ادامه، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدعلی اخویان دبیر علمی کنگره بین‌المللی بقیع، اظهار کرد: در سال ۱۳۹۷ واحد بقیع‌پژوهی در سازمان حج و زیارت شکل گرفت.



به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، جبهه استکبار را بی‌شک مخالف انتخابات ایران دانستند و گفتند: انتخابات، مظهر جمهوریت نظام است و به‌همین علت است که مستکبران و آمریکا که هم با جمهوریت و هم با اسلامیت نظام مخالفند، با انتخابات و حضور پرشور مردم پای صندوق‌های رأی مخالف هستند.

ایشان با اشاره به درخواست یکی از رؤسای جمهور قبلی آمریکا از مردم ایران برای شرکت نکردن در یکی از انتخابات گذشته، گفتند: آن رئیس‌جمهور، ندانسته به ایران کمک کرد؛ زیرا مردم از سر لج و مخالفت با او، بیشتر و پر شورتر از همیشه در انتخابات شرکت کردند به‌همین علت آمریکایی‌ها دیگر این‌گونه سخن نمی‌گویند؛ اما با شیوه‌های مختلف به دنبال دور و مایوس کردن مردم از انتخابات هستند.

رهبر معظم انقلاب، انتخابات را رکن اصلی نظام جمهوری اسلامی و راه اصلاح کشور خواندند و گفتند: همه باید در انتخابات شرکت کنیم. کسانی هم که به دنبال ترمیم و حل مشکلات هستند، راه درست آن، انتخابات است و باید به انتخابات رو کنند.

ایشان، انتخاب اصلاح را ضروری دانستند و افزودند: همه افرادی که از نظارت شورای نگهبان عبور کرده‌اند، صالح هستند؛ اما به حکم عقل باید از بین آنها، افراد صالح‌تر را انتخاب کرد و برای شناخت اصلاح، مردم تا جایی که توان بررسی دارند تحقیق کنند و اگر نمی‌توانند، به نظر افراد مورد اعتماد، توجه و عمل کنند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای وظیفه سخنوران و افراد مقبول را تشویق مردم به حضور در انتخابات خواندند و تأکید کردند: افرادی هم که وارد میدان انتخابات شده‌اند، از بداخلاقی، بددهنی و توهین و تهمت و دیگران در تبلیغات و فضای مجازی و همچنین از سیاه‌نمایی و بیان مطالب دروغ و خلاف واقع برای جلب نظر مردم اجتناب کنند؛ چراکه این کارها موجب سلب برکت و عنایت الهی است.

ایشان با تأکید بر رعایت صحت، سلامت و اتقان انتخابات به عنوان مطالبه‌ای همیشگی از مسئولان، افزودند: البته در طول این چند دهه، هرگز تخلف انتخاباتی به معنای مورد ادعای دشمن مشاهده نشده و این حرف آنان بی‌اساس است. در مواردی هم که برخی ادعاهایی مطرح کردند، پس از تحقیق و بررسی برخی تخلفات مشخص شد؛ اما هیچ‌گاه این تخلفات تغییری در نتایج کلی به وجود نیاورده بود و انتخابات در کشور همیشه صحیح، سالم و متین برگزار شده است.

رهبر انقلاب اسلامی، اتحاد ملت ایران را رمز پیروزی و استمرار انقلاب



رئیس پژوهشکده حج و زیارت، از برگزاری کنگره بین‌المللی «بقیع، مدفن امامان <sup>علیهم‌الصلوة و‌السلام</sup>» خبر داد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، دکتر میرزا علیرزاده در نشست خبری کنگره بین‌المللی «بقیع، مدفن امامان و اصحاب» که در سالن جلسات سازمان حج و زیارت برگزار شد، اظهار کرد: پژوهشکده حج و زیارت، برنامه‌های مختلفی ازجمله برگزاری کنگره‌های بین‌المللی را دنبال می‌کند.

وی با اشاره به اینکه، می‌شود، عالمانه، مدبرانه و نرم برخی مسائل را مطرح کرد، خاطرنشان نمود: تلاش بسیاری شده است که بقیع از اذهان مسلمانان پاک شود؛ در نتیجه کنگره بین‌المللی بقیع، به‌منظور اجتماع نخبگانی برای بازسازی بقیع در دستور کار قرار گرفت.

رئیس پژوهشکده حج و زیارت، با بیان اینکه نظام‌نامه پژوهشی مطالعات بقیع برای این کنگره تدوین شده است، تصریح کرد: در مرحله بعد، بقیع‌یاوران متشکل از افرادی که در عرصه بقیع مطالعات و تحقیق داشتند، گردهم آمدند. وی با اشاره به اینکه آثار کنگره در ۱۳ عنوان و ۲۷ جلد منتشر خواهد شد، یادآور

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی

### اصلاح جهان در گروی عمل به دستورات انبیای الهی است



این مرجع تقلید، اصلاح جهان را در گروی عمل به دستورات انبیای الهی <sup>علیهم‌الصلوة و‌السلام</sup> دانستند و گفتند: آنچه در جریان غزه و امثال غزه می‌گذرد، برخلاف همه ادیان الهی است؛ آنچه بین ادیان هست، تفاوت درجات عالیه خود انبیاء است؛ هیچ اختلاقی بین انبیاء نیست و اگر فرمایش عیسیای مسیح <sup>علیه‌السلام</sup> درست اجرا بشود، جهان اصلاح خواهد شد؛ منتها اگر بیانات نورانی پیغمبر اسلام <sup>علیهم‌الصلاة وعلیهم‌السلام</sup> عمل بشود، روشن‌تر خواهد بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله جوادی آملی در دیدار مالخاز سوزگونلاشویلی اسقف اعظم گرجستان و عضو شورای باپتیست‌های آمریکا و اروپا، بیان کردند: آنچه لازمه مشترک جهان بشریت کنونی است، انبیاء <sup>علیهم‌الصلوة و‌السلام</sup> به‌اتفاق گفته‌اند. آنچه در جریان غزه و امثال غزه می‌گذرد، برخلاف همه ادیان الهی است؛ آنچه که بین ادیان هست، تفاوت درجات عالیه خود انبیاء است؛ هیچ اختلاقی بین انبیاء نیست. الاآن اگر فرمایش عیسیای مسیح <sup>علیه‌السلام</sup> درست اجرا بشود، جهان اصلاح خواهد شد؛ منتها اگر بیانات نورانی پیغمبر اسلام <sup>علیهم‌الصلاة وعلیهم‌السلام</sup> عمل بشود، روشن‌تر خواهد بود.

ایشان ادامه دادند: یک اصل قرآنی که در سوره مبارکه «جاثیه» آمده، این آیه است: *«وقالوا ما می‌الا حیاتنا الدنیا نموت ونحیا و ما یهلکنا الا‌الله»*؛ یعنی این سه اصل مشترک بین همه کفار است. حرف همه کسانی که مخالف با ادیان الهی‌اند، همین سه اصل است؛ اصل اول این است که غیر از دنیا، عالم دیگری نیست و انسان که می‌میرد، نابود می‌شود و حسایی بعد از مرگ نیست؛ *«وقالوا ما می‌الا حیاتنا الدنیا»*؛ اصل دوم این‌که در دنیا غیر از مرگ و زندگی، خبر دیگری نیست؛ *«نموت ونحیا»* و اصل سوم اینکه، آنکه دنیا را فریبد و آنکه مرگ و زندگی را تنظیم می‌کند، فقط طبیعت است و نه چیز دیگر؛ این اصول سه‌گانه‌ای که در سوره «جاثیه» بیان شده و مخالف حرف همه انبیاء است، از آدم و نوح گرفته تا عیسی مسیح و رسول خدا <sup>صلی‌الله‌علیه‌و‌آله‌وس‌لّم</sup> و قرآن کریم جواب این یاه‌گوی‌ها را داده است.

معظم‌له بیان کردند: خداوند می‌فرماید: اگر غیر از دنیا خبری نباشد و اگر جهان فقط دنیای بدون حساب و کتاب باشد، می‌شود باطل، لغو و بیهوده؛ چون هر کسی هر کاری بکند، بی‌حساب و کتاب خواهد بود؛ آنکه دنیا را با تمام نظم‌های علمی اریب و فرمود: *دنیای بی‌آخرت بازیچه است که هر کس هر کاری بکند، بکند و حساب و کتاب نداشته باشد.* خدا می‌فرماید، ما بازیگر نیستیم؛ *«ما بینهما لاعین»*؛ اگر غارتگران و خون‌ریزان غزه، با خدمت‌گزاران جامعه، اینها همه بمیرند و هیچ خبری نباشد؛ نه او! غارتگران و خون‌ریزان غزه! کبفر ببیند و نه این! خدمت‌گزاران جامعه! پاداش، می‌شود بازیچه. خدا می‌فرماید، ما بازیگر نیستیم.

ایشان اظهار کردند: در مورد مرگ و زندگی نیز درست است که مرگ و زندگی است؛ ولی مرگ و زندگی، به دست یک حکیم است. انسان تا زنده است، برابر کارهای دقیق طبی و علمی است. وقتی هم که مرگ رخ می‌دهد، برابر قوانین دقیق طبی است. اینها کراف و اتفاق و ریخته در بیابان نیست. این طبیعتی که شما می‌گویید، خود این طبیعت یعنی آسمان و زمین مخلوق خداست؛ لذا در بخش پایانی همین آیه فرمود: فقط اینها روی گمان حرف می‌زنند، نه از روی علم. این خیال‌بافی‌های باطل، هم مخالف با ره‌آورد آدم <sup>علیه‌السلام</sup> است، هم مخالف با ره‌آورد خاتم <sup>صلی‌الله‌علیه‌و‌آله‌وس‌لّم</sup> است و هم مخالف با انبیای دیگر.

این مرجع تقلید ابراز کردند: همه انبیاء آمدند و گفتند: جهان منظم آن‌قدر منظم است که «ابروی تو گر راست بدی، کج بودی»؛ این حرف همه انبیاء است. ما در مشترکات با هم هستیم، حرف‌های مسیح <sup>علیه‌السلام</sup> همین است، حرف‌های انبیای دیگر <sup>علیهم‌السلام</sup> همین است؛ البته تفاوت درجات محفوظ است؛ اما این حرف‌ها اگر عملی بشود، جهان گلستان خواهد بود؛ لذا قرآن کریم بعضی از معجزات دین مسیح را جهانی می‌داند و نمی‌گوید: معجزه عیسی <sup>علیه‌السلام</sup> برای مسیحی‌هاست؛ بلکه می‌فرماید: *«وجعلناها وابنها آیةً للعالمین»*؛ یعنی عیسی و مریم <sup>علیهم‌السلام</sup> دوتایی که یکی مادر بشود بدون همسر، یکی پسر بشود، بدون پدر و این معجزه جهانی است *«وجعلناها وابنها آیةً للعالمین»*؛ نه *«آیةً للمسیحی‌ها»*، ما امیدواریم که این بیانات در روزی جهانی بشود؛ چه اینکه علماً جهانی است، عملاً جهانی بشود تا ما نه آن خاطره تلخ غزه را ببینیم و نه جنگ‌های نیابتی مقطعی را.

حضرت آیت‌الله جوادی بیان کردند: اصرار رهبران الهی <sup>علیهم‌السلام</sup> این است که خود را بشناسا تا جهان را بشناسی و جهان را بسازی! ای انسان! تو مثل یک درختی نیستی که بمیری و همیم بشوی؛ بلکه یک پرنده‌ای هستی که تا کوه قاف به‌عنوان سیمرغ‌طبی پرواز می‌کنی… امیدواریم، روزی جامعه بشریت از خواب بیدار بشود و بیدار زندگی کند؛ نه بیزراه برود و نه راه کسی را ببندد.

اسقف اعظم گرجستان هم، ضمن ابراز خوشحالی از دیدار با حضرت آیت‌الله جوادی آملی بیان کرد: من با قلب و روح و جملات شما را تأیید می‌کنم و این جملات شما را با عشق در قلب خودم نگه می‌دارم.

گفتنی است معظم‌له در پایان به پرسش‌های مطرح‌شده توسط اسقف اعظم گرجستان پاسخ گفتند.



آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی

## تصحیح و احیای تهذیب و استبصار خدمت بزرگی به فقه و فقهاست



آیت‌الله فاضل لنکرانی، با بیان اینکه تصحیح و احیای تهذیب و استبصار، خدمت بزرگی به فقه و فقهاست، از دست‌اندرکاران این کار بزرگ تقدیر کرد و آنان را به استخراج مبانی حدیثی محدثان بزرگ شیعه در کنار کار نسخه‌شناسی توصیه کرد. جمعی از اعضای کارگروه

علمی پروژه تصحیح و تحقیق تهذیبین شیخ طوسی رحمته‌الله علیه با حضور در مرکز فقهی ائمه اطهار رحمته‌الله علیه، با آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی دیدار و گزارشی از روند این پروژه علمی ارائه دادند.

در ابتدای این دیدار حجت‌الاسلام والمسلمین موسوی بروجردی، رئیس کتابخانه علامه مجلسی رحمته‌الله علیه، قم و دارالترتات نجف اشرف و استاد حسینی شیرازی از پژوهشگران و محققان اسناد کتب روایی، گزارشی از روند این کار مهم پژوهشی ارائه کردند.

حجت‌الاسلام والمسلمین بروجردی، ایده این کار را به مناسبت سال ۱۴۴۸ قمری که هزاره تأسیس حوزه علمیه نجف اشرف است دانست و هفت سال کار متوالی بر روی این پروژه را از فعالیت‌های کارگروه علمی تحقیق و احیای تهذیبین عنوان کرد.

رئیس کتابخانه علامه مجلسی رحمته‌الله علیه، قم، ملاحظه ۲ هزار نسخه از نسخ تهذیب و انتخاب ۴۹ نسخه از بین آنها، تبارشناسی در نسخ، سندشناسی، تصحیح متن و تخریجات کتاب را از برنامه‌های این طرح عنوان کرد.

در ادامه، آیت‌الله فاضل لنکرانی، با تقدیر از این پروژه عظیم علمی، گفت: کار بسیار بزرگ و مهمی را شروع کرده‌اید و به این نقطه مهم رسانده‌اید که انصافاً خدمت بزرگی به فقه و فقهاست و توانسته‌اید، کار یک فقیه در رجوع به تهذیبین را بسیار مطمئن و سهل کنید.

وی با تأکید بر ضرورت احیا و حفظ تراث شیعه، افزود: اهتمام، مراقبت و دقت در احیا و حفظ تراث بسیار لازم و ضروری است و باید لجنه‌های علمی مشتمل از متخصصان و فقها این کار را بر عهده داشته باشند تا به بهترین وجه انجام شود.

رئیس مرکز فقهی ائمه اطهار رحمته‌الله علیه، نسخه‌شناسی را امر بسیار مهمی دانست و بیان کرد: اینکه گزارش دادید، دو هزار نسخه را ملاحظه کردید و تعدادی را با تخصص خود و ملاک‌های مورد نظر انتخاب کردید، امر بسیار مهمی است. اثر این نسخه‌شناسی در برخی مواقع آن است که روایات را از تهافت و تعارض خارج می‌کند و موجب تغییر آراء و انظار فقیه می‌شود.

آیت‌الله فاضل لنکرانی، با اشاره به برخی مباحث لازم در تحقیق دو کتاب تهذیب و استبصار، اظهار کرد: در کنار کار سندشناسی و تصحیح متون، به استخراج مبانی محدثان نیز اهتمام ویژه‌ای داشته باشید. برای نمونه از مباحث مهم علمی که لازم است در این کار لحاظ نمایید، توجه به این نکته است که بنای یک محدث و فقیه در نقل روایات، نقل به لفظ بوده یا نقل به معنی که ما در مباحث درس خارج این را ثابت کردیم که بنای اکثر محدثان و زوئات، نقید نقل به لفظ معصوم رحمته‌الله علیه بوده است و این بحث مهم، در کتاب «رسالتان فقیهتان» نیز آمده است.

گزارش: داوود مظاهری

## ارسال ۳۱۴ چکیده مقاله به همایش ملی دین، فرهنگ و رسانه‌های نوین

رئیس دانشکده دین و رسانه گفت: تاکنون ۳۱۴ چکیده مقاله به دبیرخانه همایش رسیده که نشان می‌دهد، همایش، مورد استقبال استاید و نخبگان قرار گرفته است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، کمال اکبری در نشست خبری همایش ملی دین، فرهنگ و رسانه‌های نوین که در دانشکده دین و رسانه قم برگزار شد، با بیان اینکه این همایش، از ماه‌ها پیش فعالیت اجرایی خود را آغاز و دنبال کرده، عنوان نمود: تاکنون ۳۱۴ چکیده مقاله به دبیرخانه همایش رسیده که نشان می‌دهد، این همایش مورد استقبال استاید و نخبگان قرار گرفته است.

وی با اشاره به اینکه طبق نظر شورای علمی همایش و درخواست‌های رسیده، زمان دریافت مقالات تا ۱۰ اسفندماه تمدید شد، خاطرنشان کرد: تاکنون در چکیده‌مقالاتی که به دبیرخانه رسیده است، شاهد تنوع موضوعی در محورهای ذیل همایش بوده‌ایم.

رئیس دانشکده دین و رسانه با اشاره به اینکه تاکنون ۹ پیش‌نشست در موضوع همایش برگزار شده است، یادآور شد: پیش‌نشست‌ها با هدف ترویج و گفتمان‌سازی ذیل همایش درحال برگزاری است.

عیسی زارعی دبیر اجرایی همایش دین، فرهنگ و رسانه‌های نوین نیز، پیش‌نشست‌های برگزارشده را مدنظر قرار داد و افزود: فضای مجازی و سبک زندگی اخلاقی و هوش مصنوعی و مشارکت سیاسی در جمهوری اسلامی ایران برگزار شده است.

وی با اشاره به اینکه در تمام محورها چکیده مقالات داشته‌ایم، از رونمایی از سه عنوان کتاب در اختتامیه همایش خبر داد و عنوان کرد: در حوزه رسانه‌های نوین ۶ عنوان، با رویکرد اخلاقی

رسانه‌های نوین ۱۵ عنوان، با رویکرد تبلیغ دینی در رسانه‌های نوین ۱۹ عنوان، با رویکرد قرآنی ۴ عنوان، در مورد سبک زندگی ۱۸ عنوان، در مورد فرهنگ ۲۸ عنوان، با رویکرد شبکه‌های اجتماعی ۳۷ عنوان، در زمینه حکمرانی ۹ عنوان، در دیپلماسی رسانه‌ای ۵ عنوان، در زمینه بازی‌های دیجیتال ۶ عنوان، با رویکرد بررسی آثار سینمایی ۸ عنوان و با رویکرد هوش مصنوعی ۱۳ عنوان چکیده ارسال شده است.

سیدصولت مرتضوی وزیر کار، تعاون و رفاه اجتماعی کشور، به صورت جداگانه با آیات عظام نوری همدانی و مکارم شیرازی دیدار کرد و از رهنمودهای ایشان در راستای رفع مشکلات کشور از قبیل بیکاری و گزانی بهره‌مند شد.



آیات عظام نوری همدانی و مکارم شیرازی

## رفع بیکاری و مشکلات مردم در اولویت مسئولان باشد

• برای حل مشکلاتی مانند گزانی و بیکاری باید همه‌نهادهای همکاری کنند

به گزارش خبرگزاری شفقنا، حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی نیز در این دیدار ضمن تبریک اعیاد شعبانیه، اظهار کردند: کار شما نسبت به دیگر وزارت‌خانه‌ها دشوارتر است و انعکاس آن در جامعه بیشتر است. معظم‌له بر لزوم تلاش در برابر کارشکنی‌های خارجی و داخلی در مسیر انجام وظایف اشاره نموده و گفتند: باید با همکاری افراد توانمند و مخلص، کارها را به‌سرعت پیش ببرید.

معظم‌له با اشاره به درصد بیکاری جوانان خصوصاً قشر تحصیل کرده، بر لزوم ارتباط بیشتر دانشگاه‌ها با صنایع کشور و بخش تولید، تربیت دانشجو متناسب با فرصت‌های شغلی موجود در آن رشته تحصیلی و ایجاد زمینه فعالیت و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و مشاغل خانگی تأکید کردند.

این مرجع تقلید در ادامه، با اشاره به فجایع غزه در سایه سکوت نهادهای بین‌المللی و دول غربی، افزودند: امروز بیش از پیش، لزوم حفظ اتحاد و انسجام دول اسلامی علی‌الخصوص جبهه مقاومت در برابر رژیم جنایت‌کار و کودک‌کش صهیونیستی و حامیان آن، از جمله آمریکا و انگلیس احساس می‌شود.

حضرت آیت‌الله مکارم شیرازی، برقراری ارتباط مسئولین با مردم را بسیار مهم شمرده و گفتند: ارتباط بیشتر با مردم

حضرت آیت‌الله نوری همدانی، با اشاره به نامه پنجم حضرت امیرالمؤمنین علی رحمته‌الله علیه در نهج‌البلاغه به والی آذربایجان با مضمون «وَإِنْ عَمَلَك لَيْسَ لَكَ بِلَعْمَةٍ وَلَكِنَّهُ فِي عُنُقِكَ أَمَانَةٌ»، افزودند: شغل شما وسیله امرار معاش شما نیست؛ بلکه امانتی است که بر عهده شما گذاشته شده است. شما امانت‌دار مردم هستید؛ لذا باید در حفظ و صیانت از آن تمام همت خود را به‌کار بگیرید.

معظم‌له با اشاره به درصد بیکاری جوانان خصوصاً قشر تحصیل کرده، بر لزوم ارتباط بیشتر دانشگاه‌ها با صنایع کشور و بخش تولید، تربیت دانشجو متناسب با فرصت‌های شغلی موجود در آن رشته تحصیلی و ایجاد زمینه فعالیت و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و مشاغل خانگی تأکید کردند.

این مرجع تقلید در ادامه، با اشاره به فجایع غزه در سایه سکوت نهادهای بین‌المللی و دول غربی، افزودند: امروز بیش از پیش، لزوم حفظ اتحاد و انسجام دول اسلامی علی‌الخصوص جبهه مقاومت در برابر رژیم جنایت‌کار و کودک‌کش صهیونیستی و حامیان آن، از جمله آمریکا و انگلیس احساس می‌شود.

آیت‌الله استادی در آیین رونمایی کتاب «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه»

## زهد و پشتکار دو ویژگی بارز علمای گذشته حوزه بود



عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: داشتن روحیه زهد و پشتکار، دو ویژگی بارز علمای گذشته بود که امروز نیز باید در حوزه علمیه، همین راه و روش دنبال شود.

به گزارش روابط عمومی مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه، آیت‌الله رضا استادی، ۱۸ادی در آیین رونمایی از کتاب «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه» که با حضور جمعی از استادان، نویسندگان و پژوهشگران در سالن اجتماعات این مؤسسه برگزار شد، اظهار کرد: تألیف این کتاب طی چندین سال یک پیام مهم برای تمام پژوهشگران دارد و آن نیز، داشتن صبر و حوصله در به سرانجام رساندن طرح‌های علمی و پژوهشی است.

وی با بیان اینکه از اهل علم و دانایی انتظار می‌رود، در انجام کارهای پژوهشی همراه مؤلفان و محققان باشند، تصریح کرد: پژوهشگران از تألیف آثاری مانند «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه» با وجود همه مشکلات، هراسی به دل ندهند.

وی با بیان اینکه داشتن مدرک و رسیدن به سطوح بالای تحصیلی به‌معنای رسیدن به مقام اجتهاد نیست، گفت: باید روندی در حوزه‌های علمیه دنبال شود که اجازه تدریس و اجتهاد صرفاً از طریق حوزه علمیه انجام بگیرد؛ اجازه تدریس باید در حوزه‌های علمیه نهادینه شود و صرفاً منحصر به اجازه تدریس فلسفه نشود.

استاد حوزه علمیه قم، با اشاره به تأکید رهبر معظم انقلاب در اجازه تدریس مدرسان توسط حوزه علمیه، یادآور شد: باید افرادی در حوزه علمیه باشند که اجازه اجتهاد و روایت توسط آن‌ها انجام بگیرد تا نقض کنونی در این حوزه برطرف شود.

آیت‌الله استادی اضافه کرد: انتظاری که از حوزه عربی و طویل کنونی با ساختارهای مختلف آن می‌رود، قابل مقایسه با حوزه دهه‌های گذشته نیست و این انتظار به‌حق وجود دارد که خروجی و کارکردهای آن قابل مقایسه با گذشته نباشد.

وی پشتکار را از ویژگی‌های بارز علمای گذشته حوزه شمرد و اظهار کرد: باید سیره علمی، رفتاری و اخلاقی بزرگان گذشته حوزه علمیه در ابعاد گوناگون را الگوی خود در مباحث مختلف علمی و تحقیقی قرار بدهیم.

سبب می‌شود که بدانند، شما از خودشان هستید و درد و درمانشان را هم می‌دانید.

معظم‌له حل مشکلات اجتماعی را کار یک نهاد ندانسته و افزودند: برای حل مشکلاتی مانند بیکاری و گزانی که مردم را تحت فشار قرار می‌دهد، باید همه نهادها با هم همکاری نمایند.

• بیمه پایه درمانی برای ۱۰۰ درصد مردم

سیدصولت مرتضوی نیز در این دیدارها، ضمن تبریک اعیاد ماه شعبان، اظهار کرد: دولت طرح‌های متنوع تکافل اجتماعی را در دستور کار دارد.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با بیان اینکه دولت در اجرای منویات مقام معظم رهبری در راستای رفع دغدغه جامعه، برای ۱۰۰ درصد جامعه بیمه پایه درمانی در نظر گرفته است، تصریح کرد: حدود ۵۳ درصد جمعیت کشور بیمه تأمین اجتماعی هستند که اگر به خود مراکز تأمین اجتماعی مراجعه کنند، ۱۰۰ درصد هزینه‌ها رایگان است. وی اضافه کرد: در مراکز دانشگاهی نیز، ۹۰ درصد و در مراکز خصوصی ۷۰ درصد خدمات به بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی رایگان است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، با اشاره به اینکه در بحث ایجاد اشتغال نیز دولت توجه لازم را دارد، یادآور شد: طی دو ساله گذشته، سالانه یک میلیون فرصت شغلی ایجاد کردیم که از این تعداد، حدود ۸۰۰ هزار نفر اشتغال خاص هستند.

وی با بیان اینکه موضوع کالارگ الکترونیکی نیز در دستورکار قرار دارد، ابراز کرد: این طرح در تأمین سفرد مردم اهمیت بسیاری دارد و از فروردین سال ۱۴۰۲ تلاش کردیم، ایرادها و نقاط ضعف آن را برطرف کنیم.

گزارش: رحیم کریمی

شیعه، در چنین حجم گسترده‌ای، اجازات، اسناد و نامه‌ها جمع‌آوری، تنظیم، بازخوانی و تصحیح نشده است. برای نخستین‌بار تعداد زیادی از استفتاءات آیت‌الله اصفهانی رحمته‌الله علیه در جلد سوم این مجموعه چهار جلدی منتشر شده است.

• مروری بر یکی از دوران پرحادثه شیعه

حجت‌الاسلام مهدی باقری سیانی نویسنده کتاب «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه» نیز در این مراسم اظهار کرد: این کتاب مروری بر یکی از دوران سخت و پرحادثه شیعه است که همزمان با به قدرت رسیدن رضاخان در ایران، آنتاتورک در ترکیه، ملک فیصل در عراق و حوادث کشف حجاب و قیام مسجد گوهرشاد، شکل‌گیری و قدرت یافتن وهابیت و تخریب قبور ائمه بقیع رحمته‌الله علیه است.

وی خاطرنشان کرد: این دوران همچنین مصادف با مرجعیت آیات شیخ عبدالکریم حائری، نائینی و ابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه است که آیت‌الله اصفهانی در یک دوره طولانی ۲۵ ساله جامعه شیعی را رهبری و مدیریت می‌کند.

حجت‌الاسلام باقری سیانی اضافه کرد: در مسیر تألیف این کتاب اسناد زیادی وجود داشت که پژوهشگران با مهربانی آن را در اختیار بنده قرار دادند.

وی با بیان اینکه در طول تحقیق و گردآوری این کتاب، گشایش‌های خوبی در خصوص شناسایی افراد دارای اجازه ایجاد شد، گفت: با این کتاب می‌توانیم دودنمای روشنی از وضعیت مرجعیت، شیعه و جامعه در آن روزگار به دست بیاوریم.

گفتنی است، کتاب «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه» توسط «حجت‌الاسلام مهدی باقری سیانی» در چهار جلد به رشته تحریر درآمده و انتشارات «مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه» آن را به بازار نشر عرضه کرده است.

یکی از طرح‌های گسترده مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه، طرح «اجازات الشیعه» از آغاز تا سال ۱۴۰۰ هجری خورشیدی است که حاوی مجموعه اجازات عالمان شیعه در قرون متناهی است. راجع به هیچ مرجع و فقیهی از فقیهان شیعه، در چنین حجم گسترده‌ای، اجازات، اسناد و نامه‌ها جمع‌آوری، تنظیم، بازخوانی و تصحیح نشده است. برای نخستین‌بار تعداد زیادی از استفتاءات آیت‌الله اصفهانی رحمته‌الله علیه در جلد سوم این مجموعه چهار جلدی منتشر شده است.

کتاب مذکور که به‌مناسبت هشتادمین سال ارتحال آیت‌الله سید ابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه منتشر شده است، در ۴ جلد (۳۲۳۶ صفحه) در قطع وزیری می‌باشد.

است و اطلاعات مهمی از نحوه اداره حوزه علمیه و جامعه شیعی با اتکا به اسناد موجود و متقن ارائه می‌دهد.

این استاد حوزه علمیه قم، با اشاره به جدیت آیت‌الله اصفهانی رحمته‌الله علیه به امور طلاب، افزود: ایشان در خصوص امور طلاب به‌صورت مودی حساسیت زیادی داشتند و بدون اینکه موازین را زیرپا بگذارند، نظرات خود را درباره طلاب گمنام بیان می‌کردند و در به‌کار بردن عبارات تأییدآمیز در مورد طلاب معمولی ابایی نداشتند.

رئیس مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه خاطرنشان کرد: روش اداره حوزه و جامعه شیعی در این کتاب، بر مبنای اتکا به اسناد کامل و مستند می‌باشد و تألیف این کتاب، در بیش از ۳ هزار صفحه در حدود ۱۵ سال به رشته تحریر درآمده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین مختاری، با بیان اینکه ماخذ تمامی اسناد بیان‌شده در کتاب، مشخص شده و حق معنوی مؤلفان و منابع آن حفظ شده است، گفت: در این کتاب دقت فراوانی شده است که اسناد و مدارک معتبر باشند و از به‌کار بردن اسناد ضعیف پرهیز شده است. وی گفت: درباره هیچ مرجع و فقیهی از فقیهان

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم تأکید کرد: علمای گذشته با وجود کمبود امکانات، کتاب‌ها و دسترس‌ها؛ به‌معنای واقعی کلمه، فقیه و عمیق بودند که امروز نیز، باید طلاب همان راه و روش را دنبال کنند. وی با تأکید بر ضرورت تحول در حوزه علمیه، خاطرنشان کرد: تحول در حوزه علمیه، ادامه راه بزرگان در کنار ابتکارات و کسب توفیقات بیشتر است که تاکنون این مسئله به‌خوبی محقق نشده است.

آیت‌الله استادی، زهد را از ویژگی‌های رفتاری و اخلاقی علمای سابق یاد و بیان کرد: علمای گذشته به‌معنای واقعی کلمه زاهد بودند و همین رویه باید در امروز نیز دنبال شود.

• کارنامه ۲۵ ساله مرجعیت آیت‌الله سید ابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا مختاری رئیس مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه هم در این مراسم بیان کرد: طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده هر ماه یک جلسه کتاب‌شناسی با حضور مؤلفان در مؤسسه کتاب‌شناسی شیعه برگزار می‌شود.

وی با اشاره به انتشار کتاب «اجازات، اسناد و استفتاءات آیت‌الله سیدابوالحسن اصفهانی رحمته‌الله علیه» گفت: این کتاب کارنامه دوره مرجعیت ۲۵ ساله ایشان



در دیدار وزیر بهداشت با مراجع عظام تقلید تأکید شد

## ساخت دارو برای بیماران صعب‌العلاج در داخل کشور مسرت‌بخش است

ایشان ضمن تکریم و توجه به شأن و منزلت اساتید علوم پزشکی، خاطره‌ای از مرحوم حاج شیخ عبدالکریم حائری – مؤسس حوزه علمیه – در مورد دکتر قریب مینی بر اینکه مرحوم حاج شیخ عبدالکریم، پدر مرحوم قریب را تشویق نمودند که فرزندشان در رشته طبابت مشغول به تحصیل شوند، اشاره کردند.

#### • تشکیل قرارگاه جوانی جمعیت دروزارت بهداشت

دکتر عین‌اللهی، وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی نیز در این دیدارها، به ارائه بخشی از دستاوردهای وزارت بهداشت در طول دو سال و نیم گذشته پرداخت و با اشاره به تقویت زیرساخت‌های بهداشتی و درمانی در دولت مردمی، تأکید کرد؛ علاوه بر توجه به تقویت زیرساخت‌ها از جمله راه‌اندازی ۱۶ هزار تخت بیمارستانی جدید، توزیع ۲۴۸ دستگاه تجهیزات پزشکی پیشرفته و سرمایه‌ای در کشور با اولویت مناطق محروم و تکمیل ۲ هزار و ۶۰۰ پروژه بهداشتی، توانسته‌ایم، جایگاه اول علمی در منطقه و رتبه پانزدهم در دنیا را کسب کنیم.

وزیر بهداشت از کاهش نرخ رشد جمعیت در سال‌های گذشته به‌عنوان یکی از مهم‌ترین تهدیدات کشور یاد کرد و با تأکید بر فرصت ۵ ساله پنجره جمعیتی کشور، گفت: خوشبختانه قرارگاه جوانی جمعیت در وزارت بهداشت تشکیل شده و تاکنون در ۲۰ جلسه این قرارگاه، مصوبات عملیاتی و اثربخشی داشته‌ایم و بر این باوریم که وزارت بهداشت می‌تواند، در رشد جمعیت و افزایش نسل، نقشی راهبردی داشته باشد.

عین‌اللهی، همچنین تشکیل صندوق بیماری‌های خاص و صعب‌العلاج و تأمین اعتبار ۱۲هزار میلیارد تومانی در سال گذشته و امسال، پوشش رایگان بیمه برای ۵دهک درآمدی، تکمیل و افتتاح چندین کلان‌بیمارستان در سطح تهران و کشور، اجرای موفقیت‌آمیز جمعیت و تکمیل پروژه‌های درمان نابابوری سطح ۲ و اجرای برنامه ملی سلامت خانواده و نظام ارجاع را بخشی از دستاوردهای وزارت بهداشت، در دولت مردمی عنوان کرد.

امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: افضل اعمال، آن است که به برادران خود خدمت کنید و بحمدالله خدمات شما در این وزارت‌خانه به‌عنوان شخصی متدین، متعهد و متخصص قابل تقدیر است.

ایشان با تشکر از گزارش پیشرفت‌های پزشکی و ساخت دارو برای بیماران صعب‌العلاج و تأکید بر دسترسی عموم جامعه به این خدمات گفتند: این اخبار بسیار مسرت‌بخش است.

این مرجع تقلید، تقدیر از بومی‌سازی داروها و تجهیزات پزشکی و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه‌های تشخیص و تولید دارو را گامی اساسی جهت ارتقای سطح سلامت جامعه برشمردند و تأکید کردند: این خدمات ارزنده باید اطلاع‌رسانی شود.

حضرت آیت‌الله نوری همدانی، با اشاره به کتاب اعجاز خوراکی‌ها اثر دکتر غیاث‌الدین جزایری، افزودند: این کتاب با این سؤال شروع می‌شود که «به من بگو چه می‌خوری تا بگویم حال تو چگونه است». فرهنگ و اصول تغذیه سالم باید در جامعه و از سنین کودکی با کار فرهنگی و زیربنایی اصلاح شود. این حرکت باید از خانواده‌ها آغاز شود. ورزش باید به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر زندگی افراد و خانواده‌ها نهادینه شود. البته علاوه بر کار فرهنگی، وجود اماکن و امکانات ورزشی مناسب و ارزان برای افراد لازمه این کار است.

معظم‌له در ادامه گفتند: یکی از نکات حائز اهمیت این است که طبیب خود باشیم؛ زیرا افراد از لحاظ استعداد و تجارب بسیار متفاوتند.

#### • تقدیر از اهتمام به سیاست‌های جوانی جمعیت

به گزارش خبرگزاری رسا، حضرت آیت‌الله سبحانی نیز، در دیدار وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، از تلاش‌های وزیر بهداشت در اهتمام مجادنه به سیاست‌های جوانی جمعیت و تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام حوزه سلامت به‌ویژه کلان‌بیمارستان‌ها در جهت ارتقای دسترسی مردم به خدمات درمانی، تقدیر کرد.



همدانی، ۲۶ بهمن در دیدار دکتر عین‌اللهی، ضمن تبریک اعیاد شعبانیه و تشکر از تلاش‌های فراوان وزیر بهداشت و کادر سلامت کشور، بر ارتقای خدمات تشخیصی و درمانی و تجهیز مراکز درمانی در مناطق محروم تأکید کردند. معظم‌له افزودند: خدمت به مردم، بالاترین ثواب‌هاست. اخلاق و فرهنگ پزشکان و پرستاران در برخورد با بیماران و همراهان آنها بسیار مهم است.

دکتر عین‌اللهی وزیر بهداشت کشور و هیئت همراه، با آیات عظام نوری همدانی و سبحانی به صورت جداگانه دیدار نمود. ابراز مسرت از ساخت دارو برای بیماران صعب‌العلاج در داخل کشور و تقدیر از اهتمام وزیر بهداشت به سیاست‌های جوانی جمعیت و تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام حوزه سلامت، از مباحث ایشان در این دیدارها بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله نوری

عضو خبرگان رهبری گفت: جبهه مقاومت تنها یک اصطلاح و جمله نیست، بلکه ریشه در قرآن کریم و سنت الهی دارد.

آیین تکریم خانواده شهید ابوتقوی السعیدی فرمانده نظامی جنبش مقاومت اسلامی نجباء و فرمانده عالی‌رتبه حشد الشعبی با حضور آیات؛ اراکی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، غروی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حجج‌اسلام والمسلمین؛ عبدالله الدقاق رئیس حوزه علمیه بحرینی‌ها در قم، سیدجلال رضوی مهر رئیس مجمع نمایندگان طلاب و فضایی حوزه علمیه قم و ناصر ابوشریف نماینده جنبش جهاد اسلامی فلسطین در ایران و با حضور علما و شخصیت‌های بین‌المللی، خانواده معظم شهید ابوتقوی السعیدی معاون نظامی جنبش مقاومت اسلامی نجباء، ۲۶ بهمن در مسجد اعظم قم برگزار شد.

آیت‌الله اراکی عضو خبرگان رهبری، در این مراسم با بیان اینکه خون این شهدا حیات و قوت مضاعف به جبهه مقاومت می‌دهد و این مسیر را مستحکم‌تر می‌نماید، گفت: آیا این مقاومت اسلامی فقط یک تاکتیک است یا یک فرمان و راهبرد قرآنی برای مقابله با جبهه استکبار و استبداد است؟! بدون تردید مقاومت اسلامی، یک راهبرد و اصل قرآنی است که ریشه در قرآن کریم و سنت الهی دارد.

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام تصریح کرد: اساس جریان مقاومت از دو میناق بزرگ الهی مایه می‌گیرد که همواره در طول تاریخ بین خدا و بین امت‌هایی که دعوت خدای متعال و فراخوان انبیا<sup>علیهم‌السلام</sup> را پاسخ می‌گفتند، بسته شده است. بر اساس سنت‌های لاتینخلف الهی، عمل به این دو میناق و علم به آن، موجب شده که همیشه نصرت الهی شامل حال جبهه مقاومت و کسانی که پای این سنت و میناق

آیت‌الله اراکی در آیین بزرگداشت شهید ابوتقوی السعیدی

## جبهه مقاومت ریشه در قرآن و سنت الهی دارد



ایستاده‌اند، باشد.

آیت‌الله اراکی بیان کرد: در طول تاریخ، پیمان عمل به فرمان خدا و برای خدا مقابل دشمن ایستادن، قیام کردن، اطاعت خدا را سرلوحه کار خود قرار دادن و برای فرد و هوای نفس در مقابل دشمن ایستادگی نکردن، ویژگی ممتاز انسان‌هایی است که پای میناق اطاعت با خدای متعال خود ایستاده‌اند تا با جان خود برای احیای دین خدا و برای به اهتزاز درآوردن پرچم دین خدا، از هیچ مجاهدتی فروگذار نیستند و این همان قیام بالله است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، به میناق دوم اشاره کرد و گفت: میناق دوم «نصرت و یاری» است؛ جامعه‌ای که گفت: «لااله الاالله، محمد رسول‌الله»، معنی این شهادتین، تأکید بر توحید خداوند متعال است؛ یعنی سر به طاعت خدا فرآوردن و سر

به اطاعت فرمان رسول‌خدا نهادن که همان

مقابله کرد و در نبردهای نجف و بغداد،

علیه نیروهای اشغالگر شرکت داشت»، افزود: این شهید عزیز از سال ۲۰۱۴ با تهاجم تروریست‌های داعش به عراق که تا حومه بغداد و کربلای نیز رسیدند، مسیر جهادی

خود را تداوم بخشید و تحت لوای جنبش نُجباء به صفوف حشد الشعبی پیوست.

الشمری خاطرنشان کرد: هزاران رزمنده توسط او آموزش دیدند تا طعم ذلت و نابودی را به داعش بچشانند و پس از جنایت جنگی ترامپ ملعون در ترور فرماندهان شهید

برقرار و ایجاد گردد. اسناد درس خارج سخت از دشمنان را کرد؛ وعده حق تخلف‌ناپذیر است؛ ما از غزه و مقاومت اسلامی پشتیبانی می‌کنیم، ما آمریکا را شکست داده و از منطقه بیرون خواهیم کرد. این سنتی الهی است؛ آمریکا

و همدستانش بدانند که پیروزی با جبهه مقاومت خواهد بود و به‌زودی جشن بزرگ پیروزی را خواهیم گرفت.

#### • با ترور ابوتقوی بار دیگر خاطره

**شهادت حاج قاسم و ابومهدی ندایی شد**
مهندس نصر الشمری فرمانده ارشد حشدالشعبی در این آیین اظهار کرد: اشغالگران آمریکایی با ترور ابوتقوی، بار دیگر خاطره شهادت حاج‌قاسم و ابومهدی را نداعی و روحیه مقابله با اشغالگری را احیا کردند.

وی با تأکید بر اینکه شعله انتقام تا شکست و خروج آخرین سرباز دشمن از خاک عراق و منطقه و همچنین توقف تجاوزهای وحشیانه صهیونیست‌ها در غزه شعله‌ور خواهد ماند، ادامه داد: خدا را شاکریم که به ما توفیق داده تا با گفتار، کردار، سلاح و خون خود، تسلی‌بخش مردم غزه باشیم.

فرمانده عالی‌رتبه بسیج مردمی عراق در بخش دیگری از سخنرانی خود، با اشاره به اینکه «شهید ابوتقوی السعیدی جزء اولین

گزارش: جلال خسروی

ورشته‌های فلسفی در کشور تأکید کردند.

همچنین در ادامه این مراسم، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدرضا برته، دبیر انجمن‌های علمی حوزه‌های علمیه، گزارش مختصری از تعداد انجمن‌های علمی حوزه ارائه و نحوه ثبت انجمن علمی فلسفه اسلامی را تشریح کرد. پایان‌بخش این مراسم روندرآی‌گیری از نامزدهای هیئت‌مدیره و بازرسان بود که انجام شد که نتایج این انتخابات بدین شرح اعلام می‌گردد:

اعضای هیئت‌مدیره:

مؤسس انجمن و آیات و حجج‌اسلام والمسلمین

احمد بهشتی، غلامرضا فیاضی، علی‌اکبر رشاد، محمدباقر تحریری و عسگر دریاز برگزار شد،

سخنرانان ضمن اشاره به اهمیت حکمت و فلسفه اسلامی و نقش و کارکردهای آن در دفاع از دین و ضرورت امتدادبخشی فلسفه به ساحات و صحنه‌های حیات و توسعه و تقویت فلسفه‌های مضاف به علوم و بر ضرورت بسط جلسات و کرسی‌های درس و تأثیرگذاری اساتید و فضایی فلسفی بر روند و جریان فلسفه

#### • اخبار کوتاه ایــــران

• **آغاز به کار ۱۲ هزار پرستار تا پایان سال:** معاون پرستاری وزارت بهداشت از آغاز به‌کار حدود ۱۲ هزار پرستار در نظام سلامت تا پایان امسال خبر داد.

#### • احداث بزرگترین سیلوی شرق کشور در گرمسار:

اجرای رئیس‌جمهور در جریان سفر یک‌روزه به استان سمنان، از پروژه سیلوی ۱۰۰ هزار تنی گرمسار بازدید کرد. این سیلو، به‌عنوان بزرگترین سیلوی شرق کشور در زمینی به‌مساحت ۱۰ هکتار در حال ساخت است و هم‌اکنون پیشرفت فیزیکی بیش از ۹۰ درصدی دارد.

#### • تأمین اعتبار راه‌اندازی قطار سریع‌السیر مشهد - تهران

**- اصفهان:** معاون اجرایی رئیس‌جمهور: ۲۰ میلیارد دلار اعتبار راه‌اندازی قطار سریع‌السیر مشهد – تهران – اصفهان، از محل صندوق توسعه ملی و تهارت نفت تأمین خواهد شد.

#### • آغاز ساخت کارخانه تولید گاز طبیعی مایع در ارومیه:

خبرگزاری صدا و سیما: ساخت کارخانه تولید گاز طبیعی مایع (ال ان جی) با فناوری بومی، برای گازرسانی به ده‌ها منطقه در شمال غرب کشور، با حضور معاون رئیس‌جمهور آغاز شد.

#### • پوشش فیبر نوری از ۶ میلیون خانوار گذشت:

ارتباطات: پوشش فیبر نوری از ۶ میلیون خانوار گذشت. تا آخر سال هم یک میلیون اضافه خواهد شد. سرعت اینترنت نیز قابلیت حدود ۱۰۰۰ مگابیت بر ثانیه است و با درخواست مردم، ظرف یک ماه این امکان برای آنان فعال خواهد شد.

#### • بیش از ۷۳ درصد داوطلبان انتخابات تأیید صلاحیت شدند:

طحان‌نظیف سخنگوی شورای نگهبان: براساس بررسی‌های صورت‌گرفته توسط اعضای شورای نگهبان، تعداد نامزدهای انتخابات مجلس شورای اسلامی، به حدود ۱۵ هزار نفر افزایش یافت. بیش از ۷۳ درصد از داوطلبان تأیید صلاحیت شدند که نصاب بی‌سابقه‌ای در تأیید صلاحیت‌ها در برگزاری انتخابات در کشور محسوب می‌شود.

**• ساخت سامانه تسطیح زمین‌های کشاورزی:** متخصصان دانش‌بنیان کشور موفق شدند، نسل جدید سامانه تسطیح زمین‌های کشاورزی با کمک فناوری ماهواره‌ای را طراحی و داخلی‌سازی کنند. این سامانه با مشخص کردن پستی‌ها و بلندی‌های زمین، موجب صرفه‌جویی در مصرف آب و افزایش بهره‌وری می‌شود.

#### • برخورد جدی با شبکه‌های فعال درحوزه تکدی‌گری

**کودکان:** دادستان کل کشور با صدور بخشنامه‌ای بر برخورد جدی با شبکه‌های مجرمانه فعال در حوزه تکدی‌گری و زلزله‌گردی کودکان و نوجوانان تأکید کرد.

#### • افزایش سربلندی سقف معافیت مالیاتی اصناف و

**مشاغل در سال آینده:** رئیس سازمان مالیاتی: سقف معافیت مالیاتی اصناف و مشاغل سال آینده با افزایش ۳برابری از ۲۷ میلیون تومان، به حدود ۱۴۴ میلیون تومان در سال افزایش پیدا کرد.

#### • افتتاح ۸ هزار طرح کسب و کار:

در کار و در سراسر کشور در مراسمی با حضور معاون اجرایی رئیس‌جمهور افتتاح و به بهره‌برداری رسید. افتتاح ۸ هزار طرح کسب و کار با اختصاص بیش از ۱۲ هزار میلیارد ریال تسهیلات اشتغال‌زایی، منجر به اشتغال حدود ۴۳ هزار نفر خواهد شد.

#### • نصب بزرگ‌ترین آب‌شیرین‌کن جهان در زاهدان:

محرزبان، وزیر نیرو: طرح انتقال آب دریا با سرعت نسبتاً خوبی در حال اجراست. این طرح طی یک سال گذشته بیش از ۱۲ درصد پیشرفت داشته است. بخش قابل توجهی از طرح انتقال آبخوان شرقی اجرا شده و به‌زودی آب به زاهدان می‌رسد. طرح تأمین آب برای منطقه سیستان، با حفر ۱۲۰ حلقه چاه در حال اجراست. به‌عبارتی بزرگ‌ترین آب‌شیرین‌کن خشکی جهان در حال اجراست.

**• رونمایی از سامانه‌های موشکی کروز جدید:** نیروی دریایی سپاه، از سامانه‌های موشکی کروز جدید در جزیره بوموسی و تنب بزرگ رونمایی کرد.

#### • ساخت ۲ واحد نیروگاه اتمی بوشهر:

ساخت ۲ نیروگاه اتمی جدید بوشهر، هرکدام با ظرفیت تولید ۱۰۸۰ مگاوات برق توسط متخصصان داخلی در حال ساخت است و همه مراحل طراحی، تهیه نقشه، اجرا و دیگر حوزه‌ها را متخصصان ایرانی انجام می‌دهند.

#### • بیش از ۸ هزار دانشجوی پزشکی از ۶۰ کشور در ایران

**تحصیل می‌کنند:** معاون آموزشی وزارت بهداشت: تحصیل بیش از ۸ هزار دانشجوی پزشکی از ۶۰ کشور جهان در ایران، نشان از قابلیت‌های مختلف کشور در حوزه سلامت دارد. دیگر نیازی به اعزام بیمار به خارج از کشور نیست.

#### • سفر ۱.۲ میلیون خارجی برای درمان به ایران:

عین‌اللهی، وزیر بهداشت: از ۶۴ ملیت گوناگون یک میلیون و ۲۰۰ هزار گردشگر سلامت در سال گذشته به کشور مراجعه کرده‌اند. سالانه یک میلیارد دلار ارز از طریق گردشگری سلامت وارد کشور می‌شود.

#### • تصویب آیین‌نامه واردات خودروهای نو:

خودروهای نو، به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و به‌استناد اصل یکصد و ۳۸ قانون ایران ماده ۴ قانون ساماندهی صنعت خودرو مصوب ۱۴۰۰، اصلاح و مورد تصویب قرار گرفت.

#### • ایران و ارمنستان سند همکاری امضا کردند:

اسلامی ایران و جمهوری ارمنستان ۲۶ بهمن در حاشیه برگزاری هجدهمین کمیسیون همکاری‌های اقتصادی مشترک دو کشور، سند همکاری در ۱۹ حوزه امضا کردند.

استاد علی‌اکبر رشاد(نماینده هیئت مؤسس

در هیئت‌مدیره)؛

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجواد روگرد؛

حجت‌الاسلام والمسلمین علی فضلی؛

حجت‌الاسلام والمسلمین مسعود اسماعیلی؛

حجت‌الاسلام والمسلمین کرد فیروزجایی؛

حجت‌الاسلام والمسلمین عسگر دریاز؛

حجت‌الاسلام والمسلمین عسکری سلیمانی.

بازرسان: حجت‌الاسلام والمسلمین امیرعباس

اکبری و جناب آقای مصطفی احمدی





# شکوه حضور

ویژه نامه ششمین دوره انتخابات مجلس خبرگان رهبری و دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی  
سه شنبه ۱۰ اسفندماه ۱۴۰۲ | ۱۰ شعبان المعظم ۱۴۴۵ | ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ | شماره سیزدهم

## چرا مشارکت گسترده مردم در انتخابات اهمیت دارد؟

### منتخبی از بیانات امام خامنه‌ای

● همه باید تلاش کنند که این انتخابات، پُرشور برگزار شود. این انتخابات، نشان‌دهنده واقعی حضور مردم در صحنه سیاسی کشور باشد. هر انتخاباتی که پُرشور شود، کشور را بیمه می‌کند. (۱۵ مهر ۷۷) کشور ما متکی به آرای مردم است. علت اینکه دشمنان ملت و طمع‌ورزان به این آب و خاک نتوانسته‌اند، در طول بیست و شش سال گذشته، گزندی وارد کنند، حضور و اراده و مشارکت مردم در صحنه‌های مختلف بوده است (یکم فروردین ۸۴)

● یک مسئله مهم درباره انتخابات، حضور حداکثری است؛ لذا هرچه جمعیت بیشتر در انتخابات شرکت کند، استحکام نظام و اعتبار کشور بالاتر خواهد رفت؛ هرچه بیشتر مردم شرکت کنند، اعتبار نظام بالا خواهد رفت؛ چون نظام، نظام مردمی است و واقع قضیه این است که متکی به عواطف مردم و احساسات مردم و انتخاب مردم و خواست مردم است. بنده این عقیده را [در مورد حضور] حداکثری از قبل هم داشته‌ام و همیشه هم رویش اصرار کرده‌ام؛ این بار هم اصرار دارم و انشاءالله بیشتر هم درباره‌اش صحبت می‌کنم. (۱۳ دی ۹۴)

● انتخابات حقیقت عظیمی است که حضور مردم را در صحنه نشان

می‌دهد. (۱۹ دی ۷۰) آحاد ملت عظیم‌الشان ایران اسلامی به خوبی آگاهند که حضور آنان با این روحیه ایمانی در صحنه‌های اساسی و حیاتی کشور، اسلام، انقلاب، عزت، شرف و آبروی ملت ما را در دنیا حفظ کرده است و ادامه، حضور جدی و فداکارانه مردم در صحنه‌های گوناگون همراه با ایمان روشن بینانه آنان، هر دشمن بدخواهی را در صدمه زدن به تداوم انقلاب اسلامی، حرکت مردم و سازندگی کشور ناکام خواهد گذاشت. (۲۳ اردیبهشت ۷۱)

● ملت هوشار ایران، درست در نقطه مقابل خواست دشمن، «فعال، پرشور و شعور - و همراه با درک و آگاهی کامل» در پای صندوق‌های رأی حضور خواهد یافت؛ چراکه انتخابات آبروی ملی، وسیله‌ای برای افزایش عزت ملی و از جمله شاخص‌های رشد ملی است. (۲۳ اردیبهشت ۸۸)

● مسئله انتخابات برای کشور، مسئله بسیار مهمی است. انتخابات، مظهر کامل حضور و انتخاب مردم است. مردم با حضور خودشان در صحنه انتخابات - چه در انتخابات ریاست جمهوری، چه در انتخابات مجلس شورای اسلامی، چه در انتخابات مجلس خبرگان - مردم‌سالاری واقعی را در



● در مورد انتخابات توجه کنیم که انتخابات یک رقابت است، یک مسابقه ملی است بین آحاد کشور... اگر ملت ایران، خوب، قوی، جازم و عازم، وارد میدان بشود و صندوق‌های رأی را از رأی خود و عزم خود پُر کند، ایران خواهد بالید، جمهوری اسلامی خواهد بالید و افتخار خواهد کرد؛ حالا هرکه ببرد، هرکه ببازد. در واقع بُرد و باختی برای ملت وجود ندارد؛ ملت در هر صورت برنده است. این نکته اساسی در باب انتخابات است. (۳۰ دی ۹۴)

● یک عده‌ای کمین کرده‌اند که با عدم ورود مردم در عرصه انتخابات با با تحریم انتخابات یا با سست کردن انتخابات - که حالا اشاره خواهم کرد - یک میخ‌گیری از نظام جمهوری اسلامی بکنند؛ یک عده‌ای کمین کرده‌اند. ملت در مقابل این کمین‌کرده‌های نابکار، کارآمدی خودش را نشان داده است، امروز هم نشان خواهد داد. این حرف اول من و مهم‌ترین حرف من در همه دوره‌های انتخابات بوده [و] الآن هم هست؛ شرکت همگانی و باشناط مردم. (۳۰ دی ۹۴)

این کشور شکل می‌دهند؛ این خیلی مهم است. (۱۸ شهریور ۹۴)

● حضور مردم یکی از آن عناصری است که دشمن را ناکام می‌کند. اینکه ما تنگه می‌کنیم، تأکید می‌کنیم، اصرار می‌ورزیم، بر اینکه مردم همه شرکت کنند در انتخابات و من بارها این را قبلاً گفته‌ام... همه باید بیایند [و] در انتخابات شرکت کنند؛ این موجب می‌شود که نظام جمهوری اسلامی تقویت بشود، پایداری آن و ماندگاری آن تأمین بشود، کشور در حصار امنیت کامل باقی بماند - که خب بحمدالله امروز هست - این موجب می‌شود که ملت ایران در چشم ملت‌های دیگر آبرو پیدا کند و اعتبارش بالا برود؛ در چشم دشمنانش آهت پیدا کند ملت ایران؛ انتخابات این است. بنابراین اصل انتخابات حضور مردم در پای صندوق‌های رأی و رأی دادن آنهاست. همه باید شرکت کنند؛ شرکت در انتخابات آبروی نظام جمهوری اسلامی است، آبروی اسلام است، آبروی ملت ایران است، آبروی کشور است. (۱۹ دی ۹۴)

## شرکت در انتخابات؛ چرا و به چه علت؟

یادداشتی از حجت‌الاسلام والمسلمین سیدسجاد ایزدی



۱. عمدتاً حکومت‌ها بر سه عنصر محوری «مردم»، «کارگزاران یا حاکمان» و «سرمزین» شکل می‌گیرند؛ به این معنا که اگر حکومتی، دارای سرزمین نباشد، حکومت محقق نیست؛ همان‌طور که اگر حکومتی، دارای کارگزار یا شهروند نباشد، باز هم صدق عنوان حکومت مشکل است. برای اینکه این سه عنصر بتوانند، «نظام سیاسی» را تشکیل دهند، ضروری است که کارگزاران با مردم در بستر سرزمین تعامل داشته باشند. در قدیم حضور فراگیر سیاسی مردم ذیل سازوکارهای متعددی چون عزل و نصب یک حاکم توسط پادشاه، بیعت یا کودتا و... انجام می‌شد؛ اما در جامعه مدرن و در عصر حاضر، از مقوله‌ای به‌نام «مشارکت سیاسی» یاد می‌شود که بر اساس آن مردم به‌عنوان شهروندان مختار، عاقل و فهیم در مقوله حاکمیت مشارکت می‌کنند.

۲. اما پرسش اصلی اینجاست که اساساً چرا مردم باید در فرایند انتخابات مشارکت کنند و کسی را بر مسند ریاست بنشانند؟ وضعیت سیاسی از دو حالت خارج نیست؛ یا حاکمیتی مستبد وجود دارد و مردم را دعوت به مشارکت نمی‌کند که این، نظامی استبدادی تلقی می‌شود. یا اینکه حکومت با «اداره مشارکتی» نظم و سامان می‌یابد که در این حالت، حاکمیت، مردم را دعوت می‌کند تا کارگزاران‌شان را انتخاب کنند و مردم خود تصمیم بگیرند، برای یک بازه زمانی مشخص این خود بپذیرد. بنابراین یا باید خود تصمیم بگیرد یا باید راضی به تصمیم دیگران شود؛ لذا تصمیم نگرستن، خود، به‌گونه‌ای تصمیم

شهروندان فارغ از اینکه چه تفکری و چه گرایشی دارند، باید در انتخابات شرکت کنند تا بتوانند، نتیجه را تا حد ممکن به رأی و نظر خود نزدیک کنند.

۴. در خصوص اصل شرکت در انتخابات و مشارکت سیاسی، نکته مهم دیگری هم وجود دارد که نباید آن را از نظر دور داشت. در هر نظام سیاسی اگر مردم در فرایند انتخابات و در هر اموری که مستلزم مشارکت مردم است، خود را سهمین کنند، به این معناست که منطق حاکمیت کلان خود را پذیرفته‌اند.

بنابراین خود شرکت کردن در انتخابات به این معناست که این نظام از پشتوانه و پایگاه مردمی برخوردار است و این امر، تضمین‌کننده امنیت ملی خواهد بود و هیچ دشمنی جرأت و توان مقابله با حکومتی را نخواهد داشت که از پشتوانه اکثریت جامعه‌اش برخوردار است. بنابراین شرکت در انتخابات موضوعیت دارد؛ حتی اگر نتیجه‌اش برای ما حداقلی باشد و حداقلی انتظارات ما را برآورده نکند؛ چراکه امنیت عمومی جامعه را تأمین می‌کند.

بنابراین عدم شرکت در انتخابات نه تنها، مشکلی را حل نمی‌کند؛ بلکه هم مشکل امنیتی ایجاد خواهد کرد و هم اینکه کسی که شرکت نمی‌کند، راضی می‌شود به انتخاب دیگران و عملاً باید ۴ سال انتخابی را که در آن دخیل نبوده است، تحمل کند. پس «عقل» و «نقل» و «تجربه بشر» حکم می‌کند که در انتخابات به‌صورت مؤثر وارد شویم و شانه خالی کردن از فضای مشارکت سیاسی عملاً بهانه دادن به افراد ناصالح و فرصت دادن به دشمنان امنیت ملی است. این را باید بدانیم که در عرصه سیاست و در فضای مشارکت سیاسی؛ حضور چه‌موقع و به‌جا، بسیار اثرگذار و سرنوشت‌ساز است؛ چراکه گاهی راه برگشتی وجود نخواهد داشت و باید از این فرصت استفاده کرد.

اگر انسان در وقت مناسب و در فرصت مناسب گزینه مناسب را انتخاب کند، از فواید آن سال‌ها بهره‌مند خواهد شد و اگر این فرصت را از دست بدهد، چه‌بسا تبعات جدی برای خود و جامعه‌اش داشته باشد؛ چنانکه خود هم، راضی به آن نیست. مهم این است که با خود محاسبه کند، شرکت نکردن در انتخابات، چه تبعاتی بر او حاصل خواهد کرد و شرکت در انتخابات چه فوایدی را نصیبش می‌کند؛ اگر بتوانیم برآیند درستی از این معادله به دست آوریم، قطعاً از حق رأی خود استفاده خواهیم کرد.

آیت‌الله‌العظمی محمدعلی اراکی

## با شرکت در انتخابات توطئه‌های دشمنان اسلام علیه انقلاب را خنثی کنید



ملت رشید و آگاه ایران شکی نیست که اهتمام به امور مسلمین و محرومین و مستضعفین از اهم وظائف اجتماعی و دینی هر فرد مسلمان است و اهمیت آن به قدری است که تا آنک از غیرمسلم شمرده شده و همچنین نظارت بر حسن اجرای امور مملکتی و جلوگیری از کجروی‌ها و انحرافات، به اندازه اصل نظام مقدس جمهوری اسلامی اهمیت دارد؛ که «کلک راج» و این اهتمام و نظارت برای آحاد افراد ممکن نیست مگر با انتخاب نمایندگان صالح و متدین که این وظیفه را به نمایندگی از طرف موکلین خود به عهده بگیرند و به‌خوبی انجام دهند. بنابراین شرکت در انتخابات مجلس شورای اسلامی و گزینش افراد صالح و متدین از اهم وظائف اسلامی و اجتماعی است. به‌خصوص در مقطع حساس کنونی که با فروپاشی نظام الحاد و کفر بلشویکی و نومید شدن محرومان از نویدهای دروغین کمونیست‌ها چشم امید آنان به ام‌القرای جهان اسلام دوخته شده و با توجه به اینکه هرچه گرایش جهانیان به این مشعل هدایت بیشتر می‌شود، توطئه استکبار و استعمار برای خاموش کردن این نور الهی بیشتر می‌گردد «والله متم نوره و لوکره الکافرون»، اهمیت شرکت در انتخابات مضاعف می‌گردد. پیام حقیر به ملت رشید و بیدار ایران این است که بدون اعتنا به وسوسه خناسان با شرکت گسترده و فعال در این انتخابات، رشد مذهبی و سیاسی خود را بار دیگر به اثبات رسانده، مشتی محکم بر دهان یاهوگویان و دشمنان اسلام کوبیده و دوستان انقلاب را در سراسر جهان امیدوار سازند.

امید است که مسؤولان محترم نیز شکر این نعمت بزرگ و هدیه الهی را که با تأییدات غیبیه به ملت ایران ارزانی شده بیش از پیش به جای آورند و در جلب رضای خداوند تعالی و اصلاح امور محرومان و مستضعفان، جد و جهد بیشتر مبذول دارند.

دوام توفیقات همگان و بالخصوص مسؤولان محترم نظام را در راه اعلاء کلمه توحید و توحید کلمه و اجرای احکام نورانی اسلام در ترویج توحید و توحید کلمه از درگاه ایزد منان خواستارم. والسلام علیکم ورحمة‌الله وبرکاته

الافتاح محمدعلی‌العراقی ۵ شوال ۱۴۱۲ ۱۹ فروردین ۱۳۷۱



«**باتشکر از حضرت‌عالی که فرصتی در اختیار هفته‌نامه افق حوزه قرار دادید تا در موضوع انتخابات مجلس شورای اسلامی، به بررسی مواضع و دغدغه‌های مرحوم آیت‌الله مصباح یزدی <sup>رحمته</sup> به بحث و گفت‌وگو بنشینیم و از مطالب ارزشمندتان استفاده کنیم.**

● بحث انتخابات به‌عنوان یکی از برکات انقلاب اسلامی مهرون فداکاری‌های شهدا و حضرت امام <sup>رحمته</sup> و علما و همه کسانی است که در راه برپایی جمهوری اسلامی و سرنگونی رژیم طاغوت زحمت کشیدند. جا دارد که ابتدا به روان پاک همه آنها درود بفرستیم و برای همه آنها آرزوی علو درجات را داشته باشیم.

آیت‌الله مصباح <sup>رحمته</sup> در زمینه انتخابات مباحث خیلی مفصل و گوناگونی را در مناسبت‌های مختلف و خطاب به مخاطبان خیلی متنوعی بیان فرموده‌اند. بعضی از آنها مربوط به مبانی نظری انتخابات است و بعضی راجع به مسائل و احیاناً آسیب‌های انتخابات است و بعضی مربوط به تأکید بر شرکت در انتخابات؛ مخصوصاً در آنجایی که مخاطبان عموم مردم بودند. بحث‌های خیلی جالبی درباره ضرورت و اهمیت انتخابات و شرکت در انتخابات و بالا بودن مشارکت در انتخابات دارند. همین‌طور یکی از نکات مورد تأکید ایشان در این بحث‌ها، معیارهای انتخابات و انتخاب افراد برای پست‌های مختلف است.

«**نظر مرحوم علامه مصباح یزدی <sup>رحمته</sup> درباره اصل اهمیت انتخابات و شرکت در انتخابات چه بود و عمده تأکید ایشان متوجه چه جهت یا نکاتی بود؟**

● درباره اصل اهمیت انتخابات و شرکت در انتخابات ایشان روی این نکته تأکید می‌کردند که در جمهوری اسلامی، این زمینه فراهم شده که مردم خودشان مسئولین را انتخاب کنند و این یک فرصت و برکت است و نتیجه انقلاب است و باید قدر آن را بدانیم و شکر این نعمت را بجا بیاوریم و اهمیت آن را برای مردم هم بیان کنیم که آن را به–عنوان یک امر عادی تلقی نکنند؛ صرف اینکه یک حقی داریم و هر وقت خواستیم، از آن استفاده می‌کنیم و اگر میلمان نکشید، استفاده نمی‌کنیم را تفکر درستی نمی‌دانستند. از منظر ایشان ارزش این فرصتی که برای مردم در جمهوری اسلامی فراهم آمده است، خیلی بیش از اینهاست و برای این آثاری را می‌شمارند:
**(الف) تأثیرگذاری هر فرد در آینده نظام**

این فرصت انتخابات باعث می‌شود که هر فردی بتواند، در آینده نظام نقش بازی کند و تأثیرگذار باشد. بنابراین با توجه به اینکه نتیجه انتخابات و رأی‌گیری بر اساس اکثریت نسبی محاسبه می‌شود، چه‌سببا گاهی یک رأی هم بتواند، نتیجه انتخابات را تغییر دهد؛ لذا این تصور که رأی یک نفر به کجا برمی‌خورد و اگر من رأی هم ندادم، در جایی تأثیرگذار نیست، این حرف اشتباهی است و هر فردی حضورش مهم است و تأثیرگذار!

**(ب) تأکید بر حضور حداکثری در انتخابات**
نکته دوم این است که وقتی انتخابات با حضور حداکثری صورت بگیرد و اکثریت فوق‌العاده‌ای در انتخابات شرکت کنند، این خودش یک مطلوبیتی دارد و یک موضوعیتی دارد و مکرز به فرمایشات مقام معظم رهبری و حضرت امام <sup>رحمته</sup> تمشک می‌کردند که این مسئله حضور حداکثری خودش یک مطلوب است و آثاری بر آن مرتب می‌شود؛ اعم از اولاً یک نشاطی را در جامعه به همراه دارد که مردم احساس می‌کنند که مژگی و تأثیرگذار هستند و دارند، سرنوشت کشورشان را برای مدتی تعیین می‌کنند. خود این نشاط سیاسی در جامعه، مطلوب است.

**(ج) پاس دشمنان نظام در سایه انتخاباتی پرشور**
اثر دیگر آن این است که دشمنان که گاهی در اثر بعضی از حرکتاتی که دارند و بعضی از آثاری که بر آن مرتب می‌شود، امیدوار می‌شوند که مردم را ناامید کرده باشند و بتوانند، آن نیت پلیدشان را در مبارزه با نظام و در براندازی و تغییر ریل جمهوری اسلامی، پیش ببرند؛ وقتی مردم با نشاط و با شرکت حداکثری خود وارد صحنه انتخابات شوند، این امیدها را ناامید می‌کنند. در واقع یک نوع آزمایشی است، در برابر دشمنان که اقتدار کشور و اتحاد و همبستگی ملی را تثبیت می‌کند و این خیال واهی دشمنان که می‌توانند، ایجاد شکاف بکنند و بین مردم و نظام را جدایی بیندازند، تضعیف می‌شود و آنها ناامید می‌شوند.

**(د) انتخاب اصلاح و مشارکت حداکثری، پشتوانه‌ای قدرتمند برای نظام**

اثر دیگر آن این است که اگر مردم با حضور آگاهانه و با بصیرت شرکت کنند و انتخاب درستی انجام دهند، آن دولت یا آن نماینده شورایی که تشکیل می‌شود، پشتوانه قوی‌تری دارد و می‌تواند، در مقابل دشمنان با شجاعت بایستد. اگر مسئولان احساس کنند که پشتشان خالی است و مردم خیلی رغبتی ندارند، در بزنگاه‌ها ممکن است که دچار تردید شوند یا احیاناً وادادگی اتفاق بیفتد که این می‌تواند، با مشارکت حداکثری خشن شود.

«**از منظر آیت‌الله مصباح یزدی <sup>رحمته</sup> تکلیف سیاسی و دینی احاد افراد جامعه در انتخاب نمایندگان مجلس شورای اسلامی چه بود؟**

● از منظر ایشان ما در انتخابات دو تکلیف داریم؛ یکی تکلیف در مشارکت و حضور در پای صندوق‌های رأی و یکی هم، انتخاب اصلاح برای پیشبرد آرمان‌های انقلاب؛ صرف اینکه ما حضور داشته باشیم، درست است که هدف اول را تا حدودی برآورده می‌کند، منتها اگر انتخاب درستی نداشته باشیم و با بصیرت انتخاب نکنیم، ممکن است که افرادی که انتخاب می‌شوند و تصمیم‌گیر هستند و مسئولیت می‌پذیرند، افراد ناپایی باشند و خدای ناکرده برای سرنوشت انقلاب و کشور زان‌های جبران‌ناپذیری را به‌بار بیاورند؛ لذا مسئله انتخاب اصلاح، یک امر بسیار مهمی است که در این جهت آیت‌الله مصباح <sup>رحمته</sup> در مناسبت‌های مختلف به بیان ابعاد و معیارهای انتخاب اصلاح و ضرورت اینکه اگر

این اتفاق نیفتد، چه مصیبت‌هایی که برای جامعه و انقلاب و حتی اسلام ممکن است، پیش بیاید را تبیین می‌فرمودند مانند:

**(الف) انتخاب اصلاح یک اصل شرعی و عقلی**

مرحوم آیت‌الله مصباح <sup>رحمته</sup> اصل انتخاب اصلاح را به‌عنوان یک اصل شرعی و عقلی معرفی می‌کنند که در هر جایی که آدم باید بین چند چیز انتخاب کند، عقل حکم می‌کند که آن چیزی را که بهتر است، انتخاب کند. اگر می‌توانی بهتر را بشناسی و بهتر را انتخاب کنی، اگر آن را انتخاب نکردی، عقلاً مذمّت می‌کنند. این یک امری است که عقل می‌فهمد و نیازی به دلیل دیگری هم ندارد.

در عین حال یک دلیل شرعی هم دارد و آن این است که انسان در چنین مواردی، باید حتماً به دنبال بهترین گزینه برود. منتها در انتخاب‌های مختلف، متناسب با آن هدفی که از انتخاب هست و متناسب با پیامدهایی که دارد، معیار اصلاح بودن متفاوت می‌شود یا حداقل درجات آن کم و زیاد می‌شود. یک موقع است که ما می‌خواهیم، یک خانه‌ای را بخریم و بهترین خانه‌ای که در وسع‌مان است، باید انتخاب کنیم. یک موقع است که می‌خواهیم، برای شورای روستای‌مان کسی را انتخاب کنیم، خب متناسب با فضای آنجا و نیازها و اهدافی که وجود دارد، شرایطی را در نظر می‌گیریم که چه کسی اصلاح است؛ اما وقتی که برای پست‌ها و منصب‌های کشوری و ملی می‌خواهیم، کسی را انتخاب کنیم، باید متناسب با آن، اصلحیت را در نظر بگیریم؛ مخصوصاً که بعضی از این پست‌ها گرچه ملی است و در سطح ملی به آن نگاه می‌شود؛ ولی آثار بین‌المللی دارد و می‌تواند، فضای و نگاه بین‌المللی کشور را تغییر دهد و روابط بین‌المللی را به‌گونه خاصی تنظیم کند و بعضی از تصمیم‌هایی که در این مناصب گرفته می‌شود، گاهی آثارش تا ده‌ها سال باقی می‌ماند. درست است که ۴ سال فرد مسئولیت دارد؛ ولی تصمیمی که می‌گیرد، چه‌سببا نسل‌های بعد هم تحت تأثیر آن باشند و پیامدهای آن را بپذیرند. از این نظر معیار، اصلحیت برای مسئولیت‌های این‌چنینی که حالا ممکن است، مجلس خیرگان، دولت و غیره باشد، لازم است که به آن توجه شود و هم خودمان توجه کنیم و هم، باعث توجه دیگران شویم و معیارها را برایشان بازگو کنیم.

**(ب) خصوصیات اصلاح**

نکته دیگر در اصلحیت این است که برای هرکدام از این مسئولیت‌ها شرایط و ظرفیت‌های متفاوتی لازم است؛ مثلاً یک فردی که می‌خواهد، نماینده مجلس شود، هم باید نسبت به مسائل که می‌خواهد، تصمیم‌گیری کند، علم داشته و آگاه باشد و هم، نسبت به مسائل معنوی و اخلاقی باید تقوای بالایی داشته باشد که تحت تأثیر هوای نفس قرار نگیرد و هم، باید بصیرت سیاسی لازم را داشته و نسبت به جنبه‌های اسلامی آن مسائل علم داشته باشد؛ لذا وقتی که می‌خواهیم، یک فردی را انتخاب کنیم، این جوانب مختلف را ما باید با هم در نظر بگیریم. ممکن است یک فردی از نظر علمی خیلی بالا باشد و از همه رقبا بهتر باشد؛ ولی در جنبه تقوایی ضعیف باشد و از این جهت، آن جنبه علمی‌اش هم زیر سؤال برود. یا از جهت تقوا خیلی خوب باشد؛ ولی از جهت بصیرت سیاسی ضعیف باشد؛ لذا در انتخاب اصلاح، باید به برآیند همه این شرایط را نگاه کنیم و افراد را بر اساس برآیند این شرایط با هم مقایسه کنیم.

«**از منظر آیت‌الله مصباح <sup>رحمته</sup> شخص اصلاح باید دارای چه خصوصیتی دیگری باشد؟**

● درباره معیارهای اصلاح بودن، علامه مصباح <sup>رحمته</sup> در مجموع سخنان‌شان به عوامل متعدد فراوانی اشاره می‌کنند که هرکدام در جای خودش مفید، مؤثر و مهم است. حالا بعضی از آنها را که من بیشتر فکر می‌کنم که مورد نیاز باشد، بیشتر تأکید می‌کنم.



# بایسته‌های انتخابات از منظر آیت‌الله مصباح یزدی <sup>رحمته</sup>

گفت‌وگو با حجت‌الاسلام والمسلمین علی مصباح یزدی

بدهد، مرزش یا دشمنان مشخص باشد؛ نه اینکه همیشه در فضای ابری و غبارآلود و حتی رأی‌های ممتنع و خاکستری باشد که مبادا به کسی بر بخورد و کسی ناراحت شود. این به درد این‌چور مناصب نمی‌خورد.

(و ساده‌زیستی و پرهیز از تجمل‌گرایی

ساده‌زیستی و پرهیز از تجمل‌گرایی، یکی از ویژگی‌هایی است که هم، مورد تأکید مقام معظم رهبری است و هم آیت‌الله مصباح <sup>رحمته</sup> روی آن خیلی تأکید داشتند که چنین ویژگی‌هایی باید در مسئولان جمهوری اسلامی باشد. اعتقاد و تلاش برای استقلال سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کشور که این وابستگی‌ها می‌تواند، اصل و اساس جمهوری اسلامی را بر باد دهد.

**(ز) درد دین داشتن**

درد دین داشتن، یکی دیگر از شاخصه‌هاست که اینکه فرد یک فرد دلسوزی است و می‌خواهد، کاری انجام دهد و مشکلی را رفع کند، این خودش خیلی مهم است؛ اما به‌شرط اینکه این را از راه دین و راهکارهای دینی دنبال کند و این باز برمی‌گردد، به‌همان شاخصه جمهوری اسلامی‌که می‌خواهد، جمهوری اسلامی باشد و اسلام را برای حل معضلات جامعه کارآمد می‌داند. نکات ریز دیگری هم هست که من برای اینکه وقت شما را نگیرم، به آنها اشاره نمی‌کنم.

«**اگر ما بخواهیم به مسئله آسیب‌شناسی انتخابات از منظر آیت‌الله مصباح بپردازیم، ایشان در این مسئله به چه نکاتی توجه می‌دادند؟**

● **(الف) انحراف آرای مردمی با وعده‌های مادی و نفسانی**
از منظر ایشان اولین آسیبی که می‌تواند متوجه یک انتخاب درست نشود و انسان را در دام انتخاب‌های غلط بیندازد، هوای نفس و خواسته‌های نفسانی است و دشمنان و کسانی که ریاست‌طلب و مقام‌طلب هستند، از این نقطه ضعف زیاد استفاده می‌کنند و در تبلیغات‌شان روی این نکات انگشت می‌گذارند و خواسته‌های نفسانی و مادی انتخاب‌کنندگان را برجسته می‌کنند و روی آن مانور می‌دهند که اگر ما انتخاب شویم، مثلاً این خواسته شما را برآورده می‌کنیم. اینها اگر مورد توجه قرار نگیرد و افراد برایشان تبیین نشود که اینها به ضرر خودشان و جامعه است، می‌تواند یک تهدید بزرگی باشد و مانع تشخیص درست شود. این یکی از آسیب‌های انتخاب درست است. همین می‌تواند به یک شکل دیگری آسیب‌زا باشد؛ به این معنا که احیاناً کاندیدیهایی که تقوای کافی ندارند، با کمک‌های مالی و با وعده‌های پست و مقام و چیزهایی از این قبیل، می‌توانند آرای رأی‌دهندگان را به سمت غلطی سوق دهند.

**(ب) یک‌سونگرگی**

نکته دیگری که می‌تواند آسیب‌زا باشد، یک‌سونگرگی است و اینکه یک نقطه قوتی را که در فرد می‌بینند، جذب آن شوند و بقیه نقاط ضعفی‌که ممکن است، بزرگتر از این نقطه قوت باشند، آن را نادیده بگیرند و یا به آن توجه نکنند و این می‌تواند، باعث انتخاب غلط و تشخیص غلط و آسیب‌های ناشی از آنها شود؛ البته این نکته را هم باید توجه کرد که ما نباید ایده‌آل فکر کنیم و دنبال فردی باشیم که هیچ نقطه ضعفی نداشته باشد و در همه امور، نقطه اعلا باشد؛ به هرحال باید در نسبت‌سنجی با دیگر گزینه‌ها ببینیم، چه کسی از همه بهتر است و به‌اصطلاح باید دنبال اصلحیت نسبی باشیم.

**(ج) تبلیغات فریبنده**

نکته دیگری که می‌تواند آسیب‌زا باشد، تبلیغات فریبنده است که گاهی فضای تبلیغاتی جامعه به‌شکلی است که انسان را از بسیاری از نکات غافل می‌کند. یک جنبه را خیلی بزرگ و درشت می‌کنند و تبلیغات می‌کنند و بقیه ابعادی‌که ممکن است، آنها مهم‌تر هم باشند، مورد غفلت و در سایه قرار می‌گیرد. این عدم جامعیت و عدم جامع‌نگری، می‌تواند آسیب‌زا باشد؛ مخصوصاً اگر آن نقطه ضعف‌ها، نقطه ضعف‌های اخلاقی، دینی و اعتقادی باشد که ممکن است، باعث پیامدهای جبران‌ناپذیری برای جامعه باشد.

«**عموم مردم گاهی مطرح می‌کنند که چون ما نمی‌توانیم، درست تشخیص بدهیم که چه کسی اصلاح است، ممکن است در انتخاب اشتباه کنیم. ما از کجا بدانیم که فلان فردی که کاندیدأ شده، علم و تقوای لازم را دارد؛ راهی نداریم که مطمئن شویم، فلان کاندیدأ اصلح است و چون ممکن است که به نتیجه قطعی نرسیم، پس دلیل نذاره که وقت بگذاریم و تحقیق کنیم؛ مرحوم آیت‌الله مصباح نسبت به این‌گونه شبهات چه پاسخی می‌دادند؟**

● این هم یکی از آسیب‌هاست که ایشان به آن اشاره می‌کنند و می‌گویند که به این بهانه نباید از زیر این بار شانه خالی کنیم؛ بلکه باید تا اندازه‌ای که می‌توانیم، همان‌طوری که برای سایر امور مهم زندگی تحقیق می‌کنیم و پرس‌وجو می‌کنیم؛ ولو اینکه ممکن است، در نهایت به یک نتیجه

اشتباهی برسیم؛ ولی این مانع از این نمی‌شود که تحقیق نکنیم. این مثال را من از خودم می‌گویم که مثلاً برای خواستگاری که برای فرزند ما می‌آید، تا اندازه‌ای که بتوانیم تحقیق می‌کنیم و ممکن است که نهایتاً به یک گزینه اشتباهی برسیم؛ ولی ما وظیفه‌مان را انجام داده‌ایم و کاری را که از دستمان برمی‌آید، باید انجام دهیم تا تکلیف الهی را انجام داده باشیم. اگر هم نهایتاً نتیجه تحقیقات ما اشتباه درآمد، عذری داریم پیش خدا که ما آنچه که از دست‌مان برمی‌آمد، انجام دادیم. این چند نکته کلی بود که در مورد انتخابات از فرمایشات ایشان می‌شد، استفاده کرد.

«**فشارهای اقتصادی که همواره در طول این ۴۰ سال از سوی دشمنان نظام همراه انقلاب بوده است، ممکن است باعث دل‌سردی بعضی از طبقات جامعه بشود و در نتیجه از شرکت در انتخابات منصرف شوند. نسبت به این موضوع علامه مصباح <sup>رحمته</sup> چه سفارشاتی را داشته‌اند و این نگاه را چگونه تبیین می‌کردند؟**

● همان‌طور که اشاره کردید، این چیز جدیدی نیست و ما زمان‌هایی را گذرانده‌ایم که خیلی فشارها بدتر از این‌ها

بوده وضع اقتصادی و وضع اجتماعی کشور خیلی درهم ریخته‌تر و مشکلات خیلی زیادتز بوده؛ مخصوصاً در زمان جنگ؛ ولی این یک حقیقتی است که امروز به‌خاطر وجود رسانه‌های جمعی و فضای مجازی، کار دشمن خیلی راحت شده؛ برای اینکه روی این‌ها مانور بدهد و در اذهان عمومی تأثیرگذاری بکند.

**(الف) تغییر شرایط بدون حضور مردم امکان‌پذیر نیست**

یکی از نکاتی که آیت‌الله مصباح در همه مسائل از جمله مسئله انتخابات روی آن تأکید می‌کردند و روشنگری در این زمینه را وظیفه نخبگان می‌دانستند، این بود که اولاً تغییر شرایط بدون حضور مردم امکان‌پذیر نیست. اگر مشکلی وجود دارد، راه رفع این مشکل این است که ما با آگاهی به میدان بیاییم و افرادی را جای‌گزین کنیم که این مشکلات را برانند، حل کنند و مشکلات اضافه‌ای به وجود نیاید. بنابراین اتفاقاً وجود این مشکلات باید انگیزه قوی‌تری برای حضور بیشتر و تغییر شرایط شود!

**(ب) توجه کردن به مشکلات و پیدا کردن راه حل‌های دینی**
نکته دوم این است که به اعتقاد ما که مسلمان هستیم و بر اساس آموزه‌های انقلاب و اسلام پیش می‌رویم، بسیاری از مشکلات جامعه ما، ناشی از این است که ما در سطح مسئولان و تصمیم‌گیرندگان و برنامه‌ریزان افرادی که واقعاً در این شاخصه‌هایی که گفتند، نمره قبولی داشته باشند، خیلی کم داریم. نکته اصلی و کانونی این مسئله هم، بحث اسلامیت است. اینکه بعضی از مسئولان دلسوزانه می‌خواهند، مشکلات را حل کنند؛ ولی راه حلشان همان راه حل‌های غربی و شکست‌خورده است. ما اصلاً انقلاب کردیم برای اینکه آن راه حل‌ها را کنار بگذاریم و اسلام را پیاده کنیم؛ منتھی به‌دلیل اینکه راه دیگری بلد نیستند، بیشتر روی این مسائل و این روش‌ها تکیه می‌کنند.

لذا یکی از نکاتی که آیت‌الله مصباح رویش تکیه می‌کردند، این بود که ما در انتخابات‌مان باید روی مشکلات و راه حل‌های دینی تکیه کنیم و اینکه اگر ما امروز مشکلات اقتصادی داریم، جوابش در اسلام است و باید برویم به سمت اینکه مسئولانی را انتخاب کنیم که در این جنبه قوی‌تر باشند.



**(ج) توجه دادن به خدمات انقلاب اسلامی**

درست است که ما مشکلات اقتصادی، اجتماعی و سیاسی داریم؛ ولی به نیمه پر لیوان و این برکات و جنبه‌ای که از برکات انقلاب است که ما حضور دین را در جامعه داریم و این نقطه قوت جامعه ماست، باید روی این هم تکیه کنیم و اینکه یک هدف مهم انقلاب این بود که اسلام سربلند شود و اسلام در جامعه حضور داشته باشد؛ اسلامی که به حاشیه رفته بود و حتی از بسیاری از جنبه‌های جامعه حذف شده بود. اگر ما این را برای مردم تبیین کنیم که بزرگ شدن جنبه دینی در جامعه اصل بود و برکاتی که در این زمینه بعد از انقلاب در جامعه ما حاصل شده، این مهم‌ترین دستاورد انقلاب است و این منحصراً در چارچوب جامعه ما هم نمانده؛ آثاری که از این جهت در جهان منتشر شد بوده و دستاورد مهم انقلاب تقویت دین در جامعه بوده و بسط این نگاه در جهان نسبت به اسلام و نسبت به دین بوده و این، کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد. اگر این جنبه بیشتر توضیح داده شده و بیشتر بیان شود، موجب امیدواری می‌شود. در این جنبه کارآمدی نظام در پیشبرد هدف انقلاب اسلامی خیلی کم کار شده؛ درحالی‌که این اهمیتش از بقیه جنبه‌ها بیشتر است.

«**سخن پایانی حضرت‌عالی؟**

● شاید نکته‌ای که بشود اضافه کرد، این است که ما در این دوره، انتخابات خیرگان را هم پیش رو داریم و خیرگان یک رکن اساسی در نظام هستند؛ چون بروز و ظهور و کشمکش‌هایی که در مسائل مجلس شورای اسلامی هست، در خیرگان نیست؛ لذا کمتر به آن توجه می‌کنند؛ ولی از نظر تأثیرگذاری در نظام، خیلی جایگاه والایی دارد. بنابراین باید این نکته به مردم توجه داده شود که در انتخابات خیرگان هم، اولاً با همان نشاط و همان احساس وظیفه باید شرکت کنند و آنجا دیگر انتخاب اصلاح و معیارهایی که برای انتخاب وجود دارد، خیلی حساس‌تر است؛ چون با رأس نظام جمهوری اسلامی سر و کار دارد. انتخاب ولی‌قیه و حتی نظارت بر کارهای او که حتی می‌تواند، منجر به عزل ولی‌قیه‌ی که احیاناً شرایط را از دست داده باشد، بشود و این، یعنی اصل و پایه و ستون اصلی این نظام؛ لذا نباید تحت‌الشعاع مسائل روزمره و انتخابات مجلس شورای اسلامی که با زندگی روزمره مردم سروکار دارد و بیشتر توجه را جلب می‌کند، قرار گیرد. توجه دادن به این مسئله، یک کار اساسی می‌طلبد و کسانی که تأثیرگذار هستند و نخبگان جامعه وظیفه دارند که روی این مسئله هم تأکید و روشنگری کنند که خدایی ناکرده این جنبه تضعیف نشود.



# غده بدخیم

ویژه‌نامه مواضع برخی از مراجع عظام تقلید شیعه و علما درباره رژیم صهیونیستی

• سه‌شنبه ۱۴۰۲ اسفند ۱۰ • شعبان المعظم ۱۴۴۵ • ۲۰ فوریه ۲۰۲۴ • شماره سوم



# موضع جمهوری اسلامی ایران نسبت به رژیم صهیونیستی از نگاه امام خامنه‌ای



• امام بزرگوار همان کسی است که در مورد مسئله رژیم صهیونیستی از هیچ کس تقیّه نکرد؛ اینکه رژیم صهیونیستی یک غده‌ی سرطانی است و باید از بین برود، این حرف امام است. ۱۳۹۲/۶/۱۴

• نظام اسلامی برای حل مسأله فلسطین و از بین رفتن رژیم جعلی که منشأ تروریسم و ناامنی در منطقه است، راه‌حلی مشخص و مردم‌سالارانه پیش‌روی جهانیان قرار داده است: «راه حل منطقی راه‌حلی است که همه وجدان‌های بیدار دنیا و همه کسانی که به مفاهیم امروز دنیا معتقدند، ناچارند آن را قبول کنند... راه حل نظرخواهی از خود مردم فلسطین؛ همه کسانی که از فلسطین آواره شده‌اند؛ البته آن‌هایی که مایلند به سرزمین فلسطین و به خانه خودشان برگردند... و از کسانی که قبل از سال ۱۹۴۸ که سال تشکیل دولت جعلی اسرائیل است، در فلسطین بوده‌اند - چه مسلمان‌شان، چه مسیحی‌شان، چه یهودی‌شان - نظرخواهی شود. اینها در یک نظرخواهی عمومی، رژیم حاکم بر سرزمین فلسطین را تعیین کنند. این دمکراسی است... ۱۳۹۳/۵/۰۱»

• صریح می‌گوییم. ما در قضایای ضدیت با اسرائیل دخالت کردیم؛ نتیجه‌اش هم پیروزی جنگ سی و سه روزه و پیروزی جنگ بیست و دو روزه بود. بعد از این هم هر جا هر ملتی، هر گروهی با رژیم صهیونیستی مبارزه کند، مقابله کند، ما پشت سرش هستیم و کمکش می‌کنیم و هیچ ابائی هم از گفتن این حرف نداریم. این حقیقت واقعیت است. ۱۳۹۱/۱۱/۱۴

• ما با تکیه بر تعالیم اسلام که کرامت انسانی یکی از سرلوحه‌های آن است و کشتن یک انسان بی‌گناه در آن به مثابه‌ی قتل همه‌ی انسان‌ها به شمار می‌رود... مبارزه با پدیده شیطان‌ی تروریسم را تکلیفی تخلف‌ناپذیر برای خود می‌دانیم و تلاش در راه این مبارزه‌ی بزرگ را با قدرت ادامه خواهیم داد بحول الله و قوته. ۱۳۹۰/۴/۲۳

• اینی که گفته شود ما با مردم اسرائیل هم مثل مردم دیگر دنیا دوستیم! این حرف درستی نیست؛ حرف غیرمنطقی‌ای است... با اصحاب ادیان در دنیا هیچ مشکلی نداریم؛ اما با غاصبان سرزمین فلسطین چرا؟ مشکل داریم. غاصب هم فقط رژیم صهیونیستی نیست. این موضع نظام است، این موضع انقلاب است، موضع مردم است. ۱۳۸۷/۶/۲۹

• حمایت از فلسطین، انتفاضه و مبارزه با صهیونیسم و حامیانش از ارکان اصلی سیاست‌های راهبردی جمهوری اسلامی ایران است. ۱۳۸۱/۲/۲۴

• نجات فلسطین و محو دولت غاصب صهیونیستی، مسأله‌ای است که با مصالح ملت‌های این منطقه سرو کار دارد. کسانی که از روز اول انقلاب، یکی از برنامه‌ها را مقابله و معارضة با نفوذ و اقتدار صهیونیست‌ها قرار دادند، با محاسبه این کار را کردند. این برنامه، طبق مصالح کشور و مصالح عمومی جمهوری اسلامی و مردم ایران انتخاب شده است. ۱۳۷۹/۰۹/۲۵

• بنده عقیده‌ام این است، این اعتقاد ما است که کرانه‌ی باختری هم مثل غزه باید مسلح بشود. دست قدرت [لازم است]. کسانی که علاقه‌مند به سرنوشته فلسطینند، اگر می‌توانند کاری بکنند. کار این است؛ در آنجا هم باید مردم را مسلح کنند. ۱۳۹۳/۰۵/۰۱

• نباید شک کرد که شجره‌ی خبیثه‌ی اسرائیل که «اجتحت من فوق الارض ما لها من قرار»، هیچ پایه و پایگاه و استمراری نخواهد داشت و بی‌شک نابود خواهد شد. ۱۳۷۶/۰۸/۱۵

• اسرائیل ثابت کرده است که جز زبان زور، چیز دیگری نمی‌فهمد. با او جز با زبان قدرت یک ملت و قدرت یک امت اسلامی در سراسر عالم، نمی‌شود حرف زد. ۱۳۷۸/۰۷/۲۷

• موضع ما در مقابل اسرائیل، همان موضع همیشگی است. اسرائیل در منطقه، یک غده‌ی بدخیم سرطانی است که باید قطع شود و ریشه‌کن گردد. ۱۳۷۸/۰۵/۰۹

• صهیونیست‌ها هم در این منطقه، مثل سگ زنجیری استکبار عمل می‌کنند. پارس کردن و پاچه گرفتن و به این و آن پریدن، شأن صهیونیست‌هاست. ۱۳۷۲/۰۳/۲۶

## راه حل مشکلات فلسطین از نگاه مرحوم آیت‌الله کاشف‌الغطاء

از نظر آیت‌الله محمدحسین کاشف‌الغطاء مسئله اشغال فلسطین، معضل مهمی است که در سایه وجود استعمارگران غربی (انگلستان و آمریکا) به وجود آمده و باید همه مسلمانان برای آن راه‌چاره‌ی بیندیشند و این مسئله نباید تا زمانی که یهودیان از خاک مسلمانان بیرون روند و به تبع آن آزدسازی فلسطین از چنگال رژیم صهیونیستی صورت گیرد، از دستور کار خارج شود. برای رسیدن به این مهم، باید در گفته‌ها و اعمال خود، آیه شریفه «اشداء علی الکفار رجاء» را هم در میان مردم مسلمان و هم در میان دوست‌های اسلامی ترویج دهند تا دولت‌های مسلمان از ضعف و زبونی خود در مقابل استعمارگران فاصله بگیرند و مردم مسلمان نیز به یک‌پارچگی دست یابند.



• راه حل مشکل فلسطین از منظر آیت‌الله کاشف‌الغطاء رحمته‌الله  
مرحوم کاشف‌الغطاء به چشم می‌دید که مسلمانان در دست معدودی یهودی اسیر شده‌اند و سختی‌های بسیاری را تحمل می‌کنند؛ لذا بنا به وظیفه مرجعیت و مقام روحانیتی که داشت، به استغاثه‌های مردم مظلوم و مسلمانان اسیر پاسخ گفت و تا پایان حیات خویش، قلمش از خدمت مردم سر نیچید و قدمش از راه پرافتخار آزادی باز نایستاد؛ فریادهای ملت عراق، ناله‌های آوارگان فلسطین، غوغای رزم مردم ایران، مصر، تونس، مراکش و الجزایر به گوشش او رسید و او را از گوشه آرام عزلت و از میان انبوه کتاب و... به صحنه خونین و پرشور مبارزه کشانید؛ به طوری که برای نجات مسلمانان و رهایی ملت و مملکتش دست به کار شد و با قلمی بزرگ‌تر از شمشیر و بیانی کوبنده‌تر از توپ، به سراغ دشمن رفت و مردم را بیدار کرد و با پرتو روحانیت خود راه نجات را روشن ساخت.

• عوامل سه‌گانه شکل‌گیری اسرائیل  
در بخش دیگری از این نوشتار آمده است: به نظر مرحوم کاشف‌الغطاء، شکل‌گیری صهیونیسم، مشکل کل جهان اسلام است که آن هم، ناشی از سه پدیده استعماری، عدم اتحاد میان مسلمین و ضعف دولت‌های



مسلمان می‌باشد؛ اما از همه مهم‌تر اختلاف اعراب و مسلمانان پس از جنگ جهانی دوم بود که فاجعه فلسطین و تشکیل دولت غاصب اسرائیل را سبب شد.

اسرائیل مانند حریفی است که با باید آن را خاموش کرد و از میانش برد یا تماشا کرد که همه چیز را در سر راه خود بسوزاند. اسرائیل مانند یک بیماری واگیردار است؛ یا باید آن را ریشه‌کن کرد یا گذاشت نهال زندگی آدمیان را پیاپی ریشه‌کن کند.

مشکل فلسطین در زمان حاضر، پس از آنکه بسیاری از دولت‌ها وضع موجود را به رسمیت شناخته‌اند، در هم و پیچیده شده است و حل آن، نیاز به فرزانگی، هوشیاری، شکیبایی و دلآوری فراوان دارد. برای درمان این مشکل، باید چندین موضوع مهم را در نظر داشته باشیم.

### • پرهیز از دسیسه‌های انگلیسی و آمریکایی

در ادامه با اشاره به ارائه راه‌کارهای مرحوم کاشف‌الغطاء برای مبارزه با رژیم صهیونیستی آمده است: باید از وعده و وعید، تهدید و گفته‌های توخالی پرهیز کرد و باید از دسیسه‌های انگلیسی‌ها و آمریکایی‌ها بر حذر بود و تبلیغات ایشان را باطل کرد. اینان می‌خواهند، مسلمانان را تجاویزکار و انتقام‌جو بشناسانند؛ حال آنکه آنان مورد تجاوز قرار گرفته‌اند و جز حق خود، چیزی نمی‌خواهند.

ایشان افزوده است: اساس بدبختی‌های ما در مورد اسرائیل، از انگلیس است که اسرائیل را پدید آورد و آمریکا که بدان پرو بال داد و کمکش کرد.

پس رهایی از شر اسرائیل، رهایی از شر استعمار است.

اگر کشورهای مسلمان کاملاً مستقل شوند و حکومت‌های پاک و صمیمی‌ای در این کشور بر سرکار آیند که با یکدیگر همکاری کنند و برای از میان بردن خطر (استعمار و اسرائیل) متحد و مجهز شوند، رهایی از شر اسرائیل امکان‌پذیر خواهد گردید و اسرائیل بدون تحمل رنج بسیار، سر به نیست خواهد شد و حتی بدون جنگ، کشتار و کارزار، تسلیم خواسته‌های مسلمانان خواهد گشت؛ بنابراین متوقف کردن پیشرفت اسرائیل، با نابود کردن آن، جز با همبستگی و اتحاد مسلمانان میسر نخواهد شد.

### • همبستگی و مبارزه

در بخش دیگری از این نوشتار، با تأکید بر لزوم حفظ اتحاد و همبستگی بین مسلمانان از نظر کاشف‌الغطاء رحمته‌الله آمده است: باید اقدام عملی صورت گیرد؛ لذا متعاقب معضلاتی که برای جهان اسلام به وجود آمده است، وظیفه کلیه مسلمانان، حضور در میادین جنگ است؛ به طوری که دوشادوش برادران مسلمان فلسطینی خود قرار گیرند. کسانی که توانایی حضور در میادین جنگی را ندارند و نمی‌توانند، به برادران خود ملحق

گردند، می‌توانند از طریق جمع‌آوری کمک‌های نقدی و غیرنقدی به آنها در این راه یاری رسانند؛ این وظیفه‌ای است که اسلام برای هر فرد صاحب ثروت مقرر نموده است. ضمن آنکه بر هر فرد مسلمان واجب است که برای آزدسازی فلسطین، ریشه‌کنی این جرمه فساد، در کلیه مساجد و مکان‌های متبرکه دست دعا و تضرع بردارد و از خداوند بخواهد که در این راه، مسلمانان و دولت‌ها را متحد و یکپارچه سازد.

• مشکل اصلی وجود استعمارگران است  
از نظر مرحوم آیت‌الله کاشف‌الغطاء، مشکل بزرگ مسلمانان جهان، مسئله آوارگان مسلمان فلسطین و غصب سرزمین‌های آنان از سوی رژیم صهیونیستی (وجود این رژیم) نمی‌باشد. از نظر ایشان مشکل به‌وجودآمده که همان وجود رژیم صهیونیستی است، با محو شدن این رژیم به پایان نمی‌رسد؛ بلکه مشکل اصلی که همان وجود استعمارگران است، همچنان باقی می‌ماند. وجود استعمارگران بود که منجر به پیدایش و تقویت رژیم صهیونیستی شد. این دولت‌ها بودند که عوامل اصلی جنایات در فلسطین شدند؛ زیرا یهود با پشتوانه استعمارگران به خود اجازه چنین فجایعی را در قلب سرزمین مسلمانان داد.

• راه برون‌رفت از این معضل  
مرحوم کاشف‌الغطاء با طرح این سؤال که چرا اصلاً معضل اسرائیل ایجاد شد، به بیان راهکارهای ذیل پرداخته است

۱. پرهیز دولت‌های مسلمان از وعده و وعیدها و گفته‌های توخالی؛
۲. هوشیاری در مقابل دسیسه‌های استعمارگران و تبلیغات آنها؛
۳. اتحاد مسلمانان در مقابل رژیم صهیونیستی؛
۴. رفع اختلاف درونی کشورهای مسلمان؛
۵. تجهیز جبهه مسلمانان به لحاظ مادی، اقتصادی و معنوی در مقابل رژیم صهیونیستی.



دولت متجاسر پوشالی اسرائیل اعلام کرد و از به رسمیت شناختن آن دولت توسط دولت‌های مسیحی اظهار تعجب نمود و از وی خواست تا به مسیحیان جهان تذکر دهد، از آن دولت پشتیبانی نکنند و عواطف دینی مسلمانان را جریحه‌دار ننمایند.

پس از اعلام تأسیس کشور اسرائیل، شیخ مصطفی رحمانی، تشکل سیاسی «هیئت بیت‌المقدس» را به‌همراه آیت‌الله طالقانی و آیت‌الله حاج میرزاخلیل کمره‌ای تأسیس کرد و در یکی از اعلامیه‌هایش، از رژیم ایران به‌مناسبت به رسمیت شناختن دولت اسرائیل به‌صورت دفاکتو به‌شدت انتقاد نمود.<sup>۵</sup>

آیت‌الله طالقانی از علمای مجاهد و نستوهی بود که اتحاد ملل مسلمان و بازگشت فلسطین و قدس را به آغوش مسلمانان آرزو می‌کرد؛ به‌همین سبب در سال ۱۳۳۱ از سوی آیت‌الله کاشانی به‌همراه آیت‌الله حاج میرزاخلیل کمره‌ای، آیت‌الله حاج آقارضا زنجانی و صدر بلاغی، در «کنگره جهانی شعوب المسلمین» که در کراچی برگزار شد، شرکت کرد، وی از خطرانی که جهان اسلام را تهدید میکند، نگران بود که در رأس آنها، دولت اسرائیل قرار داشت که در قلب سرزمین‌های اسلامی و با حمایت همه‌جانبه استکبار جهانی و با تئور و سرکوب و بی‌خانمانی اعراب فلسطین، در آن سرزمین تأسیس شده بود.

در سال ۱۳۳۸ کنفرانس دیگری راجع به فلسطین در بیت‌المقدس – که نیمه غربی آن در اختیار اردن بود– تشکیل شد و از ایران حاج میرزاخلیل کمره‌ای – که قبلاً نیز در سال ۱۳۳۱ در کنفرانس اسلامی فلسطین در پاکستان شرکت کرده بود ـ به‌نمایندگی از سوی آیت‌الله بروجردی و آیت‌الله طالقانی، و چند تن دیگر شرکت کردند و آیت‌الله بروجردی نیز مبلغ ده‌هزار تومان برای کمک به آوارگان فلسطینی در‌اختیار آقای کمره‌ای گذاشت.<sup>۶</sup>

بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، دولت آمریکا به‌عنوان دولت پیروز در جنگ جهانی دوم که توانسته بود، به‌تدریج به جایگاه برتر استعماری در ایران دست یابد، به‌همراه انگلستان تلاش کردند تا جای پایی برای دولت نوپای اسرائیل در ایران باز کنند؛ از این‌رو آموزش و سازماندهی ساواک ایران را به دولت اسرائیل سپردند. اسرائیل نیز روابط سیاسی، نظامی، امنیتی و اقتصادی خود را با ایران گسترش داد و بسیاری از مقامات و کارشناسان سیاسی، نظامی و اقتصادی اسرائیل مخفیانه به ایران آمدند و با شاه و مقامات ایرانی دیدار کردند که طی آن، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهایی در زمینه‌های گوناگون به امضا رسید. علاوه بر آن، دولت اسرائیل کوشید تا با ایجاد رابطه نزدیک با شخصیت‌های مستقل و گروه‌های مختلف جامعه، از نفرت خود در میان مردم ایران بکاهد و پایگاه اجتماعی به دست آورد؛ از این‌رو در دهه سی و چهل شمسی صدها نفر از مدیران دستگاه‌های دولتی، دانشجویان، نویسندگان، روزنامه‌نگاران و روشن‌فکران مستقل را به آن کشور دعوت کرد تا از پیشرفت‌های اسرائیل در زمینه‌های علمی، صنعتی و کشاورزی بازدید نمایند. برخی از آنها مشاهدات و گفت‌وگوهای خود را به‌صورت سفرنامه انتشار دادند و به تمجید از پیشرفت‌های اسرائیل پرداختند.

در ادامه گسترش روابط ایران و اسرائیل، در تابستان ۱۳۳۹ش، شاه در مصاحبه‌ای مجدداً رژیم اسرائیل را به‌صورت دو فاکتور به رسمیت شناخت که واکنشی منفی در کشورهای اسلامی به دنبال داشت. دولت مصر به ریاست جمال عبدالناصر، به‌شدت به رژیم ایران حمله کرد و به‌عنوان واکنش به آن اقدام، خلیج فارس را «خلیج عربی» نامید و بعد از آن، سایر کشورهای اسلامی نیز به آن تأسی کردند. از‌طرف دیگر، علمای الاُهر هم، احتمالاً تحت فشار دولت مصر و نیز آیت‌الله شیخ عبدالکریم زنجانی، تکرارهایی به آیت‌الله بروجردی مخابره کردند و از ایشان خواستند تا دولت ایران را تحت فشار گذارده و شناسایی دولت اسرائیل را پس بگیرد. آیت‌الله بروجردی برای اطلاع از اصل ماجرا، صدرالاشراف، رئیس مجلس سنا، را به‌قم دعوت کرد و از وی در آن باره توضیح خواست. او هم اظهار کرد که اقدام جدیدی صورت نگرفته است و آیت‌الله بروجردی عین پاسخ او را برای زنجانی و علمای الاُهر ارسال کرد که البته برای آنها قانع‌کننده نبود.

در مرداد ۱۳۳۵ ش، پس از آنکه جمال عبدالناصر رئیس‌جمهور مصر، کانال سوئز را ملی اعلام کرد، دولت اسرائیل، همراه با انگلستان و فرانسه به مصر حمله کردند که با اختطار دولت شوروی و آمریکا مواجه شدند. آیت‌الله بروجردی به‌عنوان اعتراض و ابراز انزجار به اقدام دولت اسرائیل و همدردی با برادران مسلمان مصری، دوس حوزه را تعطیل کردند.

بعد از درگذشت آیت‌الله بروجردی، روابط همه‌جانبه رژیم شاه و اسرائیل رو به گسترش نهاد که واکنش شدید امام خمینی و سخنرانی معروف ایشان را در ۱۳ خرداد ۱۳۴۲ در پی داشت. امام، بهائیان را عامل اسرائیل دانست و پرسید: «چه نسبتی بین شاه و رژیم اسرائیل وجود دارد که شهروانی کشور از وعاظ التزام می‌گیرد که نگویید اسلام در خطر است و نسبت به اسرائیل و شاه بد نگویید؟…» امام ادامه دادند: «همه اختلافات ما بر سر این سه موضوع است و اگر نسبت به این مسائل صحبت نکنیم، باید چه چیز بگوییم؟…» ایشان در این سخنرانی، تلویحاً پیوستگی رژیم شاه را با اسرائیل نشان داد. در همان سال، آیت‌الله هاشمی رفسنجانی برای اطلاع مردم ایران از فلسفه تشکیل دولت اسرائیل و حمایت سیاسی و مالی و نظامی آمریکا و اروپا از آن رژیم و سرنوشت اندوه‌بار مردم فلسطین، کتاب‌القضیه الفلسطینیة نوشته اکرم زعفران ترجمه کرد و مقدمه مسبوط سودمندی بر آن افزود که با‌تأب زیاد در جامعه داشت و بلافاصله انتشار آن ممنوع گردید و مترجم نیز، دستگیر و به‌شدت شکنجه شد.

ادامه در صفحه بعد...



## مواضع ضد صهیونیستی علمای شیعه

## از آغاز تا پیروزی انقلاب اسلامی

اشاره: در ویژه‌نامه شماره ۲ غده بدخیم ضمیمه شماره ۷۸۶ نشریه مصاحبه‌ای از دکتر محمدحسن رجبی دونای به‌نقل از روزنامه جوان، منتشر گردید که بسیار مخدوش و مغلوط بود، جناب دکتر پس از تصحیح و ویرایش متن گفت‌وگو و افزودن مطالبی جدید در قالب یک مقاله به دفتر نشریه ارسال نمودند و هفته‌نامه افق حوزه، متن کامل مقاله و مورد تأیید استاد رجبی را برای رفع شبهه خوانندگان محترم مجدداً درج چاپ و منتشر می‌نماید.

بیان می‌کردند.

به هر روی در آن سال‌های حساس که جریان پاک‌دینی و کتاب‌سوزی کسروی، تبلیغات ضد دینی حزب توده، آشوب‌آفرینی بهائیان و فعالیت‌های احزاب و جمعیت‌های سیاسی ادامه داشت، چنان ذهن علما و مردم متدین را پریشان نموده و به خود معطوف کرده بود که از تلاش پنهانی دفاتر آژانس‌های یهود و صهیونیسم – که با کمک مقامات و دستگاه‌های دولتی به سازماندهی و کوچ یهودیان ایران و برخی کشورهای منطقه اشتغال داشتند – به‌کلی غافل شدند.

بعد از تأسیس دولت جعلی اسرائیل، آیت‌الله کاشانی اعلامیه‌ای صادر نمود و ایجاد آن دولت را به‌مثابه غده سرطان در قلب کشورهای اسلامی دانست و اعلام داشت که هرچه زودتر این غده از میان برداشته شود.

بلافاصله پس از اعلام تأسیس دولت اسرائیل، آن دولت حمله به مناطق فلسطینی نشین را آغاز کرد و بدین‌ترتیب اولین جنگ بین اعراب و اسرائیل درگرفت. آیت‌الله کاشانی به‌همان مناسبت اعلامیه‌ای در حمایت از مردم فلسطین انتشار داد و ضمن اعتراض شدید به مجامع بین‌المللی در حمایت از دولت صهیونیستی، مفاسد آن را بیان کرد: «تشکیل دولت یهودی در آنیه، کانون مفاسد بزرگ برای مسلمین خاورمیانه و بلکه تمام دنیا خواهد بود و زیان آن، تنها متوجه اعراب فلسطین نمی‌شود و علی‌ای حال بر تمام مسلمین عالم است، از هر طریق که می‌شود، از این ظلم فاحش جلوگیری کرده و رفع این مزاحمت را از مسلمین فلسطین بنمایند…»

علامه سید عبدالحسین شرف‌الدین و آیت‌الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء به‌مناسبت اعلام تشکیل دولت اسرائیل و نخستین جنگ آن دولت با اعراب، اعلامیه‌های متعددی صادر کردند. شرف‌الدین نابودی فلسطین را نابودی اسلام و عرب برشمرد و پادشاه اردن را به مقابله نظامی با اسرائیل فراخواند و نبرد با اشغالگران اسرائیلی در راه آزادی فلسطین را، جهاد دانست و دولت لبنان را به‌سبب عدم واکنش لازم در برابر تجاوزات اسرائیل به جنوب آن کشور سرزنش کرد. کاشف‌الغطاء هم در اعلامیه‌های خود، فلسطین را مهمترین مسئله جهان اسلام قلمداد نمود و از کم‌توجهی و غفلت علمای مسلمان نسبت به آن واقعه اظهار تأسف کرد و از همه مسلمانان جهان خواست، با ایثار جان و مال، از سرزمین فلسطین دفاع نمایند.

نواب صفوی، رهبر «جمعیت فدائیان اسلام» با صدور اعلامیه‌ای، آمادگی پنج‌هزار نفر از رزمندگان ایرانی را برای شرکت در نبرد ضدصهیونیستی در فلسطین اعلام کرد و از دولت ایران خواست تا تمهیدات لازم را برای اعزام آنها فراهم نماید. آیت‌الله بروجردی هم در اعلامیه‌ای که به زبان عربی نوشت و بخشی از آن، از سوی مرحوم اشراقی–واعظ ترجمه کرد، برای مردم خوانده شد، از مردم مسلمان ایران درخواست کرد، مجلس صدایی تشکیل دهند و در آن برای رفع گرفتاری از فلسطینی‌ها و خواری صهیونیست‌ها دعا نمایند. آیت‌الله سیدمحمد بهبهانی، نیز در نامه‌ای به پاپ، رهبر کاتولیک‌های جهان، تنفر علما و مسلمانان جهان را از

**بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، دولت آمریکا به‌عنوان**

**دولت پیروز در جنگ جهانی دوم که توانسته بود**

**به‌تدریج به جایگاه برتر استعماری در ایران دست یابد**

**به‌همراه انگلستان تلاش کردند تا جای پای برای**

**دولت نوپای اسرائیل در ایران باز کنند؛**

**از این‌رو آموزش و سازماندهی ساواک ایران را**

**به دولت اسرائیل سپردند. اسرائیل نیز روابط**

**سیاسی، نظامی، امنیتی و اقتصادی خود را با ایران**

**گسترش داد و بسیاری از مقامات**

**و کارشناسان سیاسی، نظامی و اقتصادی اسرائیل**

**مخفیانه به ایران آمدند و با شاه و مقامات ایرانی**

**دیدار کردند که طی آن، موافقت‌نامه‌ها و قراردادهایی**

**در زمینه‌های گوناگون به امضا رسید.**

**علاوه بر آن، دولت اسرائیل کوشید تا با ایجاد رابطه نزدیک**

**با شخصیت‌های مستقل و گروه‌های مختلف جامعه**

**از نفرت خود در میان مردم ایران بکاهد**

**و پایگاه اجتماعی به دست آورد؛**

**از این‌رو در دهه سی و چهل شسی صدها نفر**

**از مدیران دستگاه‌های دولتی، دانشجویان، نویسندگان،**

**روزنامه‌نگاران و روشن‌فکران مستقل را به آن کشور**

**دعوت کرد تا از پیشرفت‌های اسرائیل در زمینه‌های**

**علمی، صنعتی و کشاورزی بازدید نمایند.**

**برخی از آنها مشاهدات و گفت‌وگوهای خود را**

**به‌صورت سفرنامه انتشار دادند**

**و به تمجید از پیشرفت‌های اسرائیل پرداختند.**

بودند. فقط در یک مرحله، حدود شصت هزار جوان یهودی بدون انجام خدمت سربازی و برخلاف مقررات کشوری، به فلسطین اعزام شدند.

دفاتر آژانس یهود در ایران برای پنهان نگاه داشتن فعالیت‌هایش از چشم علما و مردم ایران، دست به اقدامات حاشیه‌ای زد؛ از این‌رو بهائیان شروع به ایجاد آشوب و بلوا و درگیری با مردم مسلمان شهرها و روستاهای کشور کردند که به کشته شدن تعدادی از دو طرف انجامید که در مطبوعات دینی آن زمان انعکاس یافت. اخبار و گزارش‌های این درگیری‌ها، هر از گاه از طرف مردم و با نمایندگان آیت‌الله بروجردی به اطلاع ایشان می‌رسید و آن

مرحوم در دیدارهای متعددی که با شاه و نخست‌وزیر و با نمایندگان‌شان داشتند، نگرانی و ناخشنودی خود را اعلام می‌کردند و خواستار جلوگیری از آشوب‌آفرینی‌های بهائیان بودند. در موارد متعددی نیز، طی نامه‌هایی به مقامات بالای کشوری و با از طریق نمایندگان خویش مراتب نگرانی‌شان را



فلسطین در جراید متقاضی نیست.» در آن سفر، مرحوم کاشف‌الغطاء خطبه‌ای بلند و تاریخی در «گردهمایی عمومی اسلامی در قدس» در لزوم تقریب بین مذاهب اسلامی ایراد کرد و درباره علل انحطاط مسلمانان و ضرورت پرهیز از دوگانگی سخن گفت و بار دیگر نسبت به خطر فزاینده صهیونیست‌ها علیه فلسطینی‌ها و همه مسلمانان هشدار داد. او طی فتوایی، فروش زمین به صهیونیست‌ها را حرام اعلام نمود و آن را جنگ با خدا و پیامبر ﷺ شمرد.

سال بعد، وزیر خارجه ایران، باقر کاظمی، در «جامعه ملل»، از حقوق اعراب مسلمان فلسطین در برابر صهیونیست‌ها حمایت کرد. حاج امین‌الحسینی، مفتی و رئیس مجلس اعلای فلسطین، ضمن تشکر از وی، بار دیگر از تداوم مهاجرت یهودیان ایرانی به فلسطین گلایه و انتقاد نمود.

به دعوت مفتی فلسطین، آیت‌الله شیخ عبدالکریم زنجانی در ۱۴ آذر سال ۱۳۱۵ ش (۲۲ رمضان ۱۳۵۵ ق)، از عراق به فلسطین سفر کرد و در مصر، خطر مهاجرت صهیونیست‌ها به فلسطین و یهودی‌سازی آن سرزمین را یادآور شد. وی در بیت‌المقدس سخنرانی کرد و ضمن تأکید بر خطر مهاجرت یهودیان اعلام داشت که این میهمانان ناخوانده، در صورت تسلط بر فلسطین، میزبانان را از خانه بیرون خواهند کرد و تهدید بزرگی برای جهان اسلام خواهند بود. او هشدار داد که وسوسه‌های دولت بریتانیا پیرامون زندگی مسالمت‌آمیز یهودیان با مسلمانان و تشکیل دولت مشترک، فریبی بیش نیست و فلسطینی‌ها باید از آغاز، مخالفت سخت خود را با آن ابراز نمایند. آیت‌الله زنجانی در تالابو در جمع صهیونیست‌ها سخنرانی نمود و به آنها خاطرنشان ساخت که فریب بازی آمریکا را نخورند و مهاجرت به سودشان نخواهد بود.

با شروع جنگ جهانی دوم، مهاجرت یهودیان به فلسطین به کندی گرایید؛ اما پس از اتمام جنگ و با تبلیغات فراوانی که آژانس‌های صهیونیسم و اتحادیه جهانی یهود درباره کوره‌های آدم‌سوزی هیتلر به راه انداختند، توانستند که نظر مساعد اکثریت دول جهان را نسبت به مهاجرت یهودیان به فلسطین و ایجاد دولتی یهودی در آن سرزمین به دست آورند. در همان سال‌ها هیجده دفتر آژانس در ایران در سازماندهی یهودیان ایران و اعزام آنها به فلسطین فعالیت داشتند که از همکاری بی‌دریغ دستگاه‌های دولتی برخوردار

اولین «کنگره جهانی یهود» به سال ۱۸۹۷ م/ ۱۳۱۵ ق در شهر بال سوئیس تشکیل شد و اعلام تأسیس دولتی یهودی در فلسطین در صدر فعالیت‌های جنبش صهیونیسم و اتحادیه‌های جهانی یهود قرار گرفت. اعلامیه بالفور در سال ۱۹۱۷ بریاجد میهن ملی یهود در فلسطین تأکید نمود و اندکی پس از آن، «انجمن صهیونیست» (صهیونیست) در سال ۱۹۱۸ در تهران و هیجده شهر دیگر تأسیس شد و متعاقب آن، نخستین مهاجرت یهودیان ایرانی به فلسطین در سال ۱۹۲۰ ش آغاز گردید.

حزب صهیونیت (صهیونیست)، در فروردین ۱۳۰۰ و تقریباً حدود یک ماه بعد از کودتای ۳ اسفند ۱۲۹۹، در ایران اعلام موجودیت کرد. سپس اساسنامه حزب را به دولت دادند که تصویب آن مدتی به‌طول انجامید. پس از تأیید دولت، شعبی از حزب در شهرهای دیگر تأسیس شد و «حزب جوانان صهیونیست» در همان سال در همدان اعلام موجودیت کرد. در سال ۱۳۲۱ شمسی مجموعاً بیست و چهار دفتر آژانس یهود در ایران برای مهاجرت یهودیان ایران، افغانستان، عراق و آسیای مرکزی به فلسطین فعالیت می‌کردند.

در مهر ۱۳۰۱ گروهی از علمای برجسته شهر تهران، موسوم به «هیئت علمیه تهران»، نسبت به تحرکات صهیونیستی در ایران واکنش شدیدی نشان دادند. آنان در نامه خود به «دایره مدعی‌العمومی استیناف عدلیه» تهران، نسبت به مقاله‌ای که در شماره ۱۲ روزنامه فارسی‌زبان هحجیم (ارگان یهودیان صهیونیست ایرانی) انتشار یافته بود، به‌شدت اعتراض کردند و آن را به‌مثابه دشمنی با اسلام و قرآن و محاربه با مسلمین دانستند و اظهار کردند: «[این مقاله] در تقویت کفار انتشار یافته … و [نویسنده] اظهار علاقه و محبت مفرطی به این ورقهٔ ضد اسلام و نسبت به یهودی‌ها نموده … و آنان را تشویق به این اقدامات اسلام‌کش و اشغال فلسطین – و برخلاف احکام قرآن – ترغیب به استقلال – که بسته به سلب عزت حاکمیت از مسلمین است – نموده و برخلاف دیانت اسلامی، از مزایم داوود برای آنها استدلال کرده و آه سرد برای ایام گذشته آنها می‌کشد و آنان را دعوت می‌نماید، به تجدید دوره سلطه و اقتدار خود که شریعت مقدسه مسیح و دیانت مقدس اسلام، اساس آن را درهم شکسته است.» آنان ضمناً انتقاد نمودند که «چرا در این مدت، در مقام تعقیب و مجازات این دشمن داخلی اسلام که جامعه را در مقابل عامه مسلمین مبعوض و جامعه اسلامی را در مقابل جامعه بشری نتگین نموده است، برنیامده و او را آزاد گذارده‌اید؟» و هشدار می‌دهند که «دوایر جنائی عدلیه مسئول فرار و یا اخفای و یا تحصن این شخص می‌باشند.» در پایان خاطرنشان می‌سازند که «هیئت علمیه، در کمال بی‌صبری جداً پیشنهاد می‌کند که حکم اسلام را درباره مشارالیه مُجرأ داشته و جامعه اسلامی را از این ننگ نجات دهند.»

طبق گزارش‌های ادارات شهرداری مراکز به شهرداری کل کشور، در سال ۱۳۰۸ ش و در زمان سلطنت رضاشاه، کنسولگری‌های انگلستان در شهرهای رشت، مشهد و کرمانشاه به گردآوری و سازماندهی یهودیان ایران و عراق و ترکمنستان شوروی می‌پرداختند و آنها را به فلسطین اعزام می‌کردند. به نظر می‌رسد که شهرداری کل، در جریان این برنامه نبوده و شهرداری شهرستان‌ها، از فعالیت آن‌ها پزده برداشته است.

دومین واکنش ضدصهیونیستی علما در دی ۱۳۱۰ (رحب ۱۳۵۰ ق) روی داد. در آن سال، آیت‌الله شیخ محمدحسین کاشف‌الغطاء، عالم برجسته شیعه عراقی، برای شرکت در «نخستین کنگره اسلامی قدس» که در بیت‌المقدس تشکیل شد، عازم فلسطین گردید. در آن کنگره، علما و اندیشمندیانی از سایر کشورهای اسلامی نیز حضور یافتند؛ از جمله: رشیدرضا (از مصر)، اقبال لاهوری (از هند)، یحیی دولت‌آبادی و سید ضیاءالدین طباطبایی (از ایران). او سخنرانی شوراگیزی ایراد کرد و پیرامون یهودی‌سازی آن سرزمین هشدار داد که مورد استقبال شرکت‌کنندگان قرار گرفت و نماز جماعت را در مسجدالاقصی به امامت وی برگزار کردند. آیت‌الله کاشف‌الغطاء در طی پانزده روز سفر خود، با دانشمندان سنی و شیعه، راجع به موضوع فلسطین و خطر صهیونیسم گفت‌وگو کرد و سفری نیز به لبنان و سوریه داشت.

صهیونیست‌های مهاجر که با همدستی نظامیان و مأموران انگلیسی علیه ساکنان عرب فلسطینی صورت می‌گرفت، در مهر و ابان ۱۳۱۲ تظاهرات وسیعی علیه آنها در شهرهای بیت‌المقدس و یافا برگزار شد که به شهادت گروه کثیری از اعراب انجامید. همزمان با این حوادث، مهاجرت یهودیان ایرانی به فلسطین ادامه یافت که موجب اعتراض علما و جمعیت‌های اسلامی فلسطین به دولت ایران گردید.

متعاقب آن، بار دیگر آیت‌الله کاشف‌الغطاء در همان سال عازم فلسطین شد و در سر راه، به ایران آمد و در قم با آیت‌الله حاج شیخ عبدالکریم حائری دیدار کرد و به‌احتمال فراوان ایشان را در جریان رویدادهای دلخراش فلسطین و توطئه‌های صهیونیستی گذارد؛ زیرا پس از آن، آیت‌الله حائری در دیماه ۱۳۱۲ تلگرامی برای رضاشاه ارسال کرد و از او خواست که از مهاجرت یهودیان ایران به فلسطین جلوگیری کند. چند نفر از علمای سرشناس قم هم، تلگرام‌های جداگانه‌ای به رضاشاه مخابره کرده و رونوشتی از آن‌ها را برای سیدمحمد بهبهانی، که از چهره‌های سرشناس روحانی و مورد احترام رژیم بود، ارسال کردند. وی نیز رونوشت تلگراف آیت‌الله حائری و دیگر علمای قم را به «دفتر مخصوص شاهنشاهی» فرستاد و از ریاست دفتر خواست تا در صورت موافقت و دستور شاه، تلگرام‌های علما در جراید کشور چاپ و منتشر شود. دفتر مخصوص شاهنشاهی در نامه‌ای که به نخست‌وزیر وقت نوشت، اعلام داشت: «حسب‌الأمر جهان‌مطاع مبارک شاهانه ارواحنا فداه، ابلاغ می‌نماید، انتشار تلگرافات [علما] راجع به مسلمین



آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup>

# ای مسلمانان جهان و ای کسانی که درد دین و اسلام دارید در برابر رژیم صهیونیستی سکوت نکنید

پیام آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> در خصوص توطئه دولت اسرائیل برای تخریب مسجدالاقصی پیام به شرح زیر منتشر نمودند:

بعد الحمدوالصلاة

در این زمان که مسجد الأقصى قبله اول مسلمانان در خطر تخریب صهیونیست‌ها قرار گرفته و به‌طوری‌که برخی از مطبوعات گزارش داده‌اند، در حدود بیست هزار جوان فلسطینی آن مکان مقدس را در آغوش گرفته و از آن پاسداری می‌نمایند، بر تمام مسلمین جهان خصوصاً رؤسای کشورهای اسلامی فرض است که این امر را مورد توجه عمیق قرار داده و بر حفظ آن مکان بکوشند.

مسجد الأقصى علاوه بر آنکه قبله اول مسلمانان بوده است، منتهی الیه سیر زمینی نبی اکرم ﷺ از مسجد الحرام بدانجا و سپس به آسمان‌ها در شب معراج بوده است. کوتاهی در این مورد، خصوصاً با توطئه و نقشه‌ای که اسرائیل طرح نموده و مهاجمین صهیونیست تندرو و مقامات دولتی را مخالف این جریان قلمداد نموده، جایز نیست.

ریشه این کار رژیم اسرائیل با هماهنگی و حمایت آمریکاست. خطر بزرگ این امر آنگاه آشکار می‌شود که سلطه‌جویی و اسلام‌زدانی آمریکا و صهیونیزم را مورد توجه قرار دهیم و بدانیم که اینان به دنبال هدم اسلام و تخریب مسجدین عریفین، مسجدالحرام و مسجدالنبی ﷺ می‌باشند.

ای مسلمانان جهان و ای کسانی که درد دین و اسلام دارید! به خود آئید و در مقابل این توطئه سکوت ننموده و قصور نوزید. امیدوارم خداوند همه بیوت خود، مخصوصاً مساجد اولیه مسلمانان را حفظ فرماید و همه کشورهای اسلامی خصوصاً فلسطین را از شر این دولت غاصب مصون نماید. ان‌شاءالله تعالی.

محمد فاضل لنکرانی/ ۲ ربیع المولد ۱۴۲۶ هـ

### • پاسخ آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> به یک استفتاء

**هرگونه امر اقتصادی و تجاری با رژیم صهیونیستی حرام مسلم است**

بسم الله الرحمن الرحيم

محضر مبارک حضرت آیت‌الله آقای حاج شیخ محمد فاضل لنکرانی «دام ظلّه» با سلام و تحیات وافره با گذشت متجاوز از نیم‌قرن از تشکیل رژیم نامشروع اسرائیل در سرزمین اشغالی فلسطین که با اراده سیاسی و حمایت همه‌جانبه نظامی و اقتصادی استعمارگران و به‌ویژه آمریکا انجام شده و ادامه دارد، سرزمین اسلامی و اماکن مقدسه فلسطین به‌خصوص اولین قبله‌گاه مسلمانان یعنی «قدس شریف»، همچنان مورد هتک حرمت و در معرض نابودی است و مردم مسلمان این سرزمین، با تمام وجود و با تمام امکانات ناچیز خود و با جنگ و دندان و با نثار جان و مال خویش از هویت اسلامی فلسطین و بیت‌المقدس و مسجدالاقصی دفاع می‌کنند.

از سوی دیگر دشمن نژادپرست و صهیونیست اسرائیل همچون خنجری در قلب اسلام تلاش می‌کند، مقاومت مسلمان را بکشد و اثری از آثار اسلام و مسلمین و حتی مسیحیت در فلسطین باقی نگذارد و پس از حل مسئله فلسطین، دامنه توسعه‌طلبی خود را از «نیل تا فرات» استمرار بخشد.

در چنین فضای مسموم و ضد اسلامی و ضد انسانی، وظیفه و مسئولیت مسلمانان چیست؟ مسائل زیر مبتلابه ملت‌های کشورهای اسلامی است که از آن مقام عظمی و مرجعیت بزرگ اسلامی استفاده می‌نماییم:

- حکم شرعی و اسلامی درباره اشغال فلسطین و اشغالگران صهیونیستی چیست؟
- حکم شرعی درباره روابط تجاری، اقتصادی، سیاسی و... کشورهای اسلامی با رژیم اشغالگر فلسطین چگونه می‌باشد؟
- عملیات استشهادی برای آزادی فلسطین و قدس شریف که توسط جوانان مسلمان فلسطینی انجام می‌شود، از نظر شرع مقدس، کتاب و سنت و سیره شرعیه چه صورتی دارد؟
- آیا مسلمانان در کشورهای اسلامی در حفظ هویت فرهنگی و اسلامی فلسطین و بیت‌المقدس مسئولیت شرعی دارند یا خیر؟
- آیا آزادسازی قدس شریف به‌عنوان یک مسئولیت و وظیفه اسلامی و واجب شرعی به عهده مسلمانان می‌باشد؟ در صورتی که آزادی قدس شریف، برای ملت‌های اسلامی فریضه است، حدود و ثغور آن چیست (بذل مال و جان و...)؟

خواهشمند است، نظر و حکم شرع مقدس را در صورت امکان مشروحاً بیان بفرمایید.

باتشکر

سید علی‌اکبر محتمشمی‌پور

بسمه تعالی

- اشغال فلسطین توسط رژیم غاصب اسرائیل، از ابتدا با هدف مقابله با اصل اسلام و تمامی مسلمین

بوده است و در شرایط کنونی، هیچ دشمنی برای اسلام شدیدتر از اسرائیل نیست و روشن است که بر همه مسلمانان لازم است، در مقابل این امر از خود عکس‌العمل نشان دهند.

۲. هرگونه امر اقتصادی و تجاری که در رابطه با این رژیم باشد، حرام مسلم است.

۳. عملیات استشهادی چنانچه با نظر صریح مسئولین دلسوز انتفاضه و با رعایت همه شرایط باشد، اشکالی ندارد و دنیا باید بداند، مردم مظلوم فلسطین برای مقابله با این رژیم و رساندن فریاد مظلومیت خویش به گوش همه، از این طریق استفاده می‌نمایند؛ بنابراین چنین اعمالی که دفاع از خود و کشور خود بر آن متوقف است، صحیح است و از مصادیق شهید محسوب می‌شود.

۴ و ۵. همه مسلمانان نسبت به حفظ قدس و بیت‌المقدس که قبله اولیه مسلمانان است و نیز نسبت به سرزمین اسلامی فلسطین، وظیفه شرعی دارند و واجب است، با تمام تلاش و امکانات در جهت آزادی قدس کوشش نمایند. ان‌شاءالله

محمد فاضل لنکرانی- ۱۳/۱۰/۱۳۸۰

### • آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> در دیدار با هیأتی از حزب‌الله لبنان

**جریان مقاومت لبنان در دنیا نظیر ندارد**

حجت‌الاسلام آقای شیخ بزیک نماینده دبیرکل حزب‌الله لبنان به‌همراه جماعتی از حزب‌الله با آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> دیدار نمودند.

آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> در این دیدار ضمن خوش‌آمدگویی به حاضران، طی سخنانی گفتند: جریان مقاومت لبنان و پیروزی چشم‌گیر آنان در مقابل اسرائیل یک حادثه جزئی نبود؛ بلکه امر بسیار وسیعی بود که در تاریخ شاید نتوان نظیری برای آن ذکر نمود. آن‌گونه که تاریخ نشان داده است، قدرت‌های اسلامی تاکنون در مقابل این‌قدرت‌ها یا از خود ضعف نشان داده‌اند و یا اصلاً به مقابله بر نخاسته‌اند؛ مثلاً جمال عبدالناصر و دولت‌های عربی با آن همه توان دولتی که داشتند، نتوانستند، بیش از شش روز در مقابل اسرائیل مقاومت کنند؛ اما آقای نصرالله به‌همراه نیروهای مؤمن مقاومت، با قدرت ایمان و اتکاء به خداوند و بدون هیچ اتکائی بر قدرت خارجی، شجاعانه در مقابل آمریکا و اسرائیل ایستادگی نمودند.

خداوند در این جریان، لطف بزرگی را نسبت به مسلمانان نمود و این امر مربوط به همه اسلام است. این امر و این پیروزی بزرگ از یک طرف، موجب افتخار و خوشحالی همه امت اسلامی گردید و از طرف دیگر، وظیفه و مسئولیت همگان را چندین برابر کرد. این پیروزی ثابت کرد که هر مسلمانی باید در هر نقطه‌ای از نقاط جهان در مقابل ظلم ایستادگی کند و برای حفظ اسلام فداکاری کند. ایشان تأکید کردند: دشمن به‌موازات این پیروزی‌ها، به حقیقت و عظمت شیعه پی برده است و دشمنی‌های خود را افزوده است. دشمنان متوجه شده‌اند که مکتب شیعه در همه ابعاد دارای غنای کامل است و از این جهت در پی تضعیف آن می‌باشند.

اینجانب از قضایای حزب‌الله و پیروزی‌های آنان در لبنان بسیار خوشحالم و این امر، باعث افتخار همه ماست و امید آن دارم، مانند جناب آقای نصرالله و نیروهای مقاومت در سایر نقاط دنیا، افرادی بتوانند از اسلام و مسلمین دفاع نمایند.

### • گزارشی از اعلامیه‌های آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی علیه رژیم غاصب اسرائیل

آنچه به این مبحث ربط پیدا می‌کند، اعلام نظر‌ها و تفاسیر برداشت‌ها و برخوردهای آیت‌الله‌العظمی فاضل <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> با قضیه اسرائیل است که برخی از آنها را فهرست وار بر می‌شمریم:

۱. ایشان در دیدار با حجت‌الاسلام سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله لبنان در سال ۷۶ می‌فرمایند: «شما بدانید از مسائلی که هم نظام مقدس جمهوری اسلامی و رهبری آن و هم قاطبه ملت نسبت به آن اهمیت می‌دهند، مسئله فلسطین و اسرائیل غاصب است. امروز ملت ایران به دنبال پیروزی مجاهدین حزب‌الله و محو اسرائیل غاصب است. ما به امید روزی هستیم که اسرائیل از صحنه روزگار محو شود و چون هدف اسرائیل محو اسلام می‌باشد، بر هر مسلمانی واجب است، از حرکت جهادی شیعیان لبنان و مسلمانان فلسطینی حمایت کند.

۲. در جریان شهادت فرزند دبیرکل حزب‌الله لبنان نیز آیت‌الله فاضل <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> ضمن پیامی کوتاه بر استمرار مبارزه بر علیه اسرائیل غاصب تأکید و اعلام کردند: «این جریان عمق جنایت رژیم غاصب صهیونیست را آشکارتر نمود. امروز بر هر مسلمانی لازم است تا از هیچ‌گونه مبارزه و دفاعی جهت سرکوبی و نابودی این حکومت کوتاهی نکند و بداندن برای پیروزی، راهی جز مبارزه و شهادت وجود ندارد.»

۳. در پاسخ به استفتائی که در آن مشروعیت عملیات شهادت‌طلبانه فلسطینی‌ها مورد سؤال قرار گرفته بود که بسیاری از مراجع در برابر این استفتاء قرار گرفتند، حضرت آیت‌الله فاضل در فروردین ۱۳۷۵



اقدام به اعمال شهادت‌طلبانه و دست زدن به هر نوع مقاومت و جهاد و آمادگی در مقابل اسرائیل را بدون حد و مرز واجب دانستند. متن پیام ایشان که همان روز در جراید کشور منعکس گردید، چنین است:

«بسمه تعالی تجاوزات صهیونیست‌های غاصب و دشمن کبان اسلام و مسلمین به‌خصوص عملیات اخیر در جنوب لبنان و سایر مناطق آن از اهداف و انگیزه‌های توسعه‌طلبانه آنان بر اراضی اسلامی از نیل تا فرات، پرده برمی‌دارد. بر فرزندان اسلام در فلسطین اشغالی و سرزمین‌های لبنان بلکه بر همه فرزندان اسلام، جهاد و مقاومت و آمادگی در مقابل آنان به هر نحوی که می‌توانند، واجب است و حد و مرزی ندارد و قبل از آن بر حکومت‌های اسلامی واجب است؛ چنانچه بر آنان لازم است که در برابر این جنایات که تاریخ از آن شرم می‌کند و هر انسانی که بر فطرت انسانی باشد، از آن بیزار است، حتی اگر به هیچ دین و شریعتی از شرایع الهی پایبند نباشند، سکوت نکنند، آیا نمی‌بینند که این سکوت به ذلت و سقوط و محو عظمت و شوکت آنان منجر می‌شود و عجیب‌تر آنکه بعضی از آنان با اعمال اسرائیل موافقت کرده و جنگ آنان در برابر فرزندان اسلام در فلسطین و لبنان را تأیید می‌کنند؟ خداوند هدایت‌شان کند و از خواب غفلت و درد جهل و نادانی بیدارشان نماید تا بفهمند، امروز بر سرزمین‌های اشغالی و فرزندان آن از جانب اسرائیل غاصب و با ادامه این وضع در آینده بر اسلام و مسلمین چه خواهد گذشت. خداوند ما را به انجام وظایف سنگین خود موفق بدارد.»

### • عملیات استشهادی واجب و تنها راه دفاع فلسطینی است

۲۲ فروردین ۱۳۸۱ برابر با ۱۱ آوریل ۲۰۰۲ آیت‌الله‌العظمی فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> در دیداری با«ابوجهاد» نماینده جهاد اسلامی فلسطین در ایران تأکید کردند: عملیات شهادت‌طلبانه مبارزان فلسطینی با توجه به شرایط موجود، امری واجب و تنها راه دفاع است.ایشان، در این دیدار که رئیس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی نیز حضور داشت، گفتند: نبود عملیات استشهادی در مبارزات مردم فلسطین تاکنون سبب جزی‌تر شدن صهیونیسم در سرکوب مردم شده؛ اما اکنون آنان را با مشکل روبه‌رو کرده است. مسئله فلسطین نشان می‌دهد، دنیایی که ادعای تمدنش به عرش رسیده و پیشرفت‌های عظیم علمی و صنعتی دارد، در مسائل روحی و معنوی نه‌تنها پیشرفتی نداشته؛ بلکه در سرشناسی سقوط قرار گرفته است. عملیات سرکوب‌گرانه اسرائیل علیه مردم بی‌دفاع فلسطین، امروز با هیچ منطقی سازگار نیست و برای مقابله با آن که آشکارا با حمایت آمریکا در حال انجام است، هیچ راهی جز عملیات استشهادی برای فلسطینیان باقی نمانده است. مسلمانان و کشورهای اسلامی وظیفه دارند، حمایت همه‌جانبه‌ای از مردم فلسطین به‌عمل آورند؛ اما آنچه سرنوشت آنان را تعیین می‌کند و جلوی اسرائیل را می‌گیرد، همین‌گونه عملیات‌هاست.

آیت‌الله فاضل لنکرانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup>، عملیات استشهادی مردم فلسطین رژیم اشغالگر قدس را صحیح و مطابق با شرع دانستند و گفتند: اسرائیل تصرف نیل تا فرات را در سر می‌پرواند که معنای آن، نابودی اسلام و مسلمین است؛ پس دفاع از فلسطینیان نیز علاوه بر بعد انسانی و دینی، دفاع از کبان اسلام است. عملیات استشهادی امری است که ما از امام بزرگوار آموختیم و در صحنه‌های انقلاب دیدیم که چگونه مردمی که فاقد هرگونه قدرت نظامی و سلاح بودند، همین که برای رسیدن به هدف مقدس خود برای شهادت آماده شدند، توانستند طاغوت را از پا درآورند. کشورهای اسلامی بدانند که اسرائیل در صورت موفقیت به فلسطین اکتفا نخواهد کرد و بعد نوبت دیگران است؛ بنابراین تا دیر نشده، باید جلوی این حرکت گرفته شود.کشورها برای تحت فشار گذاشتن اسرائیل و آمریکا هرگونه روابط اقتصادی، سیاسی و فرهنگی خود را با اسرائیل قطع کنند. [شما مبارزان!] هیچ‌گونه کوتاهی در این مبارزه نکنید و مشکلات آن را هرچند زیاد است، تحمل کنید؛ زیرا در غیر این صورت نتیجه‌ای عاید نخواهد شد.

است.مروزی بر مواضع ضداستعماری و ضدصهیونیستی روحانیت شیعه در دوره معاصر، تهران، امیرکبیر، ۱۳۴۲؛ گزیده ادبیات مقاومت علمای شیعه در پنج قرن اخیر، مؤسسه مطالعات تاریخ معاصر ایران، ۱۴۰۱.
۲. اسامی این علما که اعضای آنها بالغ بر ۲۶ مورد بوده، از این قرار است: ضیاءالدین نوری، علاءالدین، عبدالله موسوی شوشتری، حسن‌بن نقی(مؤیدالعلماء)، علی ظهرازی،ابوالقاسم توسیرکائی، اسماعیل محلاتی، احمدبن محمدنقی حسینی طالقانی، ابوتراب شهیدی، کاظم حسینی طباطبایی، سیدمهدی قطلمای، هادی‌بن فضل‌الله، شریعتمدار، شریعتمدار، احمد کرمانشاهی، محمدبن اباذر طالقانی، عبداللطیف همدانی، عبدالغفور موسوی، محمدحسن طالقانی، اسدالله‌بن محمداسماعیل حسینی، محمد حسینی نجفی، محمدبن محمدحسن قمی، روح‌الله، علی لاهیجی حائری.

۳. این اعلامیه مهم، نخستین واکنش ضد صهیونیستی علمای شیعه است که بیست و شش سال قبل از تشکیل دولت اسرائیل صادر شده و- تا آنجا که نگارنده اطلاع دارد- برای اولین بار در این کتاب به چاپ رسیده است: گزیده ادبیات مقاومت علمای شیعه در پنج قرن اخیر (ج ۱)، تهران، ص ۴۵۵- ۲۵۷؛ به نقل از: [روزنامه] گلشن، ص ۷، شماره ۱۹، مورخ ۳۰ محرم ۱۳۴۴ (۲۰ شهریور ۱۳۴۳)، ص ۱ و ۲.

۴. شرکت این دو نفر از ایران جای برش و تأمل جدی دارد؛ زیراکه اولی از رجال برجسته ازلی و از مشاوران رضاشاه به‌شمار می‌رفت و دیگری از چهره‌های وابسته به انگلیس و مدافع قرارداد ۱۹۱۹ و نیز عامل اصلی کردتای سوم اسفند ۱۲۹۹ بود که پس از خروج از کشور و سال‌ها اقامت در فلسطین (چنان که مشهور است)، به خرید زمین‌های فلسطینی‌ها و فروش آن به یهودیان مهاجر (چنان که مشهور است) اشتغال داشت.

۵. خاطرات شیخ مصطفی رهنما، به‌کوش مسعود کریمان، تهران، سوره مهر، چاپ دوم، ۱۳۷۸، ص ۵۶ و ۵۷.

۶. رسول جعفریان، جریان‌ها و سازمان‌های مذهبی - سیاسی در ایران (از روی کارآمدن محمدرضا شاه تا پیروزی انقلاب اسلامی)، تهران، خانه کتاب، چاپ نهم، ۱۳۷۷، ص ۷۷۳.

## مواضع ضدصهیونیستی علمای شیعه از آغاز تا پیروزی انقلاب اسلامی

...ادامه از صفحه قبل

پس از تبعید امام خمینی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup>، روابط ایران و اسرائیل روز به روز گسترده‌تر شد و بهائیان بیش از پیش در ارکان حساس کشور نفوذ کردند و در جهت تحکیم و توسعه منافع اسرائیل کوشیدند و شرکت‌های آمریکایی و اروپایی نیز، نمایندگان تجاری‌شان را از میان یهودیان و بهائیان انتخاب می‌کردند. در خردادماه ۱۳۴۶ به‌مناسبت حمله غافل‌گیرانه اسرائیل به کشورهای مصر، سوریه و اردن، امام خمینی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> که در تبعید عراق به سر می‌برد، با صدور اعلامیه‌ای، هجوم اسرائیل را محکوم کرد و هرگونه رابطهٔ سیاسی، نظامی و اقتصادی با آن کشور را حرام دانست و مسلمانان را از خرید و فروش اجناس اسرائیلی برحذر داشت. مراجع شیعه عراق و ایران، آیات عظام: حکیم، عبدالله شیرازی، میلانی، مرعشی نجفی، گلپایگانی، شریعتمداری، بهبهانی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> و نیز فضلا و طلاب حوزه‌های علمیه قم، با صدور اعلامیه‌هایی، تجاوز اسرائیل را محکوم و همدردی خود را با ملت‌ها و دولت‌های عرب درگیر در جنگ اعلام داشتند و از مردم مسلمان ایران، خواستار کمک به برداران مسلمان عرب شدند و شماره حساب‌هایی نیز، به‌منظور جمع‌آوری کمک‌های نقدی مردم اعلام کردند.

یک‌سال و چندماه پس از آن، در مصاحبه‌ای که امام

استاد مطهری <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> در سخنرانی مشهوری که در اسفند ۱۳۴۸ ایراد کرد، اهمیت موضوع فلسطین را برای همه مسلمانان جهان خاطرنشان ساخت و بر وجوب کمک به فلسطینی‌ها و لزوم جدی به موضوع فلسطین در عزاداری‌های شیعیان در روزهای تاسوعا و عاشورا تأکید نمود.

در سال ۱۳۵۲ ش که چهارمین جنگ اعراب و اسرائیل روی داد، مراجع شیعه ایران و عراق، همدردی خود را با دولت‌ها و ملت‌های عرب درگیر جنگ اعلام داشتند و خواستار هرگونه کمک به آنان شدند. امام خمینی <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> با صدور پیامی به دول و ملل اسلامی، آنها را به جهاد همه‌جانبه و به‌دور از اختلافات، علیه اسرائیل فرا خواندند و آنها را از فروش نفت به اسرائیل برحذر داشتند. سایر مراجع و علمای ایران، عراق و لبنان، آیات عظام: گلپایگانی، شریعتمداری، خویی، شاهرودی، روحانی، شیرازی، حمامی، آل‌راضی، کلیسای، حسنی بغدادی و امام موسی صدر <sup>رحمۃ‌الله‌علیه</sup> با صدور اعلامیه‌هایی حمایت خود را از برداران رزمنده مسلمان علیه اسرائیل اعلام کردند و از عموم مسلمانان خواستند تا از هرگونه کمک به آنها دریغ‌نورزند.

پس از جنگ سوم اعراب و اسرائیل در سال ۱۳۴۶، امام موسی صدر، رهبر شیعیان لبنان، موضوع فلسطین را

- پی‌نوشت**

۱. مطالب این مصاحبه عمدتاً برگرفته از این دو منبع به‌قلم نگارنده





بعد از این مواضع ضدصهیونیستی حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی، هوشنگ نهاوندی، رئیس دانشگاه پهلوی، در گزارشی که به محمدرضا پهلوی و مقامات ساواک ارائه می‌دهد، می‌گوید: «حجت‌الاسلام فلسفی، ضمن انتقاد از دانشگاه پهلوی اظهار داشته که این دانشگاه، پایگاه اسرائیل است.»

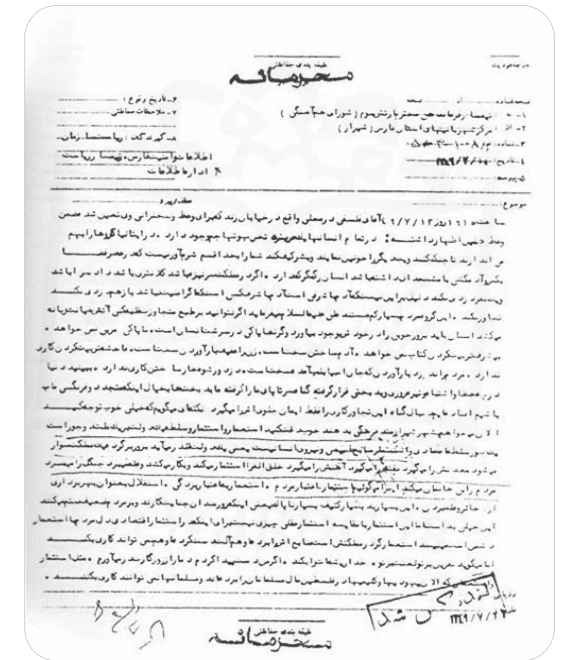
همچنین رئیس ساواک شیراز در گزارش خود به حضور انبوه جمعیت در سخنرانی وی اشاره کرده و نگرانی خود را از احتمال بروز حوادث سوء ابراز داشته است.

همچنین سند دیگری از ساواک به تاریخ ۱۳۵۰/۱۰/۱۵، نمونه دیگری از افشاگری حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم صهیونیستی را روایت می‌کند.



# مبارزات حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم غاصب صهیونیستی

از این رو حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی نه تنها در تهران که در سفرهای خود نیز، برده از ماهیت رژیم صهیونیستی برمی‌دارد؛ به‌طور مثال می‌توان به سخنرانی ایشان در شیراز اشاره کرد که یکی از مهم‌ترین سخنرانی وی علیه استعمار محسوب می‌شود؛ از این رو ساواک سند چند صفحه‌ای از سخنرانی ضد استعماری حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی را گزارش می‌کند. در این گزارش که در تاریخ ۱۳۴۹/۷/۱۳ ارائه شده، آمده است: «آقای فلسفی ضمن وعظ، چنین اظهار داشته است: الآن یهودی‌ها در فلسطین مال مسلمانان را برده‌اند و مسلمانان نمی‌توانند کاری بکنند... اما یک جور استعمار و استعمار است. این کشورهای قلدر با زبان، دم از آزادی می‌زنند و با عمل، گلوئی ملت‌های ضعیف را گرفته و خفه می‌کنند.»



سخنرانی که با حضور افشار مردم برگزار شد، از آنان خواست، ضمن حمایت از مردم مظلوم فلسطین، علیه رژیم صهیونیستی نیز راهپیمایی کنند. براساس اسناد و شواهد تاریخی، این خطیب شهیر در سال ۱۳۲۶ به دستور آیت‌الله کاشانی رحمته‌الله علیه در مسجد امام خمینی فعلی منبر رفت و در حضور تعداد کثیری از مردم که بنا بر اعلام «خبرگزاری آسوشینتدپرس» به ۲۰ هزار نفر می‌رسید، سخنرانی کرد و از مردم خواست، علیه رژیم صهیونیستی تظاهرات کرده و به کمک مردم فلسطین بشتابند.<sup>۱</sup>

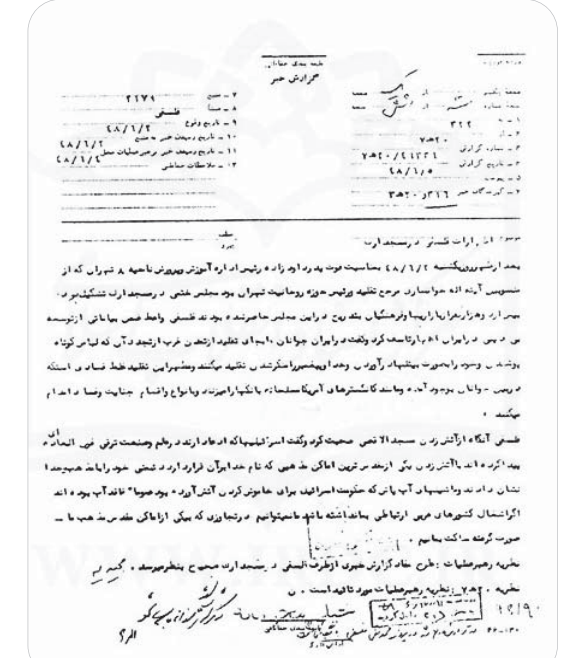
متعاقب این سخنرانی، مردم اقدام به برپایی تظاهرات علیه رژیم صهیونیستی کردند. بنابر گزارشات تاریخی، اجتماع و تظاهرات مردم علیه رژیم صهیونیستی تا ساعت ۶ عصر همچنان ادامه داشت. **گزارش روزنامه کیهان از سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم صهیونیستی**

روزنامه کیهان در تاریخ ۲۱ دی ماه ۱۳۲۶ در مورد سخنرانی حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی و دعوت مردم به مبارزه علیه رژیم صهیونیستی نوشت: «دیروز آقای فلسفی خطیب مشهور درحالی‌که از طرف جمعیت نسبت به ایشان ابراز احساسات می‌شد، بالای منبر رفته و با اشاره به آیات قرآن و احادیث در باب معاضدت و کمک و همراهی به مسلمان جهان، از مسلمانان ایران تقاضای نمود، با کامل متانت و انضباط دست به تظاهرات بزنند...»

این آغاز موضع‌گیری رسمی و علنی حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم صهیونیستی است که تا زمان ممنوع‌المنبر شدن وی این روند ادامه دارد.

**گزارش ساواک از موضع‌گیری حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم صهیونیستی در سال ۴۸**

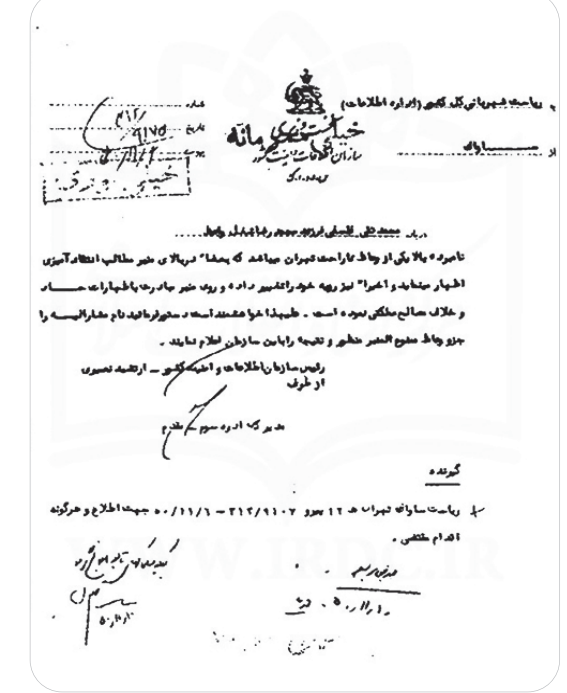
اما این تنها موضع‌گیری وی علیه رژیم صهیونیستی نبود. در سندی به تاریخ ۱۳۲۸/۶/۲۲ با توجه به مواضع ضد صهیونیستی حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی در مسجد ابرک و با اشاره به آتش زدن مسجدالاقصی در توسط اسرائیل آمده است: فلسفی در این مراسم اظهار کرد: «ما نمی‌توانیم در مقابل تجاوزی که به یکی از اماکن مقدس مذهب ما صورت گرفته، ساکت بمانیم.»



حجت‌الاسلام والمسلمین محمدتقی فلسفی رحمته‌الله علیه، خطیب شهیر نهضت امام خمینی رحمته‌الله علیه در دورانی که با استبداد داخلی مبارزه می‌کرد، از مبارزه با استکبار خارجی غافل نشد؛ به‌طوری‌که او در سال ۱۳۲۶ علیه رژیم صهیونیستی اعلام موضع کرده و مردم را نیز به مبارزه علیه رژیم غاصب قدس فرا خواند. علاوه بر این وی در دوران مبارزه مردم ایران برای ملی کردن صنعت نفت نیز، به افشای خیانت‌های انگلیس و آمریکا پرداخت.

افشاگری‌های حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه استکبار باعث شد، امام خمینی رحمته‌الله علیه او را «زبان گویای اسلام» بخواند و از خدا بخواهد: «این زبان گویای اسلام را از شر اشرار حفظ فرماید.» حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی در مبارزات استکبارستیزانه خود، انگلیس، آمریکا و رژیم صهیونیستی را نشانه می‌گرفت. این افشاگری‌ها باعث شد که پس از تبعید امام، در آبان‌ماه ۱۳۴۳ تا بهمن‌ماه ۱۳۵۰، از طرف رژیم پهلوی ممنوع‌المنبر شود؛ اما حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی، از فرصت‌های پیش‌آمده استفاده می‌کرد و با شرکت در برخی جلسات خصوصی، به فعالیت‌های خود ادامه می‌داد. در این زمان گاهی به‌صورت مشروط و محدود، ممنوعیت منبر وی برداشته می‌شد؛ اما همچنان تحت نظر ساواک بود، تا اینکه در سال ۱۳۵۰ برای همیشه ممنوع‌المنبر می‌شود و این ممنوعیت تا بازگشت امام رحمته‌الله علیه به کشور ادامه دارد.

**دستور ساواک مبنی بر ممنوعیت منبر حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی در سال ۵۰**



حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی از این فرصت پیش‌آمده استفاده می‌کند و به تألیف کتاب مشغول می‌شود. سرانجام در ۱۷ بهمن ۱۳۵۷ به دستور امام به منبر می‌رود و بعد از این سخنرانی، ممنوعیت منبر او از بین می‌رود.

• **مبارزات حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی علیه رژیم صهیونیستی**

یکی از ابعاد مبارزات ضد استکباری حجت‌الاسلام والمسلمین فلسفی، مبارزه با رژیم صهیونیستی بود. او در طول دوران مبارزه، بر اصل مبارزه با رژیم صهیونیستی تأکید داشت. وی از سال ۱۳۲۶ علیه رژیم اشغالگر قدس موضع گرفت و در سخنرانی‌های خود، به افشاگری پرداخت. وی در یک

## فتاوی مهم اتحادیه جهانی علمای مسلمان در مورد تحولات فلسطین و وجود مقابله با رژیم صهیونیستی

مغایر با فطرت سلیم و اصول شهادت و جوانمردی است. ۷- ب- وعده تعداد در مورد جنایت‌کاران اشغالگر این است؛ وعده خادوندان معاند در مورد جنایت‌کاران اشغالگر این است؛ که آنها مجرم می‌شوند. (اشاره به آیات ۱۷۱ تا ۱۷۳ سوره صافات) • ج) فتوای تکمیلی کمیته اجتهاد و فتوای اتحادیه جهانی علمای مسلمان، در باب حامیان رژیم صهیونیستی از میان مسلمانان که مورخ ۱۴۰۸/۸/۶ صادر شده است: ۱- ج- همراهی با کفار علیه مسلمانان و کمک همکاری و معاونت با ایشان از طریق مال، سلاح و مواضع سیاسی، شرعاً از گناهان کبیره و به‌اجماع (اهل‌الملة) از کبیرترین گناهان است. ۲- ج- حمایت از دشمن غاصب صهیونیستی، حتی غیرمستقیم شرعاً حرام است؛ مانند ایجاد گزارش رسانه‌ای و ترجمه برای آن‌ها و تلاش در جهت جعل حقایق در جهت منافع ایشان. ۳- ج- معاونت در محاصره برادران مسلمان خود در غزه و فلسطین با بستن مرزها و جلوگیری از ورود کمک امدادرسانی، نوعی خیانت، ظلم و همکاری در گناه و تجاوز است؛ معاونت‌کنندگان در هر کشتار و زخم و آسیب‌هایی که به مردم بی‌گناه وارد شود، سهم هستند. ۴- د- اشاره به اینکه مسلمانان اگر از راه حق حمایت کنند، خادوند پیروزی و عزت را برای ایشان مقدر کرده است. گفتنی است، اتحادیه جهانی علمای مسلمان مستقر در دوحه، یک نهاد علمایی مستقل است؛ اما از سوی دولت قطر مورد حمایت مالی و سیاسی قرار دارد.

۲- ب- در این راستا از رهبران محترم می‌خواهیم تا که یک اتحاد بشردوستانه از کشورهای حامی حقوق فلسطین در آسیا، اروپا، آمریکا، کانادا، جنوبی و آفریقا، همین‌طور مؤسسات حقوقی و بشردوستانه تشکیل دهند. آنچه در حال وقوع است، جنایت مدرن، نژادپرستی، نازیسم و هولوکاست علیه مردم ما در غزه است. ۳- ب- ایجاد پل هوایی و زمینی برای ارسال کمک‌های لازم در جهت تأمین هرجیزی که در حال حاضر مورد نیاز مردم غزه، در صورتی که اشغالگران مانع این امر شوند، لازم است، فراخوانی مبتنی بر تحريم همه‌جانبه (مشابه تحريم ملك فيصل بن عبدالعزيز) و جلوگیری از صادرات نفت و گاز از سوی همه کشورهای که در مقابل بی‌عدالتی و تجاوز مردم غزه انجام دهید؛ در صورت تحقق نقشه شوم، نوبت به تخلیه جمعیت کرانه باختری می‌رسد تا راستگرایان افراطی صهیونیست به زور یا محنتی بر ایجاد یک کشور یهودی در سراسر خاک فلسطین دست یابند. ۵- ب- کمک سخاوتمندانه به مردم غزه و صدور مجوز جمع‌آوری کمک‌های نقدی برای آنان از طریق انجمن‌های رسمی. ۶- ب- جان و ناموس این مظلومین به شما سپرده شده است؛ حمایت و دفاع از آنها یک تکلیف شرعی و ضرورت ملی و انسانی است و ترک آن جایز نیست. حمایت و ایستادن در کنار اشغالگران اولین قبله ما و محل معراج رسول صلی‌الله علیه و آله، بدون شک حرام بوده و خیانت به مسلمانان و

۱۰. الف) این کمیته نسبت به آواره شدن مردم غزه از خانه و سرزمینشان هشدار می‌دهد؛ کمیته تأکید می‌کند که این یک جنایت بزرگ براساس شرع اسلام و حقوق و کنوانسیون‌های بین‌المللی است و هرگونه مشارکت در این جنایت شنیع، تحت هر صورت و پرچمی ممنوع است. مقابله با این توطئه شوم، وظیفه شرعی حاکمان کشورهای اسلامی است که اگر کوتاهی کنند، مسئولیت این جنایت بزرگ در دنیا و آخرت با آنهاست. ۱۱. الف) کمیته اجتهاد و فتوا در نهایت از نهادهای علمی و مذهبی که وظیفه شرعی خود را در زمینه حمایت از برادران مسلمان در نوار غزه انجام دادند، صمیمانه تشکر می‌کند. همین‌طور از مواضع ضدصهیونیستی آزادگان جهان، از جمله یهودیان میانه‌رو که انکار و خشم خود را نسبت به تجاوز وحشیانه نسبت به مردم غزه ابراز می‌کنند، قدردانی می‌نماید. • ب) مهم‌ترین محوری‌های پیام اتحادیه جهانی علمای مسلمان به رهبران امت اسلامی، پیرامون تحولات فلسطین که مورخ ۱۴۰۸/۸/۲۱ صادر گردیده است: ۱- ب- شروع اقدامات عملی مناسب با توجه به ابعاد فاجعه برای ایجاد فشار عملی جهت توقف فوری جنگ؛ یکی از مهم‌ترین اقدامات در این رابطه قطع روابط دیپلماتیک و اقتصادی با کشور اشغالگر از سوی کشورهای دارای رابطه است. در صورتی که جنگ متوقف نشود، کشورها باید به اقدامات دیگری مبادرت ورزید؛ از جمله گسترش دایره جنگ، تحريم اقتصادی کشورهای حامی اشغال و سایر مواردی که از دست حاکمان برمی‌آید.

براساس تفسیر آیه ۶۰ سوره توبه، مشمول مجاهدین فی سبیل‌الله نیز می‌شود؛ آنچه مردم غزه امروز انجام می‌دهند، جهاد در راه خداست و شایسته است که از طریق پرداخت زکات حمایت شود. غیر از زکات به جمع‌آوری کمک‌های مالی برای مردم غزه نیز باید پرداخت که عنوان جهاد با پول را به خود می‌گیرد و بهترین معامله و تجارت، تجارت با پروردگار است. ۵- الف- حمایت رسانه‌ای از برادران فلسطینی در غزه؛ حمایت از مردم غزه با هر سخن، گزارش و سندی، واجب شرعی محسوب می‌شود. ۶- الف- وظیفه شرعی حاکمان مسلمان و عرب امروز حمایت از برادران خود در غزه، با انواع نیروهای نظامی، مالی، دیپلماتیک و مواضع سیاسی دقیق و روشن است و باید در جهت تحريم و منزوی نمودن دشمن صهیونیستی تلاش کنند. ۷- الف- این کمیته فتوای منع عادی‌سازی با رژیم اشغالگر صهیونیستی در همه مظاهر و اشکال آن و همچنین فتوای منع (حرمت شرعی) حمایت به هر نحو از آن‌ها در تجاوز به مردم غزه را صادر می‌نماید. ۸- الف- مسلمانان اعم از حاکمان و ملت‌ها، باید رژیم صهیونیستی، حامیان و یاری‌کنندگان آن را در جنگ علیه مردم غزه تحريم کنند؛ تحريم اقتصادی، فرهنگی، علمی و هر نوع تحريم، شرعاً واجب است. ۹- الف- تأکید بر استیجاب قنوت در نمازهای آشکار (جماعت) و سری (فردی) و دعا در آن برای پیروزی مجاهدان و نابودی متجاوزان غاصب.

اتحادیه جهانی علمای مسلمان، از کشورهای غربی و مسلمان خواسته است تا مردم نوار غزه را که تحت محاصره و حملات شدید رژیم صهیونیستی قرار گرفته است، از نسل‌کشی نجات دهند. این اتحادیه در تاریخ ۱۵ مهر ۱۴۰۲ فتوای زیر را صادر نمود: • الف) کمیته اجتهاد و فتوای اتحادیه جهانی علمای مسلمان شنبه (۱۴۰۲/۷/۲۹) (۲۱ اکتبر ۲۰۲۳): کمیته اجتهاد و فتوای اتحادیه جهانی علمای مسلمان، فتوایی ۱۱ بندی در مورد تجاوز رژیم صهیونیستی به نوار غزه صادر نمود که بدین شرح است: ۱- الف- آنچه مردم فلسطین و غزه انجام می‌دهند، جهاد مشروع و واجب شرعی است. ۲- الف- حمایت از مردم غزه و فلسطین به‌اقتضای موقعیت و توانایی هر فرد مسلمان، اعم از زن و مرد، پیر و جوان، شهروند و دولت‌مرد، واجب شرعی است. ۳- الف- حکم شیع این است که هرکس به ظلم یاری رساند، ظلم کرده و هرکس به صاحب حق یاری رساند، در راه صواب قدم برداشته است. در حال حاضر برای جهانیان آشکار است که تعدادی از کشورهای غربی، با نیروی مالی، نظامی، سیاسی، اطلاعاتی و لجستیکی، از رژیم غاصب صهیونیستی حمایت می‌کنند و در تجاوز و ظلم آشکار این رژیم شریک هستند؛ از این رو بر مسلمانان واجب است تا ضمن حفظ اتحاد میان خود، با ایجاد یک ائتلاف نظامی، امنیت را حفظ نموده و ظلم و تجاوز را از آن دفع کنند تا فساد و نزاع حاصل نشود. ۴- الف- استفاده از زکات در ۸ مورد بیان شده که



رفتن میزان مقبولیت، جایگاه امنیت ملی نیز تقویت خواهد شد. این مسأله به‌ویژه در شرایط کنونی که امنیت، به اصلی‌ترین دغدغه جهانیان تبدیل شده است، بیش از هر زمان دیگری باید مورد توجه قرار گیرد. اگر این نکته را نیز اضافه کنیم که در سال‌های اخیر، حامیان نظام سلطه تلاش کرده است تا با متهم کردن کشورها به برخی اتهامات که نتیجه آن تقابل میان مردم و نظام حاکم است، زمینه دخالت خویش در آن کشور و نقض حاکمیت و امنیت ملی آن کشور را فراهم کند، ضرورت مشارکت هرچه بیشتر در انتخابات و نمایش پیوند میان مردم و نظام آشکارتر خواهد شد.

چنانکه امام خمینی رحمه‌الله در این باره می‌فرمایند: «وقتی حکومتی پایه قدرتش به دوش ملت نباشد و ملت با قلبش با آن موافق نباشد، هرچه قدرتمند باشد هم، نمی‌تواند پایداری کند.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۷، ص۵۱)؛ چراکه اساساً قدرت ملی و مردمی، بالاترین قدرت‌هاست و امروزه تنها راه موفقیت و کارآمدی حکومت و نظام اسلامی، برخورداری از حمایت مردمی و جلب رضایت آنان است و به‌عبارتی ماهیت حکومت در اسلام، خدمت‌گزاری به مردم است. هر میزان که حکومت بتواند، خدمت‌گزار باشد، به‌همان میزان خواهند توانست، پشتیبانی ملت را به خود جلب کرده و کارآمد باشد.

امام خمینی رحمه‌الله مشارکت و حمایت مردمی را از عوامل مهم انحطاط‌ناپذیری حکومت‌ها دانسته و می‌فرماید: «اگر مردم پشتیبان یک حکومتی باشند، این حکومت سقوط ندارد. اگر یک ملت پشتیبان یک رژیمی باشند، آن رژیم از بین نخواهد رفت.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۸، ص ۳۷۲)؛ به‌همین دلیل ایشان بر نقش مشارکت مردم در عرصه‌های مختلف از جمله انتخابات‌ها در حفظ و تقویت امنیت ملی کشور عنایت داشته و در این زمینه می‌فرماید: «آگاهی مردم و مشارکت و نظارت و همگامی آن‌ها با حکومت منتخب خودشان، خود، بزرگترین ضمانت حفظ امنیت در جامعه خواهد بود.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۸، ص۲۳۸)

یکی از ثمرات حضور و مشارکت مردم در انتخابات و بال‌براند جنبه‌های مقبولیت حکومت، این است که مانع از این می‌شودکه بیگانگان توان، جرات و یا بهانه دخالت در امور داخلی کشورها را پیدا کنند؛ به‌عبارت دیگر امروزه به‌دلیل شکل گرفتن نهادهای بین‌المللی که اکثریت قریب به‌اتفاق کشورها عضو آن شده‌اند و با توجه به زمینه‌هایی که برای نفوذ و دخالت قدرت‌ها در امور داخلی کشورهای دیگر به‌بهانه‌های مختلف، از جمله موضوع نقض حقوق بشر وجود دارد، برخی قدرت‌ها تلاش می‌کنند تا از همین دستاویزها استفاده کرده و در امور داخلی کشورهای مستقل از جمله جمهوری اسلامی ایران دخالت کنند.

از طرف دیگر برای بهره‌گیری از این اهرم و ابزار لازم است، در این کشورها شرایط و زمینه به‌گونه‌ای فراهم شود که بهانه برای دخالت قدرت‌ها فراهم شود که یکی از این بهانه‌ها، نقض فرآگیر حقوق مردم است و نشانه آن هم، عدم نقش‌آفرینی مردم در تعیین سرنوشت خویش است؛ با این حال اگر موضوع به‌گونه دیگری شود و مردم در صحنه‌های مختلفی که به‌نوعی باعث تقویت مقبولیت نظام می‌شود، مشارکت کنند، در آن صورت بهانه برای چنین مداخله‌ای از بین خواهد رفت و در صورتی که با وجود جلوه‌های تجلی مقبولیت مردمی نظام، برخی قدرت‌ها همچنان اصرار بر مداخله به این بهانه داشته باشند، صرفاً اعتبار خودشان از بین خواهد رفت.

از سویی دیگر یکی از رسمی‌ترین فعالیت‌هایی که باعث نمود یافتن مقبولیت مردمی دولت می‌شود، عبارت است از مشارکت مردم در انتخابات‌های مختلف؛ در نتیجه هر چه میزان مشارکت مردمی در انتخابات مختلف نظام بالاتر باشد، زمینه مداخله بیگانگان نیز کمتر خواهد شد؛ چنانکه مقام معظم رهبری همواره بر این نکته مهم تأکید داشته و معتقدند: «همه باید بایبند در انتخابات شرکت کنند. این موجب می‌شود که نظام جمهوری اسلامی تقویت بشود، پایداری آن و ماندگاری آن تأمین بشود، کشور در حصار امنیت کامل باقی بماند.» (مقام معظم رهبری، بیانات در دیدار مردم قم، ۱۳۹۸/۱/۱۹)

مشارکت مردم چنین معجزه‌ای می‌کند که موجب وحدت ملی می‌شود؛ وحدت ملی و حضور پرآرت مردم در صحنه، قدرت ملی می‌آفریند و قدرت ملی موجب امنیت می‌شود که امنیت نیز، زمینه‌ساز پیشرفت علمی، شکوفایی اقتصادی و حل مشکلات گوناگون اقتصادی، سیاسی و فرهنگی خواهد بود؛ لذا «انتخابات به‌معنای واقعی کلمه یک فرصت مهم است و نباید مردم را دل‌سرد کرد از انتخابات…»؛ انتخابات انصافاً یک فرصت بی‌نظیر است؛ یعنی یک فرصت بی‌بدیلی است؛ هیچ چیز دیگری جای انتخابات را برای کشور و استحکام پایه‌های اقتدار کشور نمی‌گیرد. انتخابات حضور مردم است، و وقتی مردم حاضر باشند، نظام را هیچ قدرتی نمی‌تواند تکان بدهد. مظهر مهم حضور مردم هم انتخابات است. بنابراین کسانی که در انتخابات شرکت می‌کنند، در واقع برای اقتدار کشورشان، برای حفظ کشورشان، برای امنیت خودشان و آینده کشور و سرنوشت کشور دارند، تلاش می‌کنند.» (مقام معظم رهبری ۱۳۹۷/۷/۱۶). «وقتی کشور امنیت پیدا کرد، آن وقت علم در آن کشور پیشرفت می‌کند، اقتصاد در آن کشور به شکوفایی می‌رسد، مشکلات گوناگون فرهنگی و اقتصادی و سیاسی در کشور قابل حل می‌شود؛ مشارکت یک چنین معجزه‌ای می‌کند.» (مقام معظم رهبری ۱۳۹۷/۷/۱۲) مردم باید در مسائل اقتصادی، سیاسی و انتخابات حتی در مسائل امنیتی نیز وارد شوند. حضور مردم در صحنه، جزء لوازم حتمی اداره صحیح کشور، پیشرفت و به نتیجه رسیدن انقلاب و اهدافش است. (مقام معظم رهبری ۱۳۹۸/۱/۹)

**۳. رشد رونق اقتصادی با تقویت ثبات و اقتدار از طریق حکومت و دولت قوی و کارآمد**

این مهم در واقع حاصل دو مقوله دیگر یعنی شکل‌گیری نهادهای قوی و کارآمد با مشارکت آگاهانه مردم و نیز، تقویت امنیت ملی است؛ چراکه رونق اقتصادی در هر کشوری به مؤلفه‌های مختلفی بستگی دارد که در رأس آن‌ها وجود نهادهای کارآمد در داخل کشور و نیز امنیت همه‌جانبه قرار می‌گیرد و حضور و مشارکت آگاهانه مردم در انتخابات مختلف نظام، منجر به شکل‌گیری نهادهای قوی و کارآمد از یک سو و تأمین امنیت همه‌جانبه از سوی دیگری می‌شود و همین دو مسأله، زمینه‌های رشد اقتصادی هرچه بیشتر را فراهم می‌سازد که نفع آن به عموم مردم و کشور باز می‌گردد.

انتخابات به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مردم‌سالاری دینی نقش مهمی در کارآمدی حکومت دارد؛ زیرا با انتخاب کارگزاران نظام در قوه مجریه و نمایندگان مجلس، مردم قدرت تصمیم‌گیری در امور عمومی را به دست می‌گیرند. این فرآیند به دولت‌ها اعتبار، قدرت و امکان می‌دهد تا با توجه به نیازها و مطالبات مردم، سیاست‌های مناسبی را اجرا کنند و همچنین مردم در انتخابات می‌توانند، نمایندگان را انتخاب کنند که به نظرشان برای رسیدن به کارآمدی قوه مجریه می‌توانند مناسب باشند؛ چراکه این نمایندگان می‌توانند با تصویب قوانین و تدوین سیاست‌ها، به بهبود عملکرد حکومت و رفع مشکلات کمک کنند؛ همچنین انتخابات با وجود رقابت‌های انتخاباتی، می‌تواند تنوع در سیاست‌ها و برنامه‌های دولت را ایجاد کند و

ادامه در صفحه بعد...

# انتخابات

# و نقش مردم

# در کارآمدی

# حکومت

حجت‌الاسلام والمسلمین ابوالحسن بکتاش

مجموعه‌ای متشکل از نهادهایی گفته می‌شود که امور جامعه را ساماندهی می‌کنند.

**ب) کارآمدی**: در فرهنگ علوم سیاسی این اصطلاح به کفایت، قابلیت و لیاقت، سودمندی و اثربخشی معنا شده است. (حییم، ۱۳۷۲، ص ۱۷۸) به‌عنوان مثال در تعریفی آمده است: «قابلیت و توانایی رسیدن به هدف‌های تعیین‌شده و مشخص» (اقابخشی، ۱۳۷۹، ص ۴۴۶) هر حکومت به‌اقتضای اهداف یا وظایفی که قانون بر عهده او گذاشته یا خواسته‌های مردم، تکالیفی به عهده دارد که انجام بهینه این وظایف نشان از کمال و توانایی آن حکومت دارد که از آن به‌عنوان کارآمدی حکومت یاد می‌شود؛ لذا می‌توانیم کارآمدی را موفقیت در تحقق اهداف با توجه به امکانات بداییم که سه شاخصه اهداف، معناست که ما به چه مقدار از اهداف تعریف‌شده برسیده‌ایم و دیگر اینکه با چه هزینه‌هایی و طی چه فرآیندی به این اهداف رسیده‌ایم، در نظام‌های سکولار این اهداف تنها به تحقق اهداف مادی خلاصه می‌شود؛ اما در نظام اسلامی، علاوه بر اهداف مادی، تحقق اهداف معنوی و ارزش‌های اسلامی نیز، از جمله وظایفی است که در دستور کار قرار دارد.

کارآمدی را می‌توان مهمترین شاخص حکومت اسلامی دانست؛ سنجش کارآمدی بدان معنا که حکومت برای تحقق اهدافی طرح‌ریزی شده است و فلسفه وجودی آن دستیابی به آن اهداف است؛ از این رو حکومتی می‌تواند اسلامی و انقلابی باشد که هرچه بیشتر توانسته است، اهداف مدنظر را محقق ساخته و به‌عبارتی دیگر کارآمدی خود را در عمل به اثبات رساند؛ به‌واقع کارآمدی با در نظر گرفتن مقاصد و اهداف، سنجیده شده و معنا خواهد یافت. کارآمدی به این معناست که ما به چه مقدار از اهداف تعریف‌شده برسیده‌ایم و دیگر اینکه با چه هزینه‌هایی و طی چه فرآیندی به این اهداف رسیده‌ایم، در نظام‌های سکولار این اهداف تنها به تحقق اهداف مادی خلاصه می‌شود؛ اما در نظام اسلامی، علاوه بر اهداف مادی، تحقق اهداف معنوی و ارزش‌های اسلامی نیز، از جمله وظایفی است که در دستور کار قرار دارد.

لازم را انجام بدهد؛ از این رو بر اساس اصل هفتاد و ششم قانون اساسی، این حق و مسئولیت به مجلس واگذار شده است و مجلس شورای اسلامی، حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را دارد. (قانون اساسی، اصل ۷۶)

بنابراین مجلس و نیز نمایندگان منتخب مردم، در راستای نمایندگی از ناحیه مردم در انجام وظایف و مسئولیت‌هایی که بر عهده دارند، می‌توانند تمام توان و تلاش خویش را در جهت نقش و حضور مؤثر و فعال نسبت به کارآمدی نظام داشته باشند؛ چراکه هدف از تشکیل مجلس وضع قوانین اصولی جهت پیشبرد امور و رسیدن به اهداف عالیه نظام و از سویی، نظارت بر حسن اجرای قوانین مدون می‌باشد و هدف از تشکیل قوه مجریه، تأمین نیازمندی‌های همگانی و ارضای توقعات جامعه، از طریق اجرای برنامه‌های مدون مشخص می‌باشد.

یکی از وظایف اساسی و مهم مجلس شورای اسلامی نظارت بر حسن اجرای قانون از سوی قوه مجریه می‌باشد و نیز قوه مجریه براساس فتوای اصول قانون اساسی و نیز چنانکه در اصل ۱۲۱ آمده است، در قبال مجلس مسئول است و باید بتواند، کارآمدی نظام را ارتقا بخشد؛ چنانکه رئیس‌جمهور در حدود وظایفی که به‌موجب قانون اساسی و قوانین عادی برعهده دارد، در برابر ملت، رهبر و مجلس شورای اسلامی مسئول و پاسخگوست و طبق اصل نوزده قانون اساسی هم، چون همه مردم در برابر تخلفات و جرائم مسئول است و باید پاسخگو باشد. (نظریور، ۱۳۹۸، ص۱۳۸-۱۲۷) بنابراین تصمیمات قوه مجریه هنگامی کارآمد است که همراه با مشورت و مشاوره با مردم یا نمایندگان آنان باشد؛ چنانکه امام خمینی رحمه‌الله فرمودند: «در حکومت به‌طور قطع باید زمام‌داران امور دائماً با نمایندگان ملت در تصمیم‌گیری‌ها مشورت کنند و اگر نمایندگان موافقت نکنند، نمی‌توانند به‌تنهایی تصمیم -گیرنده باشند.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۵، ص ۲۴۶) رهبر معظم انقلاب درباره انتخابات مجلس فرمودند: «اگر مشارکت ضعیف باشد، مجلس ضعیف خواهد شد(و) مجلس ضعیف توانایی کامل برای رفع مشکلات نخواهد داشت. اگر می‌خواهیم مشکلات برطرف بشود، باید مشارکت را بالا ببریم؛ این وظیفه همه است؛ هرکے می‌خواهد، مشکلات کشور برطرف بشود، راهش این است.» (مقام معظم رهبری ۱۳۹۸/۷/۲)

ایشان همچنین فرمودند: «وقتی مردم در انتخابات شرکت کنند و با چشم باز و با بصیرت، کسی را که شرایط لازم را در او می‌بینند، انتخاب کنند و به مجلس بفرستند، مجلس خواهد توانست، چنین نقش بزرگی را ایفا کند. مجلس –همان‌طور که امام فرمودند- عصاره فضایل ملت است. وقتی مردم در انتخابات بیشتر شرکت کنند، کارآمدی و اعتبار مجلس بیشتر می‌شود و توان خدمت‌رسانی پیدا می‌کند.» (مقام معظم رهبری، بیانات در دیدار قزوین- ۱۳۸۸/۹/۲۵)

**۲.انتخابات و تقویت امنیت ملی از طریق تقویت مقبولیت حکومت**
همان‌طور که می‌دانیم، در نظام جمهوری اسلامی ایران، مقبولیت مردمی در کنار مشروعیت الهی، یکی از ارکان شکل‌دهنده این نظام است و قوت و ضعف این مسأله نیز، مرتبط با میزان حضور و نقش‌آفرینی مردم است. از طرفی در شرایط کنونی مقبولیت مردمی، نقش مستقیمی در امنیت ملی کشورها ایفا می‌کند؛ به‌گونه‌ای که هر کشوری از پشتیبانی و حمایت‌های مردمی بالا برخوردار باشد، به‌لحاظ امنیت ملی نیز، از جایگاه بالاتری برخوردار خواهد بود.

از طرف دیگر یکی از تجلی‌گاه‌های مقبولیت مردمی عبارت است از انتخابات که طی آن، هرچه میزان مشارکت مردم در انتخابات بالاتر باشد، نشان‌دهنده مقبولیت بالای آن حکومت خواهد بود و به‌همین تناسب با بالا



**چکیده**: امروزه در صورت اصل وجود انتخابات و کارکردهای مثبت و مفید آن و نیز نقش انتخابات و مشارکت مردم در تعیین سرنوشت سیاسی خودشان هیچ شک و تردیدی وجود ندارد. آنچه که در این مقاله مورد توجه قرار گرفته، این مهم است که همین انتخاب مردم می‌تواند در ماهیت و عملکرد حکومت بسیار تأثیرگذار باشد و آن را کارآمد کند و در رسیدن به اهداف خود نزدیک نماید؛ درواقع بررسی نقش مردم و انتخاب آنها در کارآمدی حکومت معطوف به مؤلفه‌ها و نیز نهادهای مردمی است که با پشتوانه مردمی و عمل به وظایف قانونی خویش می‌توانند، حکومت را کارآمد کنند.

در خصوص موضوع انتخابات در کشور ما، یکی از سؤالاتی که معمولاً در میان افراد جامعه مطرح می‌شود، این است که چه ضرورت و فائده‌ای دارد، مردم رأی بدهند؟ انتخاب مردم چقدر می‌تواند در اداره کشور اثرگذار و یا کارآمد باشد؟ انتخابات چگونه می‌تواند یک دولت کارآمد و خدمتگزار به مردم را شکل دهد، یا بهتر بگوییم، این انتخاب مردم چگونه می‌تواند کارآمد باشد؟ برای بررسی این مهم، قبل از اینکه به‌تفصیل به موضوع بپردازیم مناسب است با دو مفهوم اساسی آشنا شویم:

**الف) حکومت**: حکومت (Government) عبارت است از مجموعه نهادهایی که در یک پیوند و ارتباط تعریف‌شده با یکدیگر در یک سرزمین مشخص و بر اجتماع انسانی ساکن در آن حکمرانی می‌کند؛ البته اگر دولت را قدرت سیاسی سازمان‌یافته‌ای که امر و نهی می‌کند، تعریف کنیم، در این صورت مترادف و هم‌معنا با حکومت می‌شود. بر مبنای این تعریف، دولت به قوه مجریه کشور و هیأت وزیران که وظیفه اجرای قانون را بر عهده دارند، منحصر نمی‌شود؛ بلکه سایر قوای موجود در قدرت سیاسی نظیر: قوه مقننه، قضائیه، قوای نظامی و انتظامی را نیز شامل می‌شود؛ در نتیجه در این تعریف حکومت و دولت به

مقدمه: بعد از اینکه توضیحاتی را درباره دو مفهوم حکومت و کارآمدی ارائه دادیم، جهت تبیین کارآمدی حکومت از طریق انتخابات، مناسب است، به اهمیت انتخاب مردم و نقش آنان پرداخته شو؛ چراکه در نظام سیاسی در کشور ما که از نوع «جمهوری اسلامی» است و مردم ستون اصلی هستند و به تحقیق، اگر این مردم در شکل‌گیری، تثبیت و تداوم انقلاب اسلامی حضور نداشتند، اساساً انقلابی رخ نمی‌داد و تاکنون نیز تداوم نمی‌یافت، این حضور به‌گونه‌ای است که به‌طور متوسط، ملت ایران در هر سال یک انتخابات برگزار کرده‌اند که می‌توان آن را در دنیا کم‌نظیر دانست؛ از این‌رو لازم است، به چند نکته اشاره کنیم:

اول، اهمیت و ضرورت حضور مردم در انتخابات تا بدان‌جاست که قانون اساسی، امور نظام را بر آرای عمومی مردم مبتنی دانسته و در اصل ششم چنین می‌گوید: «در جمهوری اسلامی ایران T امور کشور باید به اتکای آرای عمومی اداره شود، از راه انتخابات؛ انتخاب رئیس‌جمهور، نمایندگان مجلس شورای اسلامی، اعضای شوراها و نظایر اینها یا از راه همه‌پرسی در مواردی که در اصول دیگر این قانون معین می‌گردد»؛ بنابراین همان‌طوری که اشاره کردیم، اداره کشور به‌اتکای آرای عمومی است و تأمین مشارکت همه‌جانبه و گسترده مردم در امور عمومی، زمامداری و اداره امور کشور به اتکای آرای مردم می‌باشد و همه کسانی که در اعمال حاکمیت مشارکت دارند، مستقیم یا غیرمستقیم منتخب ملت هستند.

دوم، با دقت در بیانات امام راحل رحمه‌الله و نیز رهبر معظم انقلاب به‌خوبی می‌توان تعیین‌کننده بودن حضور مردم در صحنه انتخابات‌های گوناگون را به دست آورد؛ به‌همین دلیل است که امام خمینی رحمه‌الله فرمودند: «توده‌های مردم، اصل و تعیین‌کننده و تصمیم‌گیرنده‌اند و آن‌ها هستند که جریان‌ها را هدایت می‌کنند.» و «آنچه انقلاب و ایران را حفظ کرده، حضور مردم در صحنه است.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ص ۱۷۲، ص ۲۵۳)

سوم، انتخابات هم حق مردم و هم، تکلیفی شرعی می‌باشد. در این رابطه رهبر معظم انقلاب در بیانی چنین می‌فرماید: «انتخابات، فقط یک پدیده سیاسی نیست. انتخابات مظهر حضور مردم، مظهر احقاق حق و مظهر توانایی و اقتدار ملی برای یک کشور است… هم حق و هم تکلیف مردم است که بیایدند و سرنوشت کشورشان را به‌دست خودشان معین کنند؛ زیرا که کشور متعلق به مردم است.» (همان)

در عین حال باید توجه داشت که اگر گاهی زرمه‌های عدم تأثیر حضور مردم در انتخابات در سرنوشت کشور مطرح می‌گردد، بی‌شک نشه‌ای است که همواره پس از انقلاب از سوی دشمنان ملت ایران مطرح گردیده است؛ چنانکه رهبر معظم انقلاب در بیانی چنین می‌فرماید: «دشمنان) همیشه سعی کرده‌اند، انتخابات‌های ما را کم‌فروغ کنند تا مردم، اطراف عرصه انتخابات را خالی بگذرانند، به صندوق‌های رأی اعتنائی نکنند.» (همان)

**• انتخابات و کارآمدی حکومت**

پس از ذکر این مقدمه در خصوص تأثیرگذار بودن و یا عدم تأثیر انتخاب مردم می‌توان در چند مؤلفه به تأثیرگذاری رأی و انتخاب مردم در کارآمدی حکومت پرداخت. این موضوع آن قدر اهمیت دارد که رهبر معظم انقلاب اسلامی تأکید دارد که آنچه که برای مردم در این انتخابات و همه‌گرینش‌های ملی و انتخابات مهم است، این است که سطح کارآمدی نظام روز به روز ارتقاء پیدا کند این اساس مسئله است. اگر مردم دنبال رئیس‌جمهور می‌خواهند دنبال نماینده مجلس می‌گردند یا دنبال دیگر کسانی هستند که می‌خواهند آنها را با انتخاب تعیین کنند، در پی آن هستند که انسان‌های کارآمدی را بر اریکه مسئولیت بنشانند تا آنها بتوانند، سطح کارآمدی را افزایش دهند و مشکلات مادی و معنوی مردم را حل کنند؛ این خواست مردم است. (مقام معظم رهبری ۱۳۸۳/۷/۲۴)

بی‌شک بهترین راهکار برای شکل‌گیری حکومت کارآمد این است که با مشارکت فعالانه از یک سو و انتخاب ناشی از بصیرت و آگاهی و نه

احساسات محض و از سوی دیگر بهترین گزینه‌ها انتخاب شوند تا در نهایت یک مجموعه‌ای از نهادهای کارآمد که دغدغه اصلی آنان حل مشکلات مردم باشد، شکل بگیرد؛ چراکه رمز موفقیت و کارآمدی در برخورداری از مشارکت

و حمایت همه‌جانبه تمام اقشار مردم است.



که حوزه یا جامعه مدرسین،روحانیونی را که در دوره جدید برگزیده شده و روانه مجلس می‌شوند، در این فرصت در قم یا در شهر دیگری جمع‌کند و به آن‌ها آموزش‌های تخصصی بدهد؛ مثلاً آموزش برنامه‌ریزی بدهد، آموزش قانون‌گذاری بدهد، مشکلات موجود در مجلس را به آن‌ها یادآوری کند، آگاهی‌های قانونی و اطلاعاتی بدهد که حداقل این ۱۰–۱۵ نفری که به‌عنوان ملیسین در مجلس حضور دارند، از حوزه و روحانیت آبروداری کنند.

من در پرازنزت عرض کنم که مثلاً در برخی از کشورهای اروپایی، چون احزاب لیست می‌دهند و لیست‌شان روانه مجلس می‌شود، این حزب می‌داند که این ۲۰ کرسی در پارلمان آینده مال آن‌هاست. از همان ابتدا طی ۲ سال به نمایندگان و افرادی که قرار است، این کرسی‌ها را پر کنند، آموزش‌های حقوقی و سیاست خارجی آموزش می‌دهند. اگر نهادهای متولی حوزه به این موضوع توجه نکنند، چند اتفاقی می‌افتد؟ روحانیونی که بی‌تجربه هستند و یا سواد اندکی دارند، به‌جای این‌که در مجلس تأثیرگذار باشند، بی‌تأثیر می‌شوند و تبدیل به بازی در احزاب و جناح‌های سیاسی می‌شوند. درحالی‌که قرار بود، طبق فرمایشات امام <sup>علیه السلام</sup>، روحانیون در عرصه حکومت‌داری وارد احزاب نشوند؛ بلکه نسبت به احزاب سیاسی پدري کنند و یا حداقل برادر بزرگی کنند و تبدیل به برادر کوچک و بازی در آن احزاب نشوند. اگر نهادهای متولی حوزه بتوانند، آموزش‌های لازم را به روحانیون منتخب مجلس بدهند، آنها می‌توانند، نقش بیشتری در روند قانون‌گذاری در ایران انجام دهند و موجب تسهیل حکمرانی در ایران شوند و در نهایت جلوی بی‌برنامگی، خالهای علمی، تجربی و تخصصی آن‌ها را بگیرند و از طریق آموزش و مراودات مستمر این نقیصه را رفع کنند.

**ضرورت حضور روحانی در مجلس**

اولاً حضور در انتخابات یک حق شهروندی است؛ یعنی بر اساس دموکراسی، اگر یک دانشگاهی می‌تواند، در انتخابات شرکت کند و به‌عنوان منتخب روانه قدرت شود، خوب روحانی هم، به‌عنوان شهروندی صاحب این حق هست؛ یعنی توصیه به ترک این حق، خلاف اصول دموکراسی است.

این یک دلیل است.

دوم اینکه به نظر من، حتماً مجلس باید شاهد حضور برخی از روحانیون در درون خودش باشد؛ چون اگر نباشد، کسی تسلط بر فقه ندارد، کسی نمی‌تواند جلوی خروج، مطابق با عدم مطابقت قوانین و شریعت را بگیرد. به نظر من قانون باید قبل از ورود به شورای نگهبان، پختگی را در انطباق بر شریعت پیدا کند؛ البته به‌شرط این‌که روحانیونی که روانه مجلس می‌شوند، کسانی باشند که آسیب‌هایی که گفتیم را نداشته باشند؛ و آلا اگر مثلاً روحانیون کم‌سواد و بی‌تجربه روانه مجلس شوند و آنجا هم به‌جای این‌که تأثیر بگذارند، تبدیل به بده و بستان احزاب و فراسکسیون‌های قدرت‌مند در مجلس شوند، در این صورت اگر ولی، بهتر است.

ولی بحث این است که چه کنیم کسانی که به‌عنوان ملیسین، معممین و روحانیون روانه مجلس می‌شوند، بتوانند هم وظیفه حوزه انتخاباتی و مشکلات شهر و روستای‌شان را حل کنند، دوم این‌که انتظارات نظام روحانیت را برآورده کنند و سوم این‌که نقش بیشتری در فرآیند اسلهمی‌سازی در حکومت دینی ایفا کنند. انتظار ما از یک روحانی طراز مجلس این است؛ «اولاً اگر قرار است، برو و مثل بقیه نمایندگان به آسیب‌های نمایندگی و آسیب‌های ساختار قدرت مبتلاشود؛ یعنی فقط کار لابی‌گری کند، فقط کار پیدا کردن شغل و وام و کار برای این و آن را انجام دهد و رابطه او با نهادهای قدرت فقط تأمین این لابی‌ها باشد، به نظر من، این در شان و منزلت روحانیت نیست و روحانیت باید خودش را از این ضلأ منسلخ کند.

«آیا رادار مختلف مجلس شورای اسلامی این انتظار برآورده شد؟

● البته ببینید ما نمی‌خواهیم بگوییم که روحانیونی در چنین طرازی وجود نداشته‌اند؛ ولی من احساس می‌کنم، هرچه جلوتر آمدیم، از آن روحانی نماینده طراز فاصله گرفتیم. ما باید روحانیونی را برای مجلس انتخاب کنیم که بتوانند، این سه سطح را برآورده کنند. حتی به نظر من مثلاً جامعه مدرسین در انتخاب کسانی که حداقل از قم انتخاب می‌کند و حمایت می‌کند، روحانیونی باشند که از این سطح از طراز برخوردار باشند؛ و الا من می‌خواهم بگویم که اگر روحانی با این مختصات روانه مجلس نشود، هیچ تفاوتی با الباقی و همین‌طور هیچ تفاوتی با نبودنش هم ندارد؛ البته ما نمی‌خواهیم به نمایندگان غیرروحانی جسارت کنیم. آن‌ها هم طبیعتاً باید نمایندگان طرازی باشند که مورد انتظار ما هستند؛ اما ما فعلاً به‌صورت تخصصی راجع به طیفی صحبت می‌کنیم که این لباس و این عمامه، سطوح انتظار از آن‌ها را افزایش داده است.



ابتدا گفتم که باید نیازهای حوزه انتخاباتی خودشان را پاسخ دهند، احساس می‌کنند، باید در کمیسیون‌هایی شرکت کنند که میزان چانه‌زنی و لابی‌گری آن‌ها را افزایش دهد و از آن طریق بهتر می‌توانند، حوزه انتخابی خودشان را مدیریت کنند؛ درحالی‌که دانش آن‌ها اقتضاء می‌کرد، روانه کمیسیون‌هایی شوند که مرتبط با حوزه تخصصی این‌ها است. من فکر می‌کنم، این دو موضوع دو آسیب جدی به روحانیت در مجلس زده است.

اول این‌که کت و شلواری‌ها و مک‌لaha می‌گویند: این‌ها هم مثل ما، به دنبال دغدغه‌های لابی‌گری و رفع حوائج محیط حوزه انتخابی خودشان هستند و هیچ تفاوتی با ما ندارند. درصورتی‌که روحانیت باید علاوه بر پاسخ به مطالبات و خواسته حوزه انتخابی خودشان، یک اهداف بالاتری را در نظر بگیرند. انتظار ما از یک روحانی در مجلس، بالاتر از یک کت و شلواری است که مثلاً فرضاً ریاضی محض یا شهرسازی خوانده است.

دوم اینکه ما انتظار داریم، روحانیت علاوه بر اینکه باید به دانش خودش احترام بگذارد، باید به تخصص دیگران هم احترام متقابل بگذارد و در هر حوزه‌ای ورود غیرکارشناسی نکند؛ چون مطالعات کنونی نشان می‌دهد، ورود غیرتخصصی روحانیون در مباحث غیرتخصصی خودشان، به مجموعه روحانیت صدمه زده است.

«**حوزه در اینجا چه باید‌کند و چه وظیفه‌ای در قبال این جمع از نمایندگان دارد؟**

● من فکر می‌کنم حوزه خود باید یک رسالتی برای خودش تعریف‌کند که به این دست از نمایندگان که ملیس هستند، آموزش‌های لازم را بدهد. ببینید تا الان حوزه وزیر خارجه را به قم دعوت می‌کند، جامعه مدرسین، دبیر شورای عالی امنیت ملی را به قم دعوت می‌کند؛ حتی رئیس‌جمهور را می‌آورد، تک تک وزراء را هرزگاهی می‌آورد؛ اما تا حالا شنیده‌اید که مثلاً جامعه مدرسین یا آیت‌الله اعرافی از روحانیون حاضر در مجلس در دوره نهم دعوت کرده باشد و آن‌ها را به قم بیاورد و با آن‌ها گفت‌وگوی رو در رو بکند و بگوید: شما که در مجلس هستید، غیر از این‌که پیگیری‌های محلی می‌کنید، چه نسبتی با رسالت حوزوی ما دارید؟ من فکر می‌کنم، اولین اقدامی که باید مثلاً آیت‌الله اعرافی یا جامعه مدرسین بکند، دیدارهای دوره‌ای با نمایندگان روحانی در مجلس است؛ به کارکرد آن‌ها توجه کند و ببیند که در چه کمیسیون‌هایی هستند، حرف‌هایی را که در کمیسیون‌ها می‌زنند، مطالعه بدوی کند، آن‌ها را بررسی کند و ببیند که آیا این‌ها واقعاً نمایندگی حوزه را دارند یا ندارند؟ این توصیه که مربوط به کل چهار سالی است که نمایندگان روحانی در مجلس حضور دارند.

**لزوم آموزش‌های تخصصی به روحانیون منتخب مجلس**
من یک پیشنهاد متقدم‌تری هم دارم. تاریخ دقیق انتخابات ۱۱ اسفند است. خوب معمولاً تا سیزدهم مشخص می‌شود که چه کسی برنده و چه کسی بازنده است. تشکیل مجلس بعدی فکر می‌کنم، به اوایل خرداد موکول می‌شود و در این میان، چند ماه فاصله است. پیشنهاد من این است

نماینده هستند، نه عقل آن‌ها؛ یعنی عقل‌شان را نمی‌خواهند که در رفع مشکلات بزرگ اقتصادی به آن‌ها کمک کند. این‌ها رأی نمایندگان را می‌خواهند و کاری با عقل آن‌ها ندارند؛ به‌همین دلیل وقتی نماینده‌ای وقت می‌گیرد و یا حتی وزیر را استیضاح می‌کند، بخشی از دلایل استیضاح او این است که به برخی از درخواست‌های این نماینده برای رفع نیازمندی‌های وکلایش پاسخ مثبت نداده است؛ یعنی می‌خواهم بگویم که عیب این ساختار فقط از طرف نماینده روحانی و غیرروحانی نیست؛ بلکه مشکل سیستمی هم وجود دارد که بعداً به آن اشاره می‌کنم. بنابراین ما باید به روحانیونی که به مجلس می‌روند، این نکته را تذکر دهیم که نقش شما در نمایندگی یا نقش شما در پارلمان حکومت دینی، فقط رفع نیازمندی‌های شخصی و گروهی موکلین شما نیست؛ بلکه شما رسالت بالاتری دارید و آن، جریان مساعدت و شرعی کردن امور یا شرعی کردن قوانین و دینی کردن زندگی مردم است.

پس جمع‌بندی ما برای آسیب اول این‌طور شد که روحانی که معمولاً در اثر ارتباطات اجتماعی‌اش برگزیده می‌شود و روانه مجلس می‌شود، او فقط به دنبال رفع نیازهای شخصی و جمعی موکلین است و رسالت قانون‌گذاری و رسالت ملی و فراملی برای خودش قائل نیست و ارتباط او با ساختار قدرت هم، از همین زاویه تحلیل می‌شود و یک رسالت بالاتری برای خودش ندارد.

ب) مشکل روحانیونی که به مجلس می‌روند، این است که آنها به‌خاطر این‌که فقه بلد هستند و تنها دانش تخصصی آن‌ها تسلط بر آموزه‌های فقه است، تصور می‌کنند که همه چیز بلد هستند و لازم است، نسبت به هر چیزی اظهار نظر کنند. شما وقتی وارد کمیسیون‌های تخصصی مجلس می‌شوید و به طرح یک بحثی می‌پردازید، خیلی از کسانی که تخصصی در آن بحث ندارند، اصلاً اظهار نظر نمی‌کنند؛ ولی کافی است که یک روحانی در کمیسیون حضور داشته باشد، امکان ندارد که اظهار نظر نکند. خوب شما باید مرزهای دانش را بشناسید و به تخصص‌گرایی احترام بگذارید. صرف این‌که شما فقه خوانده‌اید، دلیل بر این نیست که در هر موضوعی که خارج از تخصص شما هم هست، اظهار نظر کنید.

عطف به این مشکل فعلی و مشکل دوم، شما اگر بررسی کرده باشید، متوجه می‌شوید که چرا وقتی روحانیون ما روانه مجلس می‌شوند، به کمیسیون‌هایی که در حوزه تخصص‌شان هست، وارد نمی‌شوند؛ مثلاً وارد کمیسیون‌های آموزش و پرورش، کمیسیون قضایی و کمیسیون فرهنگی نمی‌شوند و به کمیسیون کشاورزی و کمیسیون‌های اقتصادی و کمیسیون‌های برنامه و بودجه می‌روند.

«**چرا کمیسیون‌های قضایی ما در مجلس مورد استقبال روحانیون قرار نمی‌گیرند و برخی مواقع نمایندگان اقلیت‌های مذهبی روانه این کمیسیون‌ها می‌شوند؟**

● جواب به این سؤال یک علت دارد و یک آسیب. یک علتش این است که روحانیون بر اساس اشکالی که در

# مجلس مهم‌ترین جایگاه در امتداد رسالت مذهبی و دینی روحانیت

گفت‌وگو با عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه فرهنگی و اندیشه اسلامی

مجلس باید شاهد حضور برخی از روحانیونی باشد تا جلوی خروج، مطابقت یا عدم مطابقت قوانین و شریعت را بگیرد. به نظر من قانون باید قبل از ورود به شورای نگهبان، پختگی را در انطباق بر شریعت پیدا کند؛ البته به‌شرط این‌که روحانیونی که روانه مجلس می‌شوند، کسانی باشند که بتواند جلوی آسیب‌هایی که متوجه مجلس است به خوبی بگیرد و مصوبات مجلس را با شرع و قانون تطبیق دهد.

اما بحث این است که چه کنیم تا معممین و روحانیون روانه مجلس می‌شوند تا بتوانند هم وظیفه حوزه انتخاباتی و مشکلات شهر و روستای‌شان را حل کنند و هم انتظارات نظام روحانیت را برآورده سازند و هم نقش بیشتری در فرآیند اسلامی‌سازی در حکومت دینی ایفا کنند. انتظار ما از یک روحانی طراز مجلس این است.

هفته‌نامه افق حوزه درخصوص انتخابات با دکتر عبدالوهاب فراتی عضو هیأت علمی گروه سیاست پژوهشکده نظام‌های اسلامی پژوهشگاه فرهنگی و اندیشه اسلامی به‌گفت‌وگو نشست‌ه که حاصل آن را در متن پیش‌رو می‌خوانید.

دادند و آن‌ها روانه مجلس شدند.

پس فعلاً بحث ما به اینجا رسید که ممکن است، کسانی که الان بر کرسی مجلس نشسته‌اند، به‌اعتبارهای مختلف وارد شده باشند؛ اما نکته مهم من این است که حالا کسانی که در مجلس نشسته‌اند، دچار چه آسیب‌هایی هستند و حوزه در قبال این آسیب‌ها چه باید بکند؟ من ابتدا به دو آسیب اشاره می‌کنم و بعد به راه‌حل‌هایی که حوزه می‌تواند در پیش بگیرد برمی‌گردم.

الف) در صحیته قبل اشاره کردم که روحانیون به‌اعتبارهای پنج‌گانه وارد مجلس می‌شوند؛ ولی ظاهراً آن اعتباری که عرض کردم، مردم به‌خاطر حضورشان در محل و یا در منطقه و ارتباط وثیقی که با مردم دارند، آن نقش بیشتری در انتخاب شدن و روانه شدن آن‌ها به مجلس دارد. اگر از آن زاویه شروع کنیم، در واقع می‌توانیم در مورد آسیب بحث کنیم.



ببینید معمولاً روحانیونی که از شهرها یا شهرستان‌های کوچک روانه مجلس می‌شوند، در واقع مردم آن منطقه از روحانیونی که انتخاب می‌کنند، انتظار ندارند که برای آن‌ها قانون‌گذاری کنند. مردم از روحانی بیشتر انتظار دارند که لابی‌گری کند و مشکل آن‌ها را در محل حل کند؛ مثلاً پسرشان می‌خواهد سر کار برود، برای او کار پیدا کند و یا جاده روستای آن‌ها را آسفالت کند. مردم بیش از این به دنبال منفعت عام نیستند؛ البته شاید بگویید که این اشکال، اشکال همه نمایندگان در مجلس است؛ یعنی شخصی‌ها هم که روانه مجلس می‌شوند، مردم مطالبه قانون‌گذاری ندارند؛ ولی تفاوتی که یک شخص کت و شلواری با روحانی دارد، این است که مثلاً کت و شلواری قبلاً شهردار یا فرماندار بوده و راه رفق مشکل مردم را بلد است؛ اما یک روحانی بدون این تجربه در یک موقعیتی قرار می‌گیرد که باید این مطالبات را برطرف کند. به‌همین دلیل یک روحانی وارد یک بازی بسیار پیچیده و خطرناکی می‌شود که ممکن است، اصل هویت صنفی‌اش را تحت‌الشعاع قرار دهد. حالا اگر از این زاویه به رابطه و انتظار مردم از روحانی نگاه کنیم، پس یک روحانی که در محل به‌عنوان نماینده انتخاب می‌شود، فقط کارکرد رفع حوائج پیدا می‌کند و وقتی روانه تهران می‌شود، کار اصلی یک روحانی ارتباط با وزراء برای حل مشکل وکلا در محل است؛ البته این فقط عیب روحانی نیست. عرض کردم که عیب همه است و از طرفی هم، عیب نمایندگی نیست؛ بلکه عیب ساختار است؛ یعنی در واقع ساختار قدرت در ایران به‌گونه‌ای چیده شده که وزراء نیازمند به رأی

## انتخابات و نقش مردم در کارآمدی حکومت

...ادامه از صفحه قبل

و در نتیجه می‌تواند در جهت بهبود عملکرد و کارآمدی آن گام بردارد و در نهایت، یکی از اموری که به تقویت، دوام و استمرار حکومت کمک می‌کند، مشارکت فعالانه در انتخابات مختلف است و به‌همین دلیل امام خمینی <sup>علیه السلام</sup> همواره بر وجوب مشارکت در انواع انتخابات تأکید داشتند؛ از جمله می‌فرمودند: «یکی از وظایف مهم شرعی و عقلی ما برای حفظ اسلام و مصالح کشور، حضور در حوزه‌های انتخابیه و رأی دادن به نمایندگان صالح کاردان و مطلع بر اوضاع سیاسی جهان و سایر چیزهایی (است) که کشور به آنها احتیاج دارد…» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۱۸، ص ۳۳۶)؛ «به زن و مرد و آن کسی که به—حد رأی دادن قانونی رسیده، واجب است … رأی بدهند … باید همه شما، همه ما، زن و مرد، هر مکلف همان‌طور که باید نماز بخواند، همان‌طور باید سزوشن خودش را تعیین کند.» (امام خمینی، ۱۳۷۸، ج ۱۵، ص ۲۸).

مشارکتشان هم— اصل مشارکت‌شان، اندازه مشارکت‌شان— مسلماً در این قوت مَلّی تأثیر دارد.» (مقام معظم رهبری ۱۳۰۷/۱).

بنابراین انتخابات «مؤثرترین وسیله برای این است که هر فردی بتواند، آرمان‌ها و خواست‌ها و مطلوب خود را در قالب اجرایی قرار دهد و آن را به تحقق نزدیک کند…» کسی که فکر می‌کند، برای تحقق خواست‌ها و آرزوها و گشودن گروه‌های مهمی که برای شما در زندگی مطرح است، مناسب و شایسته است، وقتی او را انتخاب کردید، در واقع بلندترین قدم را برداشته‌اید، برای اینکه این مشکلات را بین ببرد.» (مقام معظم رهبری ۱۳۰۷/۲).

### منابع

- امام خمینی، صحیفه امام ، تهران: مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام، ۱۳۷۸.
- امام خمینی، صحیفه نور، تهران: وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۴۱.
- حییم، سلیمان، فرهنگ حییم، فرهنگ معاصر، تهران، ۱۳۷۲.
- نظریور، مهدی، آشنایی با قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، قم: نشر معارف، ۱۳۹۸.
- آقابخی، علی، فرهنگ علوم سیاسی، انتشارات چاپار، تهران، ۱۳۷۹.
- قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.





به مناسبت دهمین سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی صادر شد

## راه حل مشکلات کشور عمل جامع به الگوی عملیاتی اقتصاد مقاومتی

مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه به مناسبت ۲۹ بهمن روز اقتصاد مقاومتی و کارآفرینی و دهمین سالگرد ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی اسوی رهبر معظم انقلاب؛ امام خامنه ای و همچنین در آستانه برگزاری انتخابات مجلس خبرگان رهبری و مجلس شورای اسلامی، بیانیه ای بدین شرح صادر کرد.

و حتی بی‌اثر خواهد شد. چالش درونی عبارت از عیوب ساختاری و ضعف‌های مدیریتی است. مهم‌ترین عیوب، وابستگی اقتصاد به نفت، دولتی بودن بخش‌هایی از اقتصاد که در حیطه وظایف دولت نیست، نگاه به خارج و نه به توان و ظرفیت داخلی، استفاده اندک از ظرفیت نیروی انسانی کشور، بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن، و سرانجام عدم ثبات سیاست‌های اجرایی اقتصاد و عدم رعایت اولویت‌ها و وجود هزینه‌های زائد و حتی مسرفانه در بخش‌هایی از دستگاه‌های حکومتی است. نتیجه این‌ها مشکلات زندگی مردم از قبیل بیکاری جوان‌ها، فقر درآمدی در طبقه ضعیف و امثال آن است. راه‌حل این مشکلات، سیاست‌های اقتصاد مقاومتی است که باید برنامه‌های اجرایی برای همه بخش‌های آن تهیه و با قدرت و نشاط کاری و احساس مسئولیت، در دولت‌ها پیگیری و اقدام شود. (بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی) در پایان از خداوند متعال مسئلت داریم که با عنایت ویژه موجب حضور حداکثری مردم عزیز ایران اسلامی و انتخاب افراد اصالح را در انتخابات پیشرو برای تحقق این مطالبات رهبر معظم انقلاب فراهم نماید و شاهد به ثمر نشستن اهداف متعالی امام راحل علیه السلام و شهدای والا مقام انقلاب اسلامی تا ظهور منجی بشریت حضرت حجت ارواحنا فداه باشیم، انشاءالله.

والسلام علیکم ورحمه‌الله

مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه/ ۲۹ بهمن ۱۴۰۲

کارشناسی خود را به مسئولین و نهادهای حاکمیتی به‌ویژه دولت و مجلس به‌صورت حضوری و مکتوب بارها ارائه دادند اما هم‌چنان رویکرد غلط اقتصادی در سالیان گذشته و سال‌های اخیر نتوانسته است مشکلات اساسی کشور خصوصاً در عرصه تورم افسار گسیخته را حل کند بلکه بالعکس در سال مهار تورم و رشد تولید شاهد افزایش تورم و واردات در برخی عرصه‌ها به جهت سیاست‌های غلط اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم. امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

امید است کمیسیون اقتصادی مجلس خبرگان رهبری و کمیسیون‌های مرتبط در مجلس شورای اسلامی در فرصت باقی مانده و در دور جدید با انگیزه مضاعف، ورود افراد اصالح و معتقد به اقتصاد مقاومتی بتواند تحول اساسی و بنیادین در عرصه اقتصادی ناشی از ساختار معیوب و نامتوازن بودجه‌ریزی در کشور، وادادگی ارزی، خلق پول و انحصارات شدیم.

است؛ مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه به این باور هست که همچنان تنها راه‌حل برون‌رفت از مشکلات اقتصادی کشور و معیشتی مردم، درک صحیح از این سیاست‌ها و برنامه‌ریزی اجرایی با زمان‌بندی مشخص برای عمل جامع به الگوی عملیاتی اقتصاد مقاومتی است؛ متأسفانه به‌رغم برخی دستاوردهای کلان اقتصادی و خدمات رفاهی که نظام اسلامی توانسته است به آن دست یابد، هم‌چنان به جهت اجرای نسخه‌های ناشی از اندیشه‌های اقتصادی لیبرال حتی در دولت و مجلس فعلی شاهد تحول اساسی و بنیادین به نفع معیشت عموم مردم و جلب رضایت کامل رهبر معظم انقلاب با محوریت سیاست‌های اقتصاد مقاومتی در این عرصه نیستیم؛ این مهم ضرورت توجه ویژه دولت‌مردان و نمایندگان مجلس به اهمیت این سیاست‌ها را بیش از گذشته تبلور و تجلی داده است؛

مرکز راهبری اقتصاد مقاومتی حوزه‌های علمیه متشکل از اساتید اقتصادی اسلامی مراکز و نهادهای علمی و پژوهشی حوزوی در موضوعات مختلفی همچون قانون بانکداری کشور؛ بازار سرمایه، وادادگی ارزی؛ مولدسازی، خصوصی‌سازی، خلق پول توسط بانک‌های خصوصی؛ بنگاهداری بانک‌ها؛ وضعیت نابسامان قیمت خودرو؛ نحوه واگذاری و ساخت مسکن؛ انحصارات؛ برنامه هفتم توسعه، مردمی‌سازی اقتصاد، برنامه و بودجه سالیانه کشور و ده‌ها موارد دیگر نظرات تخصصی و هشدارهای

ایران اسلامی با استعدادهای سرشار معنوی و مادی و ذخائر و منابع غنی و متنوع و زیرساخت‌های گسترده و مهم‌تر از همه، برخورداری از نیروی انسانی متعهد و کارآمد و دارای عزم راسخ برای پیشرفت، اگر از الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمده از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است، پیروی کند، نه‌تنها بر همه مشکلات اقتصادی فائق می‌آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام‌عیار در برابر این ملت بزرگ صفت‌آزایی کرده، به شکست و عقب‌نشینی وا می‌دارد، بلکه خواهد توانست در جهانی که مخاطرات و بی‌اطمینانی‌های ناشی از تحولات خارج از اختیار، مانند بحران‌های مالی، اقتصادی، سیاسی و ... در آن رو به افزایش است، با حفظ دستاوردهای کشور در زمینه‌های مختلف و تداوم پیشرفت و تحقق آرمان‌ها و اصول قانون اساسی و سند چشم‌انداز ۲۰ ساله، اقتصاد متکی به دانش و فناوری، عدالت‌بنیان، درون‌زا و برون‌گرا، بویا و پیشرو را محقق سازد و الگویی الهام‌بخش از نظام اقتصادی اسلام را عینیت بخشد. (مقدمه سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی: رهبر معظم انقلاب ۱۳۹۲/۱۷/۲۹)

اکنون بعد از گذشت یک دهه از ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی که به عنوان نسخه نجات‌بخش در مقابل جنگ تمام‌عیار اقتصادی دشمن از طریق تقویت نقاط قوت و رفع نقاط ضعف داخلی اقتصاد ایران از جانب رهبر معظم انقلاب اسلامی ارائه شده

در بیست‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی شیخ طوسی مطرح شد

## بزرگان دین در مواجهه فکری با بیگانگان همواره در خط مقدم بوده‌اند



بیست‌وپنجمین جشنواره بین‌المللی شیخ طوسی علیه السلام و تجلیل از پژوهشگران و صاحبان آثار پرتیر پژوهی جامعه‌المصطفی، با سخنرانی آیت‌الله ارکانی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه و حجت‌الاسلام والمسلمین عباسی رئیس جامعه‌المصطفی، ۲۷ بهمن در سالن قدس مجتمع امام خمینی علیه السلام قم برگزار شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله ارکانی در این جشنواره، بر اهمیت توجه به ابعاد علمی و اخلاقی شخصیت‌های تراز اسلام تصریح و اظهار کرد: پیشتازی در صحنه‌های مختلف عقیدتی از جمله امتیازات پیروان اهل‌بیت علیهم‌السلام و از برجسته‌ترین امتیازات علمای دین است؛ بزرگان دین در مواجهه فکری با بیگانگان، همواره در خط مقدم دفاع از ارزش‌ها و اندیشه‌های ناب اسلامی و زیرساخت‌های تمدنی اسلام قرار داشتند. عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، با بیان اینکه علما در تمام اعصار در خط مقدم دفاع از اسلام و مبانی اسلام و اندیشه‌های قرآنی و اسلامی حضوری فعال داشتند، اظهار کرد: در عصر ما نخستین نخله‌ای که به سوی جهان اسلام هجوم آورد، گرایش داروینیسیم بود که در اوایل قرن بیستم و کمی پیش از آن، جهان را به خود مشغول ساخت و امواج آن به جهان اسلام رسید.

آیت‌الله ارکانی با بیان اینکه بعد از انقلاب اسلامی مواجهه‌های اندیشه‌ای و فلسفی به سمت مواجهه در عرصه فلسفه سیاسی سوق پیدا کرده است، اظهار کرد: عمده درگیری‌ها و رویارویی‌ها بعد از انقلاب اسلامی، در حوزه اندیشه سیاسی شکل گرفته است و علمای فلسفه سیاسی اسلام نیز، در رویارویی با فلسفه سیاسی غرب، دست بالا را داشته و توانستند، در عین دفاع از فلسفه سیاسی اسلام، آن را احیا و پیاده کنند و نقشه‌های شوم

### فراخوان مقاله همایش بین‌المللی علامه سیدعلی طباطبایی علیه السلام

فراخوان مقاله همایش بین‌المللی صاحب ریاض، علامه سیدعلی طباطبایی علیه السلام در محورهای اصلی: اوضاع اجتماعی، سیاسی و فرهنگی زمانه طباطبایی، اصول فقه، فقه، علم درایه، حدیث و رجال و مباحث تاریخی آغاز شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، مهلت ارسال چکیده: ۲۰ اسفند ۱۴۰۲، مهلت ارسال اصل مقالات: ۳۱ خرداد ۱۴۰۳ و زمان برگزاری همایش: ۲۲ و ۲۳ فروردین ۱۴۰۴ خواهد بود.

کسب اطلاعات بیشتر و ارسال مقاله از طریق rihu.ac.ir میسر خواهد بود.

### فراخوان مقاله همایش ملی «مطالعات نظری- دینی علوم زیستی و زیست‌فناوری»

هسته مطالعات دینی زیست‌فناوری و مهندسی ژنتیک مرکز رشد و نوآوری پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی، فراخوان مقالات نخستین همایش ملی «مطالعات نظری- دینی علوم زیستی و زیست‌فناوری» را منتشر کرد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، دکتر ابوالفضل میرزاپور ارمنکی، دبیر علمی همایش ملی مطالعات نظری- دینی علوم زیستی و زیست‌فناوری، ضمن اعلام این خبر، با اشاره به تحولات و پیشرفت‌های فناورانه در حوزه زیست‌فناوری و علوم زیستی و ازگذاری قابل توجه این تحولات بر کیفیت زندگی انسان و همچنین خطرات احتمالی برخی از نوآفرینی‌های زیستی بر فرآیندهای زیستی و محیط زیستی، گفت: هدف از برگزاری این همایش، مقدمه‌سازی برای شکل‌گیری ادبیات علمی پیرامون مطالعات نظری و مطالعات دینی در علوم زیستی و زیست‌فناوری و هم‌افزایی اندیشمندان، پژوهشگران و نخبگان این حوزه به‌منظور تسهیل تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری ملی در این حوزه است.

وی با اشاره به اینکه این همایش در اردیبهشت‌ماه سال آینده در تهران و قم برگزار خواهد شد، درباره فعالیت‌های دیرخانه همایش تاکنون، گفت: به‌منظور تبیین ایده و محورهای همایش تا امروز بیش از پنج جلسه هم‌اندیشی و یک جلسه کمیته علمی به همراه اعضای اصلی کمیته علمی همایش برگزار شده است. دبیر علمی همایش از تودین ۱۱ محور برای ارسال مقاله به دبیرخانه همایش ملی مطالعات نظری دینی علوم زیستی و زیست‌فناوری خبر داد و گفت: ۱. فلسفه علوم زیستی بر اساس حکمت اسلامی ۲. الهیات و زیست‌فناوری ۳. حقوق و زیست‌فناوری ۴. اخلاق و زیست‌فناوری ۵. فقه و زیست‌فناوری ۶. زیست‌فناوری و تمدن ۷. زیست‌فناوری و فرهنگ ۸. زیست‌فناوری و امنیت ملی ۹. زیست‌فناوری و اقتصاد ۱۰. زیست‌فناوری و مدیریت و حکمرانی ۱۱. آینده‌پژوهی زیست‌فناوری از محورهای این همایش هستند.

دکتر میرزاپور با اعلام اینکه این همایش نیمه دوم اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۳ در تهران و قم برگزار می‌شود، اظهار کرد: پژوهشگران داخلی و خارجی می‌توانند، چکیده مقالات خود را تا ۲۹ اسفند ۱۴۰۲ و همچنین متن کامل مقالات را تا ۳۰ فروردین سال آینده به دبیرخانه این همایش ارسال و برای اطلاع از عناوین کامل محورها و اطلاعات این همایش، به پایگاه رسمی این همایش به آدرس www.inandin.ir مراجعه کنند.

### تمدید مهلت ثبت‌نام آزمون کارشناسی ارشد دانشگاه معارف

مهلت ثبت‌نام آزمون ورودی اختصاصی کارشناسی ارشد دانشگاه معارف سال ۱۴۰۳ تمدید شد.

به گزارش خبرگزاری حوزه، پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد سال ۱۴۰۳ دانشگاه معارف اسلامی (با شرایط جدید) تا ۱۶ اسفند ۱۴۰۲ تمدید شد. تاریخ برگزاری آزمون جمعه ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۳ خواهد بود. برای مشاهده شرایط ثبت‌نام و دریافت دفترچه به سایت دانشگاه مراجعه شود.

### فراخوان ثبت‌نام مبلغان در طرح ملی «انسان مسئول»

فراخوان ثبت‌نام مبلغان در طرح ملی «انسان مسئول» با هدف نهضت گسترش معارف امر به معروف و نهی از منکر و اقامه و احیای امر به معروف و نهی از منکر در مساجد و محلات اعلام شد.

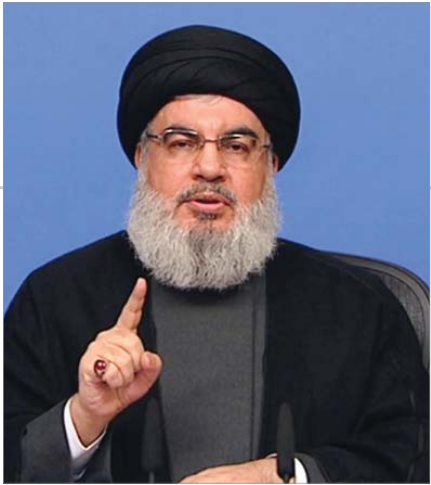
به گزارش خبرگزاری حوزه، طرح ملی «انسان مسئول»، از سوی ستاد راهبری امر به معروف و نهی از منکر حوزه‌های علمیه و با همکاری نهاد‌های حوزوی؛ از جمله معاونت تبلیغ و امور فرهنگی جامعه‌الزهرا علیها‌السلام برگزار می‌شود.

این طرح جهت توانمندسازی مبلغان و ویژه مبلغین و مربیان (خواهر و برادر) در نظر گرفته شده است و به‌منظور نهضت گسترش معارف امر به معروف و نهی از منکر و اقامه و احیای امر به معروف و نهی از منکر در مساجد و محلات اجرایی می‌شود. مهلت ثبت‌نام تا ۳۰ بهمن ۱۴۰۲ است و علاقه‌مندان برای کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند با شناسه پشتیبان @ensanemasoul در پیام‌رسان ایتا در ارتباط باشند.



کانال هفته‌نامه افق حوزه  
در پیام‌رسان‌های سروش و ایتا  
@ofogh\_howzah





دبیرکل حزب‌الله لبنان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را پشتیبان واقعی تمامی جریان‌های مقاومت در فلسطین، لبنان و منطقه دانست و هشدار داد: اگر رژیم صهیونیستی به فکر گسترش جنگ باشد، حزب‌الله هم مقابله به‌مثل خواهد کرد.

به گزارش خبیرگزاری رسا، حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله دبیرکل حزب‌الله، ۲۴ بهمن در مراسم گرامی‌داشت روز جانباز، گفت: امروز همه اسرای ما به‌لطف خداوند و به‌برکت فداکاری‌های مقاومت آزاد شدند. ما روز پاسدار و این عید را به برداران‌مان در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران تبریک می‌گوییم که از ابتدا حامی قدرتمند همه جنبش‌های مقاومت بودند. این‌که امروز محور مقاومت در موضع قدرت قرار دارد، به‌برکت همین انقلاب اسلمی است که در چنین روزهایی (۲۵ سال قبل) پیروز شد.

دبیرکل حزب‌الله، با بیان اینکه مسئولیت ما حفظ دستاوردهایی است که شهدا و جانبازان رقم زده‌اند، گفت: منطقه درگیر تحولات فلسطین اشغالی و به‌ویژه غزه است. حجت‌الاسلام والمسلمین سید حسن نصرالله تصریح کرد: این فداکاری‌هایی که مردم ما رقم زده‌اند و خون‌هایی که فدا شده، دستاوردهای حقیقی زیادی محقق کرده است و مسئولیت ما، محافظت از این دستاوردهاست. جانبازان و اسرا اولین کسانی هستند که از این دستاوردها محافظت می‌کنند؛ زیرا آنها در تحقق این دستاوردها

در سفر هیئت حوزوی به واتیکان برگزار گردید

## گفت‌وگوهای ادیانی حوزه علمیه قم با واتیکان

گفت‌وگوهای ادیانی حوزه علمیه و فرانسیسکن‌های واتیکان در مقر فرانسیسکن‌ها، در شهر آسیری ایتالیا، از مقدس‌ترین شهرهای مسیحیت کاتولیک برگزار گردید.

به گزارش سرویس بین‌الملل خبیرگزاری حوزه، هیأت اعزامی حوزه‌های علمیه متشکل از آیت‌الله محسن فقهی عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، حجت‌الاسلام والمسلمین رحیمیان مسئول دبیرخانه شورای عالی حوزه‌های علمیه، حجت‌الاسلام والمسلمین ملانوری معاون تبلیغ حوزه‌های علمیه، حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری معاون ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه و حجت‌الاسلام والمسلمین امین‌دین مسئول دفتر ادیان و مذاهب حوزه‌های علمیه در این دور گفت‌وگوها با هیأت عالی فرانسیسکن‌ها، متشکل از عالی‌جناب توماس شیمشاک دبیرکل فرانسیسکن‌ها، برادر سیلوستر بزآن استاد دانشگاه و مسئول سابق گفت‌وگوهای ادیانی فرانسیسکن‌ها و برادر آندره مترجم رسمی عالی‌جناب پاپ فرانسیس، در خلال جلسات متعددی به گفت‌وگو‌نخستند.

در این دور از گفت‌وگوها که به دعوت رسمی فرانسیسکن‌های واتیکان انجام شد، عرصه‌ها و ظرفیت‌های مشترک اسلام و مسیحیت به‌ویژه مشترکات تشیع و فرانسیسکن‌ها مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت.

موضوعات مشترک مورد گفت‌وگو که صرفاً برخی از ده‌ها موضوع مشترک به‌شمار می‌رفت، عبارت بودند از: «عدالت و ظلم‌ستیزی از منظر ادیان»، «فقر و زهد دینی»، «دعا و معنوت در دیدگاه شیعه و مسیحیت»، «حقوق بشر از منظر ادیان» و «نقد حقوق بشر غربی».

استاد و علمای حاضر در این دور از گفت‌وگو، در ضمن مباحث، در عرصه‌های متنوع دیگری به تبادل نظر پرداخته و به پرسش‌های یکدیگر پاسخ گفتند.

پروفسور سیلوستر به‌شکل مبسوط ضمن تشریح تاریخ فرانسیسکن‌ها و آثار تاریخی شهر آسیری، توضیحات الهیاتی نسبت به مسیحیت و سینت فرانسیس در قالب تشریح تابلوهای نقاشی و دیوارنگاره‌ها ارائه نمود.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدحسن نصرالله تأکید کرد

# رژیم اشغالگر ریشه همه بحران‌های منطقه است

مشارکت دارند و مقاومت، بخشی از وجود آنها شده است.

**مقاومت اسطوره‌ای در ۱۳۰ روز**

وی در ادامه به تحولات غزه اشاره کرد و گفت: ۱۳۰ روز از مقاومت اسطوره‌ای رزمندگان مقاومت در غزه و قهرمانی‌های آنها که به‌حد معجزه رسیده است و صبری که در تاریخ نظیر ندارد، می‌گذرد. ۱۳۰ روز هست که در حق کودک و بزرگ و زن و مرد و همه چیز، شاهد توحش و کشتار هستیم. ۱۳۰ روز هست که شاهد مقاومت حماسی بی‌سابقه در تاریخ هستیم که اهل غزه آن را رقم زده‌اند. ۱۳۰ روز هست که شاهد شکست مفتضحانه صهیونیست‌ها هستیم؛ لذا خواستند، این شکست را با حملات وحشیانه پاسخ دهند.

دبیرکل حزب‌الله لبنان تأکید کرد: وجود «اسرائیل» برای کل منطقه یک مصیبت و فاجعه است. وجود یک «اسرائیل» قوی خطرناک بود؛ اما رژیمی که ترسناک نباشد و در برابر آن باززاندگی ایجاد شده باشد، برای مردم منطقه خطر و زیان کمتری به‌همراه دارد.

حجت‌الاسلام والمسلمین نصرالله اظهار کرد: رژیم اشغالگر ریشه همه بحران‌های منطقه بوده و تاریخ لبنان گواه آن است. اسرائیل «قوی» خطری بزرگ برای منطقه است؛ اما اسرائیل وحشت‌زده و ترسیده، خطر کمتری دارد و این (وحشت و ترس) وضعیتی است که اسرائیل بعد از سال ۲۰۰۶ تا امروز تجربه می‌کند و همین عامل است که خطر آن را برای لبنان و کشورها و ملت‌های منطقه کاهش می‌دهد.

**نباید اسرائیل پیروز از این جنگ بیرون آید**

دبیرکل حزب‌الله گفت: با توجه به آنچه در غزه می‌گذرد، منافع ملی لبنان، سوریه، اردن و مصر ایجاب می‌کند که «اسرائیل» از این نبرد شکست خورده و درهم شکسته بیرون آید. گشودن جبهه لبنان در برابر رژیم اشغالگر، در درجه نخست برای جلوگیری از پیروزی «اسرائیل» و در راستای منافع ملی لبنان است. این در حالی است

که برخی افراد در خصوص همه فداکاری‌هایی که در مقابله با دشمن صورت می‌گیرد، به‌شکلی اهانت‌آمیز برخورد می‌کنند. برخی طرف‌ها نیز هستند که بدون توجه به دستاوردها و پیروزی‌ها، قضاوت‌هایی عجولانه و شتاب‌زده می‌کنند؛ آنچه را که به دست می‌آید و محقق می‌شود، از آن به‌عنوان یک دستاورد خیالی یاد می‌کنند. وی ادامه داد: در همین حال احزابی نیز هستند که بی‌تفاوت هستند و مانند مواضع قبلی خود، گویی که کر و لال و کور هستند. گروهی ناامید نیز هست که ادعا می‌کند: حقوق بین‌الملل می‌تواند از ما حمایت کند و به این بهانه، مقاومت را به چالش می‌کشند. بنابراین بحث‌ها را نباید به یک درگیری فرقه‌ای تبدیل کرد؛ زیرا اگر چنین چیزی اتفاق بیفتد، منافع اسرائیل تأمین می‌شود.

**هدف هیئت‌های خارجی از سفر به لبنان**

حجت‌الاسلام والمسلمین سید حسن نصرالله در ادامه گفت: همه هیئت‌هایی که طرف ماه‌های گذشته به لبنان آمده‌اند، همگی یک هدف را دنبال می‌کنند که همان امنیت اسرائیل و حفاظت از آن و برقراری آتش‌بس و آرامش در مواضع صهیونیست‌ها و فراهم کردن مقدمات باگشت ۱۰۰ هزار شهروک‌نشین به شهرک‌های صهیونیست‌نشین است.

دبیرکل حزب‌الله افزود: این در حالی است که تمامی هیئت‌های غربی کاملاً تحت تأثیر این رژیم هستند و با کارت این رژیم بازی می‌کنند و آن را می‌پذیرند و صرفاً دیدگاه این رژیم را به لبنان منتقل می‌کنند و به هیچ‌وجه در برگ‌های خود، به موضوعاتی نظیر غزه، جنایت صهیونیست‌ها، گرسنگی ملت فلسطین و حملات صهیونیست‌ها به لبنان و سرزمین‌های اشغالی اشاره‌ای نمی‌کنند.

وی تأکید کرد: لبنان در موقعیتی قوی قرار دارد و می‌تواند شروط خود را تحمیل کند؛ درحالی‌که دشمن امروز مصمم‌تر و قوی‌تر از هر زمان دیگری برای مقابله با دشمن در هر سطحی از رویارویی و درگیری قرار دارد.

www.ofoghhawzah.com

## حجت‌الاسلام والمسلمین سید حسن نصرالله افزود: متأسفانه اطلاعات از طریق شبکه‌های اجتماعی به‌صورت رایگان در اختیار دشمن صهیونیستی قرار می‌گیرد و ما وظیفه داریم، به آنچه در شبکه‌های اجتماعی با هدف ارعاب مردم و تحت تأثیر قرار دادن اراده آنها منتشر می‌شود، دقت و توجه کنیم و نباید اطلاعات به‌صورت رایگان در اختیار دشمنی قرار گیرد که به‌شدت در جستجوی آن است.

**وظیفه مقاومت بازدارندگی است**

حجت‌الاسلام والمسلمین سید حسن نصرالله تأکید کرد: ما همه تحولات منطقه را رصد می‌کنیم و همه احتمالات را برای خود با می‌دانیم؛ اما در جبهه جنوب با نگاه به غزه می‌جنگیم. در نتیجه وقتی تجاوز به غزه متوقف شود، شلیک گلوله‌ها در جنوب نیز متوقف خواهند شد و در صورت توقف حملات، اگر دشمن صهیونیستی دست به هر اقدامی بزند، ما به قوانین و معادلات موجود خود باز خواهیم گشت؛ زیرا وظیفه مقاومت بازدارندگی دشمن و پاسخ‌های متناسب به آن خواهد بود.

وی در پایان تأکید کرد: هرکس ما را به گسترش جنگ تهدید کند ما نیز او را به گسترش جنگ تهدید خواهیم کرد و هرکس تصور کند، مقاومت در لبنان حتی یک لحظه احساس ترس یا سردرگمی می‌کند، سخت در اشتباه است و باید در محاسبات خود تجدید نظر کند، مقاومت امروز مصمم‌تر و قوی‌تر از هر زمان دیگری برای مقابله با دشمن در هر سطحی از رویارویی و درگیری قرار دارد.

حضور داشتند، معاون مجموعه، ضمن خوشامدگویی و یادآوری دیدار سال گذشته آیت‌الله اعرافی با پاپ فرانسیس در مقر واتیکان، ابراز کرد: تعالیم و نمادهای شیعه همیشه مورد احترام وی بوده است.

وی گفت: از گسترش تنش در جهان نگرانیم و اگرچه ریشه این تنش‌ها عمدتاً سیاسی است؛ اما رهبران ادیان نیز وظیفه و مسئولیت خود را دارند.

معاون کلیسای شرق واتیکان، به مفاهیم رحمت، مودت و اخلاق در شیعه اشاره کرد و انتظار را نیز از مشترکات شیعه و مسیحیت دانست و خواستار همکاری نهادهای دینی برای حل چالش‌های جهانی و مشترک معاصر شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی کوهساری معاون ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه نیز در این دیدار، ضمن تشکر از روند رو به رشد تعامل حوزه علمیه و واتیکان، گزارشی از آخرین وضعیت حوزه‌های علمیه به‌ویژه رویکردهای ادیانی

حوزه ارائه کرد. وی در ادامه، مشترکات حوزه‌های علمیه و مسیحیت به‌خصوص کاتولیک را برشمرد و راه حل اساسی برای تنش‌زدایی را، عقلانیت، معنویت و فرهنگ مقابله با ریشه‌های اصلی تنش‌زدایی دانست و امنیت انسان‌ها را در اولویت ادیان معرفی کرد.

معاون ارتباطات و بین‌الملل حوزه‌های علمیه، وضعیت اقلیت‌های دینی در ایران را مطلوب و افتخارآمیز برشمرد و گزارشی از وضعیت برخی اقلیت‌های مسلمان و شیعی کشورهای دیگر ارائه کرد و وضعیت مسلمانان در فلسطین، بحرین، یمن و نیجر را نگران‌کننده دانست و خواستار نقش‌آفرینی بیشتر رهبران ادیان در چالش‌های مربوط به اقلیت‌های دینی

و مذهبی شد. **●ملاقات با رئیس دانشکده الهیات دانشگاه لوگانو سوئیس**

همچنین هیئت حوزوی با پروفسور زنه رئیس دانشکده الهیات دانشگاه لوگانو سوئیس ملاقات و گفت‌وگو کرد. در این دیدار، ظرفیت‌ها و رشته‌های علمی موجود در دانشگاه لوگانو تبیین گردید. از سوی هیئت اعزامی از حوزه نیز، ظرفیت‌های علمی موجود در حوزه و رشته‌ها و گرایش‌های موجود و بعضی از موضوعات فلسفی رایج در آن بیان شد. در پایان جلسه مقرر شد، ضمن بازدید هیئت اعزامی از دانشگاه لوگانو از شهر مقدس قم و حوزه‌های علمیه، راه‌های ارتباط بیشتر مورد بررسی قرار گیرد.

**●دیدار با مجمع کلیساهای شرق واتیکان**

همچنین هیئت حوزه‌های علمیه، با مسئولان مجمع کلیساهای شرق در واتیکان نیز دیدار کرد.

در این دیدار که معاون کلیسای شرق واتیکان و مسئول بخش گفت‌وگوی ادیان در محل کلیساهای شرق واتیکان

### ● اخبار کوتاه جهان

#### ● آمریکا

● **آمریکایی‌ها دیگر نمی‌خواهند برای کشورشان بجنگند:** نشریه آمریکایی نوشت: نظرسنجی مؤسسه تحقیقاتی اشلون اینسایت (Echelon Insights) که بعد از آغاز عملیات طوفان الاقصی انجام شده، نشان می‌دهد که اگر ایالات متحده وارد یک جنگ بزرگ شود، ۷۲ درصد از بزرگسالان آمریکایی حاضر به خدمت در ارتش نیستند و ۷ درصد نیز نسبت به خدمت در ارتش مُزدند.

#### ● هلند

● **دستور قطع ارسال قطعات اف-۳۵ به رژیم صهیونیستی:** یک دادگاه در هلند طی حکمی، به دولت این کشور دستور داد، صادرات قطعات جنگنده‌های اف-۳۵ به اسرائیل را به‌دلیل جنایت‌های جنگی ارتش صهیونیستی متوقف کند.

#### ● بلژیک

● **طرح بلژیک برای مصادره اموال روسیه در اروپا:** فایننشال تایمز: بلژیک طرحی را برای توقیف دارایی‌های مسدود شده روسیه در اروپا به GV ارائه می‌کند. این رسانه گزارش داد: دولت بلژیک طرحی را به نمایندگان کشورهای غربی و گروه هفت (GV) پیشنهاد کرد که می‌تواند، اجازه مصادره دارایی‌های مسدودشده روسیه در اروپا را به‌نفع اوکراین بدهد.

#### ● ایتالیا

● **انتقاد تند ایتالیا از رژیم صهیونیستی به دلیل جنگ غزه:** آنتونیو تاجانی، وزیر خارجه ایتالیا در اظهاراتی، اقدامات اسرائیل علیه غیرنظامیان فلسطینی پس از حمله ۷ اکتبر حماس را نامتناسب خواند و تأکید کرد: اسرائیل با تلفات غیرنظامی بسیاری که رقم زده است، مرتکب اشتباهی بسیار بزرگ و غیرقابل جبران شده است.

#### ● بحرین

● **دولت آل خلیفه یک میلیارد دلار به شرکت خودروسازی انگلیسی «مک لارن» برای نجات این شرکت از ورشکستگی پرداخت کرد:** درحالی‌که نخواست، از شرکت معتبر بحرینی «صنایع آوال خلیج فارس» که اعلام ورشکستگی کرده، حمایت کند.

● **بدهی عمومی بحرین از مرز ۳۹ میلیارد دلار گذشت:** برای اولین بار بدهی عمومی بحرین از مرز ۱۵ میلیارد دینار بحرین، معادل ۳۹ میلیارد و ۷۵۰ میلیون دلار گذشت.

#### ● یونان

● **یونان ۴۰جنگنده اف۳۵آمریکامی‌خرد:**نخست‌وزیر یونان اعلام کرد: نامه وزیر خارجه آمریکا برای تأیید فروش جنگنده اف ۳۵ به یونان در دریافت کرده است. یونان از سال ۲۰۰۹ قصد خرید اف ۳۵ از آمریکا را دارد که تاکنون به دلیل وضعیت مالی این کشور به تعویق افتاده است.

#### ● هند

● **آمریکا اجازه فروش پهپادهای مدرن این کشور به هند را صادر کرده:** بنا بر گزارش رسانه‌ها: هند یک قرارداد ۴ میلیارد دلاری با آمریکا در این خصوص به امضا رسانده است که نقطه عطفی در خرید تسلیحات آمریکایی در تاریخ هند است؛ زیرا دهلی‌نو تاکنون همواره به تأمین تسلیحات از روسیه متکی بوده است.

#### ● عراق

● **وداع بانک‌های عراقی با دلار:** عراق همگام با برنامه دلارزدایی بریکس ۸ بانک خود را از انجام معامله با دلار منع کرد. این کشور ماه‌ها پس از ممنوعیت هرگونه برداشت نقدی به این ارز، دلار آمریکا را منع می‌کند.

#### ● مصر

● **تهدید تل‌آویو به تعلیق توافق عادی‌سازی:** رسانه عبری اسرائیل هیوم فاش کرد: قاهره، تل‌آویو را به تعلیق توافق عادی‌سازی روابط تهدید کرده است. این رسانه تأکید کرد: عبور آوارگان فلسطینی از مرز و ورود آن‌ها به صحرای سینا، می‌تواند توافق عادی‌سازی روابط بین دو طرف را به خطر بیندازد و مصر ورود آوارگان به خاک خود را نخواهد پذیرفت.

#### ● پاکستان

● **ابطال نتایج انتخابات پاکستان با دخالت ارتش:** تسنیم: منابع حزب «تحریک انصاف» می‌گویند، به دنبال پشتتازی طرفداران عمران‌خان در انتخابات پارلمانی پاکستان، نیروهای ارتش به شماری از حوزه‌های رأی‌گیری هجوم برده و در حال ابطال نتایج هستند. ارتش پاکستان به دنبال پیروزی «نواز شریف» در انتخابات این کشور است.

#### ● عربستان

● **تکذیب ادعای سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا:** دولت عربستان ادعای سخنگوی شورای امنیت ملی آمریکا درباره عادی‌سازی روابط عربستان با رژیم صهیونیستی را تکذیب کرد. در بیانیه‌ای که عربستان سعودی منتشر کرده، سه شرط برای عادی‌سازی روابط این کشور با اسرائیل عنوان شده است؛ از جمله به رسمت شناختن کشور فلسطین در مرزهای ۱۹۶۷ به پایتختی قدس شرقی، توقف تجاوز به نوار غزه و خروج نیروهای اسرائیلی از این پاریکه.

#### ● رژیم صهیونیستی

● **استفاده اسرائیل از سلاح ممنوعه در رفح:** مدیر بیمارستان «الکویت»: رژیم صهیونیستی از سلاحی علیه شهر رفح استفاده کرده که از نظر بین‌المللی ممنوعه و نامتعارف است و باعث قطع شدن دست و پاها، آنوریزم مغزی و سوختگی برخی قربانیان شده است. در حملات و بمباران بامداد روز ۲۳ بهمن رژیم صهیونیستی علیه رفح در جنوب نوار غزه، حدود ۱۰۰ نفر شهید و تعدادی نیز مجروح شدند.

● **نتانیاهو مطبوعات را تهدید به محاکمه کرد:** دفتر نخست‌وزیری رژیم صهیونیستی، تمامی روزنامه‌نگاران و خبرنگاران تهدید کرد، در صورت انتشار اطلاعاتی از نشست‌های کابینه، محاکمه و مجازات خواهند شد.

#### ● افغانستان

● **طالبان یک زندانی آمریکایی را بادستیارین‌لادن مبادله کرد:** العربیه به‌نقل از منابع آگاه گزارش داد: آمریکا در توافقی با طالبان، یک دستیار افغانستانی اسامه بن لادن، رهبر سابق گروه القاعده را در ازای آزادی یک زندانی آمریکایی در افغانستان آزاد کرده است.



## حکومت ولی فقیه کارآمدترین نوع حکومت در دنیاست



این مسئله برای مردم تبیین شود.

به گزارش خبرگزاری حوزه از ارومیه، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسن زمانی، با اشاره به اینکه مبانی ولایت فقیه در فقه شیعه و اهل سنت مشترک است و نظام ولایت فقیه، کارآمدترین حکومت در دنیاست، گفت: حدود ۴۰۰ کشور در دنیا وجود دارند و در بین همه آنها انقلاب اسلامی و نظام ولایت فقیه در ایران کارآمدترین است و باید

وی افزود: مبانی ولایت فقیه در فقه شیعه و اهل‌سنت مشترک است و نظام ولایت فقیه کارآمدترین حکومت در دنیاست و حدود ۴۰۰ کشور در دنیا وجود دارد و در بین همه آنها، انقلاب اسلامی و نظام ولایت فقیه در ایران کارآمدترین است که باید این مسئله برای مردم تبیین شود.

مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذاهب اسلامی با اشاره به عیوب دموکراسی غربی، اظهار کرد: اولین ایراد دموکراسی غربی این است که انسان را به جای خدا می‌نشاند و ما معتقدیم که قانون‌گذاری بر پیش، نیاز به علم به عوامل و موانع رشد و آینده انسان و نداشتن منافع شخصی قانون‌گذار در قانون دارد و این شاخصه‌ها، فقط در خدای متعال است.

وی افزود:دومین عیب دموکراسی غربی، داشتن خطاهای قانون آن است و در هر کشوری، دانشمندان آنها قانون‌گذاری کردند؛ اما همه قانون یک کشور با دیگر کشورها مختلف است، و نماد سوم ایراد قانون دموکراسی غربی این است که این دموکراسی، ویران‌کننده‌ترین قانون را وضع کرده و همین دولت‌های غربی و آمریکایی، قانون استعمار و غارت کشورها را تصویب کردند و انگلیس، بیش از ۴۰ کشور را با این قانون غارت کرده است.

مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذاهب اسلامی اضافه کرد: در جنگ جهانی اول بیش از ۵میلیون انسان در اروپا کشته شد و در جنگ جهانی دوم نیز، بیش از ۵۰ میلیون قتل‌عام شدند و این محصول دموکراسی غربی است؛ اما برخی جوانان از این تاریخ اطلاعی ندارند.

وی با بیان اینکه روی کار آوردن و قبول حاکمیت کشورهای غاصب همچون اسرائیل، از دیگر میوه‌های دموکراسی غربی است، خاطرنشان کرد: صهیونیست‌ها اعلام کردند تا در روی کره زمین یک مسلمان وجود دارد، دل ما آرام نخواهد بود؛ اما سؤال اینجاست که چرا کشورهایی که دم از دموکراسی می‌زنند، در مقابل این حرف ساکت هستند؟! چون قانون‌شان آن را تصویب کرده است.

حجت‌الاسلام والمسلمین زمانی گفت: امروز غربی‌ها قوانینی علیه انسان تصویب کرده‌اند که حیوانات هم از آن بی‌بازند؛ مثل تصویب و قانونی کردن همجنس بازی و این نیز، میوه دموکراسی است که بشر را به سقوط کشانده است.

وی حاکمیت خدا بر مردم را نوع درست حکومت دانست و گفت: در این نوع حکومت، خدا نماینده‌ای در زمین دارد که مجری حکومت و قانون خداست و در میان انبیاءﷺ هستند و در زمانی که پیامبر نباشد، ائمه ﷺ جایگزین آن هستند و در زمان نبود امام، ولی‌امر مجری حکم خداست که از آن به ولایت فقیه تعبیر می‌شود. مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذاهب اسلامی گفت: من کتب شیعه و اهل سنت را مطالعه کرده‌ام؛ در حدود ۳۰ کتاب اهل سنت ولی‌امر با همین قوانینی که در جمهوری اسلامی آمده، بیان شده است و علمای شیعه از جمله شیخ مفید و سیدرضی رحمته‌الله‌علیه هزار سال قبل، مسئله ولایت فقیه را مطرح کرده‌اند و این مسئله جزء یقیناتی است.

مشاور مدیر حوزه‌های علمیه در امور مذاهب اسلامی

حجت‌الاسلام والمسلمین رستمی گفت: طلاب حوزه‌های علمیه برای حضور تأثیرگذار در فضای مجازی نباید از خط قرمزهای طلبگی عبور کنند تا به هر قیمتی تأثیرگذار باشند؛ زیرا حفظ این خطوط قرمزها در فضای مجازی باعث تأثیرگذاری خواهد بود.

به گزارش خبرگزاری حوزه از مشهد، همایش کنشگران رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، به همت مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه و مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، با حضور ۱۲۰ نفر از برادران و خواهران حوزوی فعال در عرصه فضای مجازی، به مدت ۳ روز از ۲۰ تا ۲۳ بهمن در سالن همایش‌های مرکز فرهنگی اقامتی ولایت مشهد مقدس برگزار شد.

حجت‌الاسلام والمسلمین رضا رستمی، مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه، ۲۳ بهمن در مراسم اختتامیه این همایش، با بیان اینکه، حضرت امام خمینی رحمته‌الله‌علیه با دو جریان فکری اثرگذار شرقی و غربی مواجه بودند و در مواجهه با این جریان‌ها، یک فقیه اثرگذار بومی را تولید کردند. افزود: حضرت امام رحمته‌الله‌علیه یک الگوی به‌روز را از دل روایات و آیات قرآن کریم درآوردند و بحث ولایت فقیه را در قالب جمهوریت استخراج و ارائه کردند.

وی با اشاره به اینکه امروز در فضای مجازی در میان کنشگران، آنچه درست است، اثرگذاری می‌باشد، ادامه داد: در فضای مجازی، فرد موفق این‌گونه تعریف می‌شود که اثرگذاری بیشتری دارد؛ این‌ها اثرگذاری مؤثر را در دنبال‌کنندگان صفحه اجتماعی و درآمد اقتصادی خود

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله‌علیه، با تأکید بر این‌که آرمان‌های انقلاب با انتخاب خیرگان رهبری گره خورده است، گفت: یکی از وظایف رهبری، تعیین سیاست‌های کلی نظام است. بخشی از سیاست‌ها خود آرمان‌هاست و بخشی از آن، تحقق بخشش آرمان‌ها می‌باشد. خیرگان با انتخاب رهبری، در واقع ضمانت اجرای آرمان‌های انقلاب را فراهم می‌کند.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله محمود رجبی رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله‌علیه در مدرسه زمستانه شبهه‌پژوهی «انقلاب امام و مردم» که از سوی مرکز مطالعات و پاسخگویی به شبهات حوزه برگزار شد، به بررسی نقش خیرگان در اعتلای آرمان‌های انقلاب پرداخت و گفت: آرمان‌های انقلاب، همان آرمان‌های اسلام است و اگر بخواهیم، آرمان‌های اسلام را در یک جمله خلاصه کنیم، «تحقق حیات طیبه» است. پیامبر اکرم رحمته‌الله‌علیه آمده و خداوند کتاب آسمانی را به او عنایت کرده، برای اینکه مردم پاسخ مثبت به پیامبر رحمته‌الله‌علیه دهند تا آنها را احیا نماید.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه افزود: راه تحقق این احیا و حیات حقیقی، ایمان و عمل صالح است. خداوند متعال در آیه ۹۷ سوره نحل فرموده است: ﴿من عمل صالحاً من ذکر أو أنثی و هو مؤمنٌ؛ فلنحیینه حیاةً طیبیةً﴾؛ آن حیات طیبیه‌ای که پیامبر رحمته‌الله‌علیه می‌خواهد. به شریعت ببخشد، نصیب کسانی می‌شود که عمل صالح انجام دهند؛ درحالی‌که ایمان دارند.

**آرمان‌های انقلاب همان آرمان‌های اسلام است**

آیت‌الله رجبی با اشاره به اینکه آرمان‌های انقلاب که همان آرمان‌های اسلام است، خلاصه می‌شود در حیات طیبیه، اظهار کرد: رهاکار رسیدن به این حیات طیبیه، ایمان و عمل صالح بوده و تفاوت نظام جمهوری اسلامی و آرمان‌های آن با سایر نظام‌ها، مکتب‌ها، نهضت‌ها و جریان‌ها در همین است که بر پایه ایمان و عمل صالح شکل می‌گیرد و حیات طیبیه را به ارمان می‌آورد. حیات طیبیه هم جامع همه آرمان‌هاست؛ هم آرمان‌هایی که مربوط به تعالی فرد است و هم آرمان‌هایی که مربوط به اعتلای جامعه است.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ادامه داد: نقشی که خیرگان رهبری می‌تواند در این زمینه داشته باشد، نقشی بسیار مهم و شاید مهمترین نقش است. مهمترین موقمیت و گلوگاه تعالی نظام ما، اعتلای ارزش‌های انقلاب و آرمان‌های امام رحمته‌الله‌علیه و خدای نکرده، اگر خیرگان رهبری درست شکل نگیرد یا درست به وظایف‌شان عمل نکنند، زمینه سقوط و نزول این آرمان‌ها فراهم می‌شود.

**مجلس خیرگان یک ذخیره معنوی برای جمهوری اسلامی است**

آیت‌الله رجبی، مجلس خیرگان رهبری را صحنه دفاع از آرمان‌ها و اعتلای آنها برشمرد و خاطرنشان کرد: این مجلس یک ذخیره معنوی برای جمهوری اسلامی است و با عملکرد درست خودش، می‌تواند موجب استحکام، تقویت و تداوم آرمان‌ها و ارزش‌ها باشد و حتی در تبیین ارزش‌ها و دفاع و تثبیت آنها نیز نقش دارد.

وی نقش آفرینی خیرگان رهبری را به دو صورت مستقیم و غیرمستقیم دانست و بیان کرد: نقش مستقیم مجلس خیرگان رهبری، به این است که در نظام جمهوری اسلامی، تنها جایگاه و مجلسی که متشکل از مجتهدان و روحانیونی که باید خودشان نماد ارزش‌ها باشند، همین خیرگان رهبری است. شرط حضور در این مجلس هم، اجتهاد، تخلق به اخلاق اسلامی و تقید به ارزش‌های اسلامی است.

آیت‌الله رجبی افزود: اگر این مجلس با آن ویژگی‌ها شکل بگیرد، خودش می‌تواند هم در اعتلای آرمان‌ها نقش آفرین باشد و هم به‌عنوان الگویی برای جامعه به سمت اعتلای آرمان‌ها قرار گیرد. تاکنون نیز وقتی تاریخ خیرگان رهبری را ملاحظه می‌کنیم، می‌بینیم با جمع‌های دیگری که در همین نظام و با موازین همین نظام شکل گرفته‌اند، تفاوت‌های بسیاری داشته است.



آیت‌الله رجبی

## خبرگان رهبری گلوگاه تعالی کشور است

**وحدت و یکپارچگی مجلس خیرگان در جهت آرمان‌های انقلاب**

وی وحدت، یکپارچگی و جهت‌گیری به سوی آرمان‌های انقلاب و اعتلای آنها را جهت‌گیری مجلس خیرگان رهبری عنوان کرد و افزود: چقدر مسائل جناحی در مجلس خیرگان می‌توان پیدا کرد؟! این موضوع تقریباً صفر است. چقدر اغراض شخصی و دنیالوره‌وی منافع شخصی در این مجلس دیده می‌شود؟! این نکته مهمی است که مجلسی شکل بگیرد که اعضای آن، هرکدام صاحب‌نظر، اهل فکر و اندیشه و در عین حال در جهت آرمان‌های انقلاب، وحدت و یکپارچگی داشته باشند. این امر می‌تواند، در تقویت و اعتلای آرمان‌ها اثرگذار باشد.

اینکه مقام معظم رهبری می‌فرمایند: مجلس خیرگان، یک ذخیره معنوی است، یک وجهش همین است.

**اعضای خیرگان دارای نقش الگویی برای جامعه هستند**

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم گفت: باید دانست که در هر جمعی ممکن است، چند نفری هم پیدا شود که ملنزم به لوازم آن جایگاه نباشند. هیچ جمعی پیدا نمی‌شود که همه افراد آن یکدل و یکسان در یک سو باشند؛ اما در عین حال حتی آن افراد معدود در خیرگان رهبری، باز هم با افراد مشابهشان در جاهای دیگر متفاوتند. بنابراین اعضای خیرگان رهبری، هم یک نقش الگویی دارند که می‌تواند جامعه را به سوی آرمان‌ها و اعتلای آنها سوق دهد و هم هرکدام از آنها می‌توانند در جامعه و منطقه انتخابی خودشان به‌عنوان کسانی که توان دارند، مردم را نسبت به آرمان‌ها و ارزش‌ها و اعتلای آنها هوشیار کنند.

وی با اشاره به نقش غیرمستقیم خیرگان رهبری ادامه داد: نقش غیرمستقیم خیرگان رهبری، نقشی بی‌دلیل در نظام جمهوری اسلامی است؛ یعنی اگر بخواهیم تمام مراقف و جایگاه‌های نظام را در نظر بگیریم و این جایگاه را با آنها مقایسه کنیم، این جایگاه بر همه آنها می‌چربد و از اثرگذاری و برتری بیشتری برخوردار است.

**نقش بسیار مهم خیرگان در تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی**

آیت‌الله رجبی گفت: نقش اصلی خیرگان رهبری، تعیین رهبر، مراقبت و نظارت بر ویژگی‌ها، صفات و رفتار رهبر و احیانا عزل رهبری است. اگر ما به جایگاه رهبری در نظام جمهوری اسلامی توجه کنیم، آن وقت می‌فهمیم که خیرگان با تعیین رهبر، نظارت و مراقبت و با عزلی اگر احیاباً پیش بیاید، چقدر در تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی نقش آفرین هستند. ما سازوکار دیگری در این زمینه نداریم؛ فقط حضرت امام رحمته‌الله‌علیه بود که با آن مقبولیت آمد؛ ولی طبق قانون اساسی، دیگر سازوکار تعیین رهبر همین

مدرسه زمستانه شبهه پژوهی

## انقلاب اسلامی امام ومردم

در منظومه فکری رهبر معظم انقلاب رحمته‌الله‌علیه

قم - ۱۲ بهمن ماه ۱۴۰۲



خبرگان است. عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه خود رهبری نیز، دارای نقش الگویی است، خاطرنشان کرد: شخص رهبری با نقش الگویی که دارد، در اعتلای ارزش‌ها بسیار نقش آفرین است و خیرگان با انتخاب رهبری که دارای این ویژگی‌هاست، می‌توانند نقش بسیار اساسی در اعتلای آرمان‌ها داشته باشند.

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله‌علیه ادامه داد: رهبری در نظام جمهوری اسلامی دارای دو نوع نقش الگویی است. یکی از گروه‌های مرجع که در هر نظامی، رهبری آن نظام، جزء گروه‌های مرجع محسوب می‌شود، بدون شک کسی که سکان یک نظام را به دست می‌گیرد و در همه امور آن نظام نقش آفرین است، می‌تواند در اعتلا یا سقوط ارزش‌ها الگو باشد.

وی با برشمردن یکی دیگر از ویژگی‌های رهبری در نظام جمهوری اسلامی اظهار کرد: ما علاوه بر مرجع بودن رهبر جامعه اسلامی، معتقد به ولایت فقیه به‌معنای نایب امام زمان رحمته‌الله‌علیه هستیم؛ یعنی ما در تمام شئون موظف هستیم، همونا، همسو و همراه او حرکت کنیم. این همراهی، هم اعتقادی، هم عملی و هم انگیزه‌ای و عاطفی می‌باشد. اگر جامعه‌ای رهبری را با این نگاه ببیند، چقدر زندگی‌اش متناسب با آرمان‌ها و اعتلای آنها شکل می‌گیرد؟ این امر هم در بعد اعتقادی، هم در بعد عاطفی و انگیزشی و هم در بعد رفتاری و منش تحقق می‌یابد.

آیت‌الله رجبی با اشاره به اینکه طبق قانون اساسی وظایف اعتلابخش، تحقق‌بخش و صیانت‌کننده از ارزش‌ها و آرمان‌ها بر عهده رهبری است، گفت: یکی از این وظایف رهبری، تعیین سیاست‌های کلی نظام است. بخشی از سیاست‌ها خود آرمان‌هاست و بخشی از آن، تحقق‌بخش آرمان‌ها می‌باشد. خیرگان با انتخاب رهبری در واقع ضمانت اجرای آرمان‌های انقلاب را فراهم می‌کند. بنابراین آرمان‌های انقلاب با انتخاب خیرگان رهبری گره خورده است.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، تمام ارزش‌هایی را که در نظام اسلامی می‌خواهد تحقق پیدا کند، وابسته به عملکرد خیرگان رهبری دانست و گفت: یکی از دیگر اموری که در وظایف رهبری نظام آمده، این است که نیروهای مختلف اثرگذار در جهت حرکت جامعه را ایشان نصب کند. این انتصابات چه در بعد فرهنگی، چه در بعد نظامی که صیانت‌کننده از نظام و ارزش‌هاست و چه در ابعاد دیگر وجود دارد. این یک نقش اجرایی مهم رهبری است که می‌بایست، ارکان مهمی را که نقش اساسی در تحقق آرمان‌ها و اعتلای آنها دارد، رهبری تعیین نماید.

آیت‌الله رجبی در پرداخت به برخی از مصادیق انتخاب رهبری تصریح کرد: رئیس قوه قضائیه که باید حافظ ارزش‌ها و آرمان‌های انقلاب باشد، یا ریاست سازمان صدا و سیما که به‌تعبیر امام خمینی رحمته‌الله‌علیه همچون دانشگاهی است که باید جامعه را در جهت اعتلای ارزش‌ها جهت ببخشد، منصوب رهبری است. به لحاظ نصب شخصیت‌های اثرگذار در تحقق آرمان‌ها و تقویت آنها هم، رهبری است که ایفای نقش می‌کند و خیرگان با ایفای نقش غیرمستقیم، می‌بایست جهت‌دهی نظام به سوی اعتلای ارزش‌ها را رقم بزند.

وی ادامه داد: از دیگر نقش آفرینی‌های مهم رهبری غیر از آنچه در قانون اساسی آمده، نقش فکری و هدایت‌گری است. برخی از وظایف رهبری در قانون اساسی نیز دربرگیرنده این نقش هست؛ اما با توجه به ویژگی‌هایی که در قانون اساسی برای رهبری تعیین شده، ما ویژگی‌هایی را برای رهبری قائل هستیم که این ویژگی‌ها در اعتلای ارزش‌ها بسیار اثرگذار است.

**ویژگی‌های رهبری نظام اسلامی**

رئیس مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی رحمته‌الله‌علیه گفت: رهبری نظام جمهوری اسلامی کسی است که باید در سطح اجتهاد مطلق آگاه به آرمان‌ها، ارزش‌ها و موازین دینی بوده، به آنها اعتقاد داشته و مدافع آنها باشد. اگر چنین کسی نقش مهم رهبری را بر عهده گیرد، بدون شک بالاترین ضمانت اجرایی برای تحقق آرمان‌های دینی است. پیامبر گرامی اسلام رحمته‌الله‌علیه، ائمه معصومین رحمته‌الله‌علیه کسانی بودند که می‌توانستند، همه نیروهای وفادار را بسیج نموده و همه نیروهای بالقوه را بالفعل کنند. رهبری هم با آن اختیارات و جایگاه دینی خودش، می‌تواند در جهت‌دهی فکری، فرهنگی و اقعاع جامعه و بسیج نیروها در این عرصه نقش آفرینی کند.

عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه، با اشاره به آیه شریفه‌هو الذی آیدک بنصره وبالْمؤمنین، افزود: یکی از ویژگی‌های رهبری هم این است که باید بتواند، با بسیج مؤمنین و تبدیل نیروهای بالقوه به نیروهای بالفعل، بیشترین نقش آفرینی در جهت اعتلای آرمان‌های اسلامی را داشته باشد. این نقش آفرینی نیز معلول و برخاسته از نقش خیرگان رهبری است. پس خیرگان با واسطه در اعتلای آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی دخیل هستند.

آیت‌الله رجبی خاطرنشان کرد: در ویژگی‌های رهبری بخش زیادی از آرمان‌ها را به‌عنوان شرط صلاحیت رهبری داریم؛ ویژگی‌هایی همچون عدالت، تقوا، شناخت ظرفت‌رمزهای آرمان‌های انقلاب اسلامی و راه‌های حفظ آنها و شناخت سازوکارهای اعتلای ارزش‌های انقلاب اسلامی، از جمله ویژگی‌هایی است که برای رهبری مد نظر قرار می‌گیرد. کانال تشخیص همه این ویژگی‌ها، خیرگان رهبری است. پس راه تحقق اعتلای ارزش‌های اسلامی، انتخاب مجلس خیرگان مطلوب می‌باشد تا رهبری شایسته را در رأس نظام اسلامی قرار دهد.

**تشکیل خیرگان قوی مروهون درک ما از جایگاه این مجلس است**

وی ادامه داد: جامعه ما باید عظمت جایگاه خیرگان رهبری را درک کند و همه اقتضای آن متناسب با جایگاه خودشان، توانمندی خودشان و ظرفیت خودشان برای شکل‌گیری خیرگانی که دارای چنین صلاحیتی باشند، تلاش کنند. فرد، هرقدر خودش از جایگاه برتر علمی و اخلاقی برخوردار باشد، به‌طور طبیعی در ایفای نقش خودش می‌تواند، اثرگذارتر عمل کند و این مروهون آن است که عظمت این جایگاه را درک کنیم.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم در پایان تصریح کرد: وظیفه همه ماست که در جهت چنین مجلس خیرگانی نقش اساسی ایفا کنیم. اگر کوتاهی کنیم، خداوند با هیچ‌کسی خوشایوندی ندارد و معیار، تلاش و کوشش خودانسان‌هاست. مقام معظم رهبری هم فرمودند: دشمنان ما ازاینکه یک عمامه‌به‌سری در رأس حکومت، که همسوی آنها باشد، و آن ارزش‌ها و آرمان‌ها برایش مهم نباشد، نگران نیستند؛ حال چگونه می‌شود از چنین چیزی پیشگیری کرد؟ باز هم کانال آن مجلس خیرگان رهبری است.

سرپرست اداره‌کل خانواده مرکز خدمات حوزه‌های علمیه، با بیان اینکه اسناد بالادستی نیز، خود دارای سند بالادست هستند که در نهادهای حوزوی، معمولاً خوب مورد اهتمام قرار نمی‌گیرد، ادامه داد: این سند بالادست هم، فرمایشات و دغدغه‌های رهبری در مسائل مختلف و به‌ویژه عرصه جهاد تبیین و خانواده است که کمتر مورد توجه قرار گرفته و جا دارد، اهالی رسانه و فضای مجازی به این مهم توجه ویژه‌ای داشته باشند و روایت پیشرفت‌های نظام و انقلاب اسلامی را تبیین کنند.

حجت‌الاسلام اسماعیل‌زاده تصریح کرد: باید تلاش کنیم، از این نشست‌ها و رویدادها، خروجی مناسب را داشته باشیم و به یک هم‌افزایی و جمع‌بندی در راستای پیشرفت عرصه رسانه‌ای حوزه برسیم.

**● شبکه‌سازی خوب**

**با استفاده از ظرفیت کنشگران حوزوی**

حجت‌الاسلام کفشدار طوسی، مدیر رسانه و ارتباطات حوزه علمیه خراسان هم در این مراسم، گفت: این برنامه برگزار شده است تا بتوانیم، با استفاده از ظرفیت کنشگران حوزوی، یک شبکه‌سازی خوبی در آینده ایجاد کنیم. وی با بیان اینکه اتصال حوزه قم و خراسان ناظر بر فضای رسانه، در آینده می‌تواند کارهای خوبی را ارائه کند، اظهار کرد: جشنواره رسانه و فضای مجازی سلمان، از جمله این برنامه‌هاست که بتوانیم، یک عملیات برای شاخص‌ها و نشانه‌گذاری در تولیدات فضای مجازی با یکدیگر داشته باشیم.



**پیامبر اکرم** ﷺ

**يَخْرُجُ رَجُلٌ مِنْ اهلِ بَيْتِي يَعْمَلُ بِسُنَّتِي، يُنْزِلُ اللهُ لِه البركةَ مِنْهُ وَتُخْرِجُ لَهُ الْأَرْضُ مِنْ تَرَكَاتِهَا، ثَمَلًا الْأَرْضُ مِنْهُ قِسْطًا وَعَدْلًا كَمَا مَلِئْتُ جُورًا ثَلَمًا، يَعْمَلُ عَلَى هَذِهِ الْأَمَّةِ سَبْعَ سِنِينَ وَيُنْزِلُ بَيْتَ الْمُقَدَّسِ.**

مردی از اهل بیت من به سلطنت خواهد رسید که به سنت من (آن‌طور که باید) عمل نماید و خداوند از آسمان برای وی روزی فرستد و زمین آنچه دارد، بیرون دهد و او زمین را پر از عدل کند چنان‌که پر از ظلم و ستم باشد او به بیت‌المقدس درآید و هفت سال سلطنت نماید.

اعیان الشیعة، امین، ج ۲، ص ۵۳



# محورهای مشترک فریقین

# درباره امام زمان

حجت‌الاسلام والمسلمین محمدجعفر طیبسی، استاد حوزه و دانشگاه

پانزدهم ماه شعبان سالروز ولادت منجی عالم بشریت حضرت بقیةالله الاعظم علیه السلام است. بدون تردید ولادت پرمیمنت آن دوازدهمین وصی رسول‌خدا<sup>ص</sup> در نیمه ماه مبارک شعبان بوده است. در این نوشتار کوتاه، نیم‌نگاهی به برخی از محورهای مشترک میان تشیع و اهل سنت پرداخته می‌شود

پانزدهم ماه شعبان سالروز ولادت منجی عالم بشریت حضرت بقیةالله الاعظم علیه السلام است. بدون تردید ولادت پرمیمنت آن دوازدهمین وصی رسول‌خدا<sup>ص</sup> در نیمه ماه مبارک شعبان بوده است. در این نوشتار کوتاه، نیم‌نگاهی به برخی از محورهای مشترک میان تشیع و اهل سنت پرداخته می‌شود:

- ۱.ولادت**

جناب ابن‌صباغ مالکی‌مذهب متوفای ۸۵۵ در کتاب الفصول المهمة، ص۲۷۴ می‌گوید: ابوالقاسم محمد حجت‌بن‌الحسن در نیمه شعبان سال ۲۵۵ متولد گردید. لقب

او حجت، مهدی، خلف صالح، قائم، منتظر و صاحب‌الزمان است؛ اما مشهورترین لقب او مهدی است. شیخ مفید متوفی ۴۱۳ در کتاب ارزشمند الارشاد جلد ۲ صفحه ۳۳۹ می‌گوید: شب نیمه شعبان سال ۲۵۵ قمری متولد گردید.

- ۲.مادر حضرت**

عید شعبان، عید تولد حضرت مهدی علیه السلام بزرگترین عید است برای تمام بشر... وقتی که ایشان ظهور کنند ... تمام بشر را از انحطاط بیرون می‌آورد، تمام کجی‌ها را راست می‌کند... ایشان مأمورند برای اینکه تمام این کجی‌ها را مستقیم کنند و تمام این انحرافات را برگردانند به اعتدال که واقعاً صدق بکند **«يَمَلَأُ الْأَرْضَ قِسْطًا وَ عَدْلًا يَغْدُو مَا مَلِئْتُ جُورًا»** از این جهت این عید، عید تمام بشر است... تمام بشر را ایشان هدایت خواهند کرد ان‌شاءالله و ظلم و جور را از تمام روی زمین برمی‌دارند به همان معنای مطلقش.

صحیفه امام خمینی، ج ۲، ص ۴۸۲

کتابت و چاپ صحیفه امام خمینی

البته هیچ تعارضی میان این روایت با روایت قبلی که حضرت از نسل رسول‌خدا<sup>ص</sup> است وجود ندارد؛ چون حضرت زهرا<sup>ص</sup> هم از نسل رسول‌خدا<sup>ص</sup> است.

- ۱۰. حضرت از نسل امام حسین علیه السلام**

جناب گنجی شافعی‌مذهب، در کتاب کفایة الطالب ص۵۱ باب ۹۱ حدیثی را از رسول‌خدا<sup>ص</sup> نقل کرده که حضرت به پاره تنش فاطمه زهرا<sup>ص</sup> فرمود: مهدی این امت که عیسی پشت سر او نماز می‌خواند، از ماست. مرحوم طبرسی متوفای قرن ششم در کتاب دلائل الامامه ص۲۳۴ از ابوسعید خدری همین روایت را نقل کرده است.

- ۱۱.گشایش ووفور نعمت در حکومت امام**

ابن‌حماد متوفی ۲۲۸ در کتاب الفتن صفحه ۹۹ با سندی از ابوسعید خدری از رسول‌خدا<sup>ص</sup> روایت می‌کند که به امت من در زمان مهدی علیه السلام نعمت‌هایی داده می‌شود که تا آن زمان به بشر آنها نعمت داده نشده است. همچنین آسمان به‌صورت فراوان بر اهل زمین می‌بارد و زمین هم، همه گیاهان را می‌رویاند و هرکس از حضرت درخواست مالی داشته باشد، حضرت به او عطا می‌کند. ابن‌طاووس رضی الله عنه هم در کتاب الملاحم صفحه ۷۰، این روایت را نقل کرده است.

- ۱۲. فتح جهانی**

مرحوم شیخ صدوق متوفی ۳۸۱، با سندی از امیرالمؤمنین علیه السلام از رسول‌خدا<sup>ص</sup> نقل کرده که ائمه بعد از من، ۱۲ نفر هستند که اولین آنها ای علی! تو هستی و آخرین آنها قائم است که خداوند به دست او، مشارق و مغارب زمین را فتح می‌کند (کمال‌الدین جلد ۱، ص ۲۸۲) قندوزی حنفی‌مذهب در پتایبعمودة ص ۴۹۲ این حدیث را نقل کرده است.

- ۱۳. ذخیره همه انبیا علیهم السلام**

شیخ صدوق با سندی از رسول‌خدا<sup>ص</sup> نقل کرده که برای مهدی از فرزندان من، غیبی خواهد بود و حیرتی که برخی به‌خاطر آن غیبت، گمراه می‌شوند؛ او ذخیره انبیاء است. (کمال‌الدین جلد ۱، ص ۲۸۷) قندوزی حنفی‌مذهب در پتایبعمودة نیز این روایت را نقل کرده است.

- ۱۴. شبیه‌ترین انسان‌ها به رسول‌خدا<sup>ص</sup>**

شیخ صدوق رضی الله عنه با سندی از صحابی بزرگ رسول‌خدا جابرین عبدالله انصاری رضی الله عنه از رسول‌خدا<sup>ص</sup> نقل می‌کند که مهدی از فرزندان من است و اسم او، اسم من است و کنیه او، کنیه من است و او شبیه‌ترین مردم در اخلاق و خلقت به من است... (کمال‌الدین جلد ۱، ص ۲۸۶) جوینی شافعی‌مذهب متوفای ۷۴۰ در فرائد السمطین جلد ۲ ص۳۳۴ این روایت را نقل کرده است.

- ۱۵. انتظار فرج بهترین عبادت‌است**

طبرانی متوفی ۳۶۰ در کتاب المعجم الکبیر جلد ۱۰، صفحه ۱۲۴ با سندی از رسول‌خدا<sup>ص</sup> روایت نقل کرده که از فضل خداوند سؤال و درخواست کنید؛ زیرا خداوند دوست دارد که مورد سؤال و درخواست واقع شود و بهترین عبادت انتظار فرج است. شیخ صدوق رضی الله عنه متوفی ۳۸۱ در کمال‌الدین جلد ۲، صفحه ۲۸۷، همین روایت را نقل کرده است.

امروز نظام به‌شدت نیازمند نظریه‌پردازان در عرصه‌های مختلف است، اظهار کرد: اهداف و آرمان‌های امام راحل رضی الله عنه اسلام بوده است و قوانین اسلامی نیازمند تبیین است.

دادستان کل کشور با بیان اینکه باید حوزویان نظریه‌پردازی داشته باشیم، عنوان کرد: یکی از مصادیق جهاد تبیین، قفه و احکام اسلامی برای مجریان و قانون‌گذاران است.

حجت‌الاسلام والمسلمین موحدی‌آزاد، با اشاره به اینکه نظام به دنبال پیاده کردن اسلام است، خاطرنشان کرد: حوزه‌های علمیه تکیه‌گاه نظام هستند و اگر حوزه کمک نکند، نظام با چالش‌هایی مواجه می‌شود.

وی با بیان اینکه امروز در عرصه‌های مختلف نظام، نیازمند حمایت حوزویان هستیم، تصریح کرد: امروز دشمن تمام توان خود را برای ناکارآمد سازی نظام به‌کار گرفته است و ما نیازمند حمایت فکری حوزویان هستیم.

گزارش: سیدامیر سجادی

# افوجوزة

- سال بیست و دوم
- شماره ۷۸۹
- سه‌شنبه ۱ اسفند ۱۴۲
- ۱۶ صفحه ۵۰۰۰ تومان

**Ofoogh-e Hawzah Weekly**

- صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
- مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه: رضارستمی
- سردبیر: رضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه
- تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • شماره: ۰۳۲۳-۳۲۹۰۱۵۲۳
- صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱
- نشانی: قم، بلوار جمهوری، کوچه ۲، پلاک ۱۵
- پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir
- پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir
- کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم ۴۴۵۳۳۲۷۵

● **عطریار**

### سوره باران

امیر عباسی

سرمای دی گذشته، بهاران رسیده است
شب‌های سخت هجر به پایان رسیده است
تاریخ انقضای مکاتب فرا رسید
دوران حاکمیت قرآن رسیده است
درهای آسمان به دو عالم گشوده شد
وقت نزول سوره باران رسیده است
**﴿اَمْ یَجِیب﴾** اهل دعا کارگر شده
هر درد بی‌دوا پی درمان رسیده است
شادی کنید نیمه شعبان رسیده و
روز به غم نشستن شیطان رسیده است
آمد خلاصه همه انبیای قبل
موسی، خلیل، نوح، سلیمان رسیده است
منجی قدم گذاشته بر خاک این زمین
احیاگر معارف ایمان رسیده است
مژده، امید آخر مستضعفان رسید
مشکل گشای عالم امکان رسیده است
باشوکت محمد صلی الله علیه و آله و با هیبت علی رضی الله عنه
آیینه تجلی یزدان رسیده است
بین قلوب غم‌زده دیدم سرور بود
گویبی مراد قلب پریشان رسیده است
شادی به خانه فقرا سر زده است باز
در سفره‌های خالی‌شان نان رسیده است
پای «جواز نوکری» بچه شیعه‌ها
امضای لطف صاحب دوران رسیده است

مدیردفتر نشر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام عنوان کرد

## انتشار چهار اثر نو و بدیع

### در هر ماه



همزمان با فرا رسیدن ماه مبارک شعبان از چهار اثر جدید مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام رونمایی شد.

به گزارش خیرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام محسن اکبری شاهرودی مدیر دفتر نشر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام با اعلام این خبر، گفت: با عنایات خداوند متعال و توجهات اهل‌بیت علیهم السلام، امسال توانستیم، هر ماه، چهار اثر نو و بدیع، با موضوعات گوناگون و مورد نیاز جامعه علمی در زمینه‌های مختلف اعتقادی، تفسیر، حدیث، فقه و اصول، روانه بازار نشر کنیم که انصافاً جا دارد، از حمایت‌های بی‌دریغ آیت‌الله محمدجواد فاضل لنکرانی در این زمینه، کمال تقدیر و سپاس را داشته باشیم. وی در حاشیه رونمایی از این آثار، افزود: اولین اثر، «کارکرد روایات در تفسیر قرآن بر پایه تحلیل کمی» نام دارد که در این اثر تلاش شده، با بررسی تعداد قابل ملاحظه‌ای از روایات تفسیری، به‌شکلی روشمند، بینشی فراگیر و عینی‌تر از روایات تفسیری به دست آید. در واقع، پژوهشگران تفسیر روایی از طریق این کتاب، دست‌آوردی ارزشمندی در اختیار آنان قرار می‌دهد.

مدیر دفتر نشر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام ادامه داد: دومین اثر جدید ما، سومین مجلد از مجموعه نشست‌های قرآنی مرکز است که با نام «نشست‌های قرآنی مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام ۳» منتشر شده است. این اثر، شامل متن نشست‌های شش‌گانه مرکز فقهی درباره مسائل قرآنی با عناوینی همچون: قواعد خاص تفسیر تنزیلی موضوعی، فقه القرآن و عرصه‌های پژوهش، مرجعیت علمی قرآن در علوم سیاسی، توسعه مساحت تفسیر تطبیقی، محوریت نداشتن قرائات هفت‌گانه در اثبات تواتر و جهاد ذبی است.

حجت‌الاسلام والمسلمین اکبری شاهرودی در ادامه گفت: سومین اثری که در این ماه روانه بازار نشر شده، کتاب ارزشمند «رسالة التسامح فی أدلة السنن عند الفریقین» است که تقریرات درس استاد نجم‌الدین طیبسی است.

مدیر دفتر نشر مرکز فقهی ائمه اطهار علیهم السلام با اشاره به موسوعه ارزشمند اعتکاف، گفت: آخرین اثری هم که در این ماه منتشر کردیم، جلد هشتم و آخر از موسوعه ارزشمند اعتکاف است که به‌صورت فقه مقارن، نظر فقهی هشت مذهب اسلامی در مورد اعتکاف را مورد بحث قرار داده است. مؤلف در این اثر، دیدگاه‌های فقهی شیعه اثنی‌عشری، شیعه زیدی، مقداری از فقه اسماعیلی و نیز دیدگاه‌های فقهی شاخه‌های اهل سنت، فقه ظاهری و فقه اباضی و ریز مسائل و تاریخچه مباحث فقهی مربوط به اعتکاف را از زمان ابن‌بابویه قمی رضی الله عنه را تا دوره معاصر گردآوری کرده است.